

Sfinții închisorilor

**Martirii neamului românesc
întru apărarea patriei și a credinței**

Cuprins

Andrei Ciurunga - poetul pe schimbul căruia a înviat Hristos	3
Costache Oprișan sau pledoaria filozofului pentru dragoste.....	9
Dumitru Bordeianu - De la lepădarea de Dumnezeu la Înviere	13
Preotul Dumitru Iliescu Palanca și organizația 'Vlad Țepeș'	17
Mama Elisabeta Rizea.....	21
Gheorghe Jimboiu - Un înger în trup	24
Părintele Gherasim Iscu - Duhovnicul care și-a spovedit călăul.....	29
Părintele Ilie Lăcătușu - Rugăciunea lui era profundă și neîncetată	33
Pr. Ioan Negruțiu - Deținutul care a refuzat să fie scos din lagăr	36
Ion Flueraș - Drumul unui militant de stânga către Dumnezeu	40
Maica Mihaela. Martirii din Nicorești.....	44
Mircea Vulcănescu: "Să nu ne răzbunați"	48
De la haiducul Ciolacu la părintele Nectarie.....	51
Monahul Pimen Bărbieru - Stareț și haiduc în "banda" lui Arsenescu	56
Radu Gyr - poetul care l-a coborât pe Iisus în celulă.....	59
Spiru Blănaru - erou și martir al rezistenței anticomuniste.....	64
Traian Trifan - Avva și erou al demnității creștine românești	70
Valeriu Gafencu - "Dumnezeu revărsase asupra lui harul frumuseții sub toate aspectele"	75
Vasile Militaru: "În poeziile mele nu va rima poporul cu tractorul"	81
Virgil Maxim - Nuntașul cerului.....	86
Generalul Ioan Arbore - Cu capul despăcat în patru, cu creierii pe un colț de masă, așa s-a stins descendentul hatmanului Arbore	91
Ecaterina Gâță - Pentru că a scuipat-o pe Ana Pauker, i-au smuls sânii cu cleștele, au violat-o și omorât-o.....	95
Părintele Evghenie Hulea, călugărul-partizan din grupul Paragină	99
Traian Brăileanu: Teoreticianul fundamentării metafizice a sociologiei.....	101

Autorii articolelor: Cezarina Bârzoii, Ionuț Băiaș și Costel Condurache

Ediție îngrijită de [Bogdan Mateciuc](#)

"D-le (gradul), sunt plantonul schimbul doi în baraca E4. În timpul schimbului meu a înviat Hristos!"

Andrei Ciurunga - poetul pe schimbul căruia a înviat Hristos

Copilăria și studiile în Basarabia

Robert Eisenbraun s-a născut în orașul Cahul (astăzi în Basarabia) la 28 octombrie 1920 într-o familie de coloniști germani. Tatăl său, Herman Eisenbraun, era profesor de limba germană. Tânărul Robert va începe studiile în orașul natal, de unde va pleca la Bolgrad pentru a urma ultima clasă de liceu.

Debutul său literar va avea loc în anul 1932, în cadrul Liceului pe care l-a frecventat în Cahul, Ioan Vodă. Prima sa poezie avea ca subiect Unirea Principatelor Romane. Debutul editorial se produce în 1936, cu placheta de versuri Melancolie. Ulterior începe să publice în câteva reviste: Basarabia, Basarabia literară, Raza. Publica la Chisinau în 1944 cartea de poezii Cântece de dor și de război.

În Brăila - Prima arestare

Cel de-al doilea Război Mondial aducea cu sine pierderea Basarabiei. O dată cu retragerea trupelor romane împinse dincoace de Nistru de puhoiul sovietic, familia Eisenbraun trece granița în România, stabilindu-se la Brăila (1944), Robert sperând să scape de NKVD, care-l hăituia. Robert continua să scrie, publicând în câteva reviste brăilene cu pseudonimul Robert Cahuleanu.

Într-unul din articolele sale publicat în Expresul, în noiembrie 1945, îi îndeamna pe români să respingă comunismului. Este arestat ca unul dintre „autorii morali” ai manifestației din 8 noiembrie 1945.

Această manifestație, pregătită de tineretul universitar, care avea ca scop sărbătorirea zilei onomastice a regelui Mihai, a devenit rapid o amplă mișcare de susținere a monarhiei și de respingere a regimului comunist. În urma intervenției în forța a autoritatilor manifestația s-a soldat cu zeci de morți, raniti și sute de arestări. Poetul va fi eliberat după 29 de zile de arest.

Își schimbă numele în Andrei Ciurunga

În anul 1946 Robert Eisenbraun hotărăște să își schimbe numele în Andrei Ciurunga. Noul nume a fost ales la întâmplare dintr-o carte de telefoane.

În 1947 își tipărește fără știrea cenzurii, un volum de versuri puternic colorat anticomunist, intitulat: Poeme de dincoace. Este denunțat de un cunoscut, dar nu va fi arestat atunci.

Monumentul de la Poarta Albă, ridicat în memoria celor uciși în lagărele de muncă

În București - A doua arestare

În 1949 hotărâste să plece în București unde va fi angajat la revista Flacăra, va mai colabora cu publicațiile: Contemporanul, Viața Românească, Ateneu, Ramuri, Tribuna, Vatra, Viața militară, Urzica, Rebus. Este arestat la 2 februarie 1950, în urma altui denunț, al unui coleg și va primi o condamnare de 4 ani pentru „crima de uneltire împotriva păcii”.

Între timp, volumul incriminatoriu fusese distrus, drept pentru care a fost condamnat pentru volumul mult mai vechi Cântece de dor și război.

Va trece prin penitenciarele Uranus, Galați, Jilava și prin lagărele „cumplitului Canal”: Peninsula și Galeș.

În Jilava ajunge în vara lui 1951 și povestește ca cea mai grea tortura a fost foamea: "Într-o bună zi, plimbarea obișnuită s-a suspendat: ni se aduseseră în curte zeci de saci de cartofi pe care trebuia să-i sortăm. Unii dintre noi, cei mai flamanzi, care au mâncat atunci cartofi cruzi «la discreție», s-au îmbolnăvit grav, iar doi au și decedat”.

De la Jilava a luat drumul Canalului, unde sute de mii de deținuți politici își ispășeau „vina” de a se împotrivi comunismului. Trăind în barăci neîncălzite, fără asistenta medicală, sub bătăile și torturile diabolic inventate de brigadierii, intelectualii și preoții români erau forțați să taie albia viitorului Canal Dunăre - Marea Neagră.

În mijlocul acestui iad, poezia lui Ciurunga a fost ca un balsam pentru sufletele zdrobite ale românilor, așa cum de la Aiud un alt mare poet al temniței, Radu Gyr salva suflete prin versuri. Toata durerea unui neam forțat la robie transpare din versurile poeziei Canalul, care i-au adus lui Ciurunga supranumele de “Poet al Canalului”.

Poezii scrise pe săpun, saci de ciment sau pieptare

Poeziile erau scrise inițial pe hârtia sacilor de ciment sau pe plăci de săpun și circulau prin viu grai. În timp, a descoperit o metoda ingenioasă pentru a păstra poeziile:

Cu toată slăbiciunea germanului pentru curățenie, nu dezbrăca pieptarul-biblioteca niciodată, încât într-o noapte, rugat să-l scarpine pe spinare, camaradul Gulan a găsit printre manuscrisele sale interzise... un șoarece. Iată deci și șoareci de biblioteca într-un lagăr fără cărți”. (Nina Negru - Gazeta Bibliotecarului, Chisinau)

La Canal se lucra aproape continuu, treziți din noapte deținuții luau în fuga “ceaiul” - apa colorata cu puțin zahar - și o bucata de pâine de 100-200 grame, apoi erau transportați aproape pe întuneric în șiruri fantomatice dincolo de gardul de sarma ghimpata.

„...acest cumplit Danubiu care varsă pe trei guri apă și pe-a patra sânge.”

Acolo, în ger cumplit sau călduri toride, mii de schelete vii săpau, cărau piatra și pământ pana seara când erau aduse înapoi la barăci, unde primeau o zeama fără calorii și unde începea reeducarea prin bătaie și durere.

Pe schimbul lui a înviat Hristos

În timpul nopții o parte din ei asigurau paza perimetrului:

“Andrei Ciurunga, poetul, era planton într-o noapte. Singur alesese sa stea treaz de la 11 noaptea la 1 dinspre zi: râvnea cu mare arșiță sufleteasca sa audă clopotele Învierii sunând și răsunând zglobiu dinspre mica biserica din Valea Neagra. Când aceasta se împlini, se socoti vrednica sluga a Domnului sau Hristos, fecioara înțeleapta care-l primise pe mire după cuviința.

Îl rugaseră și câțiva dintre prieteni să-i trezească pentru a ciocni cate un ou nevopsit, primit în pachet de acasă și a-și face urările cuvenite și îmbucurătoare.

Mai trecu ce mai trecu și se pomeniră ca intra caraliul în dormitorul coloniei unde-și ispaseau condamnările. Proaspeții desteptati se adânciră sub paturi și se puseră pe un sforăit vârtos. Datoria celui de planton era sa cuvânteze: „Domnule (gradul), sunt plantonul schimbul doi în baraca E4. În timpul schimbului meu nu s-a întâmplat nimic. Raportează deținutul Cutare”.

Însă Andrei Ciurunga era prea cutremurat de evenimentul cosmic ce tocmai avusese loc. Așa încât nu se putu păzi de a mărturisi: „Domnule (gradul), sunt plantonul schimbul doi în baraca E4. În timpul schimbului meu a înviat Hristos!”

Pe loc a fost dus și închis în carcera îngusta din curte. A rămas acolo, cum povestește, „trei zile încheiate, cât au durat sărbătorile Paștilor”. Trebuie știut ca hrana i se compunea, în condițiile noi, dintr-un sfert de pâine pe zi și-o cana de apa. Atât.

Iar de dormit, n-o putea face decât sprijinindu-și spinarea pe unul dintre pereții carcerii sau ghemuindu-se ca un câine pe glodul de pe jos, fiindcă noua locuința era prea nespacioasă” (Mihai Rădulescu, Pateric al Închisorilor Romane).

Eliberat și rearestat

În 13 mai 1954 Ciurunga este eliberat, după ce mai efectuase încă 100 de zile supliment fata de condamnarea oficiala. S-a întors în București unde statutul de fost deținut politic nu îi permite sa detina decât slujbe precum acelea de om de serviciu, portar, magazioner de șantier și abia după ce a mai trecut ceva timp, contabil și pedagog pentru elevii de liceu.

Reuseste chiar sa publice cate ceva, folosind diferite pseudonime: Radu Calomfir, Matei Scutaru, Nicu Gradinaru etc., în revistele Rebus și Urzica.

A treia arestare - când poezia era o crima

În anul 1958 autoritatile stabilesc relația între versurile care circulau printre condamnații de la Canal și persoana lui Andrei Ciurunga. Este arestat din nou la 28 noiembrie 1958, primind o condamnare de optsprezece ani de munca silnica, pentru ca ar fi lăsat sa circule poemele concepute la Canal.

Executa pedeapsa în Balta Brăilei și la Gherla, până la decretul de amnistie din 1964, când toți deținuții politici sunt eliberați.

„Poetul, condamnat pentru crima nemaiauzita de a scrie poezii, a elaborat în condiții inumane o poezie care l-a salvat ca ființa umana și l-a înaltat mult în cartea literelor românești” (Pan Izverna). Versurile - care i-au întărit pe cei istoviți și muribunzi - le-a plămădit un om puțin la trup pe care numai un miracol divin l-a scăpat din ororile cumplite prin care a trecut.

Multe constiinte se pot umbri dacă nu vor ști sa multumeasca îndeajuns pentru faptul ca alții au putut și au știut să-și asume suferințele pentru neam și credința, care l-au dus și pe Robert Cahuleanu la biruința.

Robert Cahuleanu se înscrie în rândul mărturistorilor temnițelor comuniste care prin vers au încurajat pe camarazii lor de suferința și au lăsat memoriei noastre mărturie peste veac.

1964-2004

În 1967 Andrei Ciurunga este reprimat în Uniunea Scriitorilor și va începe să-și publice opera, bineînțeleles atât cât îi va permite cenzura.

Intre volumele publicate - în total, 22 la număr - în acesta perioada amintim: Decastihuri (1968), Vinovat pentru aceste cuvine (1972), Argumente împotriva nopții (1976), Echivalente (1978), Gestul impacarii (1983) și un volum antologic intitulat simplu Poeme, apărut în 2001 cu sprijinul Ministerului Culturii din România.

În august 2004 trupul sau și-a primit odihna în pământul tarii, iar noi ne rugam ca sufletul sau pătimitor și doinitor sa fie bineprimit în Imparatia Cerurilor.

Canalul

Aici am ars și-am sângerat cu anii,
aici am rupt cu dinții din tarana,
și aici ne-am cununat, cu bolovani,
cate-un picior uitat sau cate-o mana.

Pe-aceste vai și dealuri dobrogene
am dat cu veacuri înapoi lumina.
Amare bezne-am așternut pe gene
și le-am gustat în inimi rădăcina.

Aprinși sub biciul vântului fierbinte,
bolnavi și goi pe ger și pe ninsoare,
am presărat cu mii de oseminte
meleagul dintre Dunăre și Mare.

Trudind, flamanzi de cântec și de pâine,
înjurături și pumni ne-au fost răsplata.
Sa facem drum vapoarelor de mâine,
am spintecat Dobrogea cu lopata.

Istoria, ce curge-acum întoarsa,
va tine minte și-ntre foi va strânge
acest cumplit Danubiu care varsă
pe trei guri apa și pe-a patra sânge.

Iar cântecele smulse din robie
vor ctitori, cu anii care vin,
în cartile pe care le vom scrie,
o noua Tristie la Pontul Euxin.

Nu-s vinovat fata de țara mea

La ora când cobor, legat în fiare,
sa-mi ispasesc osânda cea mai grea,
cu fruntea-n slava strig din închisoare:
- Nu-s vinovat fata de țara mea.

Nu-s vinovat ca mai păstrez acasă
pe-un raft, întâiul meu abecedar
și ca mă-nchin când mă așez la masa,
cuvincios ca preotu-n altar.

Nu-s vinovat ca i-am iubit lumina
curata cum în suflet mi-a pătruns,
din via data-n pârgh sau din gradina
în care-atatia șerpi i s-au ascuns.

Nu-s vinovat ca-mi place sa se prindă
rotunda ca o țara hora-n prag,
sau c-am primit colindători în tinda,
cum din bunic în tata ne-a fost drag.

Nu-s vinovat ca toamnele mi-s pline
cu tot belșugul, de la vin la grâu,
și c-am chemat la praznic pe oricine,
cât m-am știut cu cheile la brâu.

Dac-am strigat ca haitele ne fura
adâncul, codrii, cerul stea cu stea
și sfânta noastră pâine de la gura -
nu-s vinovat fata de țara mea.

Nu-s vinovat c-am îndârjit șacalii
când am răcnit cu sufletul durut
ca nu dau un Ceahlău pe toți Uralii
și ca urăsc hotarul de la Prut.

Pământul meu, cum spune și-n izvoade,
l-a scris pe harta lumii Dumnezeu,
și cati prin veacuri au venit sa-l prade
îl simt și-acum pe piept cât e de greu.

De-aceea când cobor legat în fiare,
împovărat de vina cea mai grea,
cu fruntea-n slava gem din închisoare:
- Nu-s vinovat fata de țara mea.

Mai multe poezii de Andrei Ciurunga pe cerculpoetilor.net

Pr. Calciu Dumitreasa: "Nu vorbea mult. Dar fiecare cuvânt care ieșea din gura lui era un cuvânt sfânt - numai despre Hristos, numai despre dragoste, numai despre iertare. Se ruga mereu..."

Costache Opreșan sau pledoaria filozofului pentru dragoste

Constantin (Costache) Opreșan s-a născut în 1921 în comuna Oncești, județul Bacău. Geografia copilăriei brăzdata de coastele și văile Podișului Moldovei avea să-și lărgescă orizontul până la zenitul devenirii sale.

Termina cursurile liceale la Bacău, intrând în viața pe porțile tinereții într-o vreme de mari tulburări pentru țara, în anul 1940, când se încadrează în Frățiile de Cruce.

Îl audiază pe Martin Heidegger

Dezlantuindu-se prigoana generalului Antonescu împotriva tineretului legionar (când justiția avea să dea condamnări mai mari decât vârsta celor condamnați), Constantin Opreșan alege calea exilului și după ianuarie 1941 se refugiază în Germania. Acolo are șansa de a asista la cursuri de filosofie, audiindu-l pe filosoful german Martin Heidegger.

Băgat în lagăr de naziști

În urma unui plan pregătit mai dinainte de naziști, de a-i interna în lagăre pe legionarii aflați în Germania, la începutul lunii februarie 1943 este adus în lagărul de la Buchenwald și Constantin Opreșan, într-un transport de 9 tineri.

Acolo avea să fie deținut până la 24 august 1944, împreună cu alte sute de legionari, când scapă cu viața în urma unui bombardament aliat asupra lagărului (care avea să facă mii de victime, între care Principesa Mafalda).

Se antrenează pentru parașutarea în țara

Se eliberează și, după ce se instruește în școlile speciale germane, face parte dintr-un grup din care se formau echipele ce erau parașutate în România invadată de bolșevici. Dar pentru că frontul avansează foarte rapid (urmărire și a prăbusirii frontului românesc), în primăvara lui 1945 se sistează programul parasutarilor și grupul este abandonat.

Șefii grupului, Nicu Marinescu, Opreșan și Cretu, iau hotărârea să plece spre țara, străbătând Ungaria în marș, strecurându-se clandestin peste frontiere, pentru a înfrunța dușmanul bolșevic.

Studentul preferat al lui D.D. Roșca

După ce a venit din Germania, Costache Opreșan preia șefia Fraților de Cruce pe țara. Totodată, în 1946 se înscrie la Facultatea de Litere și Filosofie din Cluj, unde îi are ca profesori pe Lucian Blaga, Ștefan Bezdechi, D.D. Roșca. Acesta din urmă, dându-și seama că

nu are în fața un student ordinar, când a fost vorba de existențialiști, l-a pus pe Opreșan să tina cursul în fața studenților.

A fost ceva extraordinar, tânărul student probându-și inteligența nemăipomenită și capacitatea rar întâlnită la tinerii de vârsta sa.

A treia arestare. Condamnat la 25 de ani de munca silnică

Se căsătorește în 1947 (cu Constanta). Continuă reorganizarea Mișcării Legionare - cu toate rușii invadaseră țara.

Ernest Maftei, și el legionar încadrat, povestește:

„Eram în București la Teatrul Poporului. Și m-am întâlnit cu el zece duminici, în fiecare duminică în alta Biserică. «Ci - îmi zice el - io să iau Moldova»; în '47, bre! «Să organizez io legionarii pe Moldova, și el Ardealu'». Și l-am lămurit că ne prinde... Da', ar fi crezut Costică Opreșan, domnule?! L-au prins, a murit în chinuri...”

Nu a fost tânăr mai schingiuit decât el la Pitești

Arestat în noaptea de 14/15 mai 1948, este închis la Jilava (închisoarea de tranzit) și apoi condamnat la 25 de ani de munca silnică. Avea să fie repartizat la închisoarea destinată studențimii, Pitești, unde va sta închis din 1949. Conducerea Penitenciarului îl bănuia pe Costache Opreșan a fi comandantul legionar al închisorii, de aceea va fi torturat „pe măsura”.

După mărturia lui Dumitru Bordeianu: „Era un om de o complexitate extraordinară, ce stăpânea varii domenii, de la muzică și artă, până la matematică și filosofie. Din fire era foarte afectuos, trăind totul la maximum. A fost supus celui mai mare supliciu, nefiind altul mai schingiuit ca el; a luat bătaie pentru fiecare tânăr legionar, cu un eroism de durată, neegalat”.

Imediat ce este introdus în camerele sortite reeducării, Opreșan își va da seama de gravitatea și grozăvia celor ce se întâmplau. Supus și mai înainte unor crunte batai, Costache Opreșan avea să sufere un adevărat martiriu.

Dumitru Bordeianu (Mărturisiri din mlaștina disperării, ed. Scara, București, 2001):

La ordinele lui Prisăcaru, unul din camera i-a legat picioarele cu o funie... I s-a întins lui Munteanu un ciomag să-l lovească pe Opreșan la tălpi, deoarece corpul era tot o rană. Munteanu a lovit, dar nu mai avea putere. Nu judec tăria loviturilor, ci faptul în sine, că a lovit. A fost pus apoi Iosub să lovească. A lovit și el de câteva ori tălpile lui Opreșan.

După aceea a scăpat ciomagul din mână, spunând că el nu mai poate lovi...Acum îmi venea rândul mie. Când mi s-a dat ciomagul în mâini ...l-am auzit pe Prisăcaru strigând: „Lovește-ti mentorul, banditul, că te-a învățat filosofie și este un mare șef legionar”.. „Știu că am lovit, dar nu din cauza amenințării, ci a confuziei care mă învăluise, incapabil fiind de a mai raționa...”

Am lovit omul pentru care as fi fost altfel capabil să merg la moarte... I-a venit rândul și lui Comsa Ieronim. I s-a dat ciomagul și i s-a ordonat să-l lovească pe Opreșan la tălpi. Comsa, care lucrase sub șefia lui Opreșan fiind șeful Fraților de Cruce din Moldova, a refuzat.

Refuzul lui i-a zguduit pe toți cei din camera... Atunci i s-a ordonat lui Oprișan să-l lovească pe Comsa. Acesta a zis că nu este capabil nici să ridice brațele.

Eugen Magirescu (Moara dracilor, ed FRONDE, Paris - Alba-Iulia, 1994)

Prin Camera 4 Spital trecuseră deja mai multe serii de «reeducare».

Pe Costache Oprișan l-au chinuit ca pe Hristos, săptămâni de-a rândul, obligându-i pe toți cei care au fost cândva în subordinea sa și care îl divinizau, căci el chiar merita aceasta, să-l bata, să-l scuipe, să-l chinuie și să spună minciuni despre el, să se dezică, să-și denigreze ideile și să declare că a fost un farsor. L-am văzut odată, când ne-au scos la aer.

Își dăduse camasa jos și spinarea lui toată era zebrată în forme regulate, cum ar fi fost jupuit de viu, ars cu foc sau cu bici, răstignit, știe Dumnezeu!

Neculai Popa (Coborârea în iad, ed. Vremea, București, 1999):

Era pentru noi ca un far care ne lumina calea, spre a ne scoate din întunericul în care ne zbăteam, în urma întunecatelor zile trăite în închisoarea din Pitești”.

Reeducarea continua și la Gherla (unde este dus în toamna anului 1951), în temuta camera 99. În urma torturilor și chinurilor suferite s-a îmbolnăvit de tuberculoza și va fi internat în spitalul penitenciar de la Vacaresti. De acolo va fi luat în toamna anului 1955 pentru a fi anchetat în procesul absurd înscenat de securitate lui Valeriu Negulescu, în legătura cu reeducările.

Din 1958 ajunge la Jilava, fiind încarcerat în celule de la Casimca (talpa iadului din Fortul Jilavei), împreună cu Marcel Petrisor, Pr. Gheorghe Calciu, Iosif V. Iosif. Din subterana morții avea să urce sufletul său - curatat prin pătimire de orice patimă - la cer.

Marcel Petrisor (Fortul 13, ed. Meridiane, București, 1991):

Din țeasta lui Oprișan, ochii sfredelitori sticleau ca doi cărbuni aprinși. Mușchii nu-i mai ramasesera decât la fălci, ca să vorbească, la mâini, ca să-și poată duce sticla cu sputa la gura, și la picioare, ca să pasească până la tineta de murdărie. Încolo, pielea-i învelea oasele ca o traista sculele de dulgher. [...]

Se ridicase chiar pe șezut în pat, făcând un efort imens să vorbească. Îl îneca o tuse interioară, vorbele-i șuierau. Mâinile-i erau ca niște vreascuri, iar ochii străluceau mutându-și privirea când pe unul, când pe celalalt.

Pr. Gheorghe Calciu Dumitreasa (în The Orthodox Word, Saint Herman Brotherhood Press, Platina, CA, 1997):

Era ca un sfânt; nu vorbea mult. Dar fiecare cuvânt care ieșea din gura lui era un cuvânt sfânt - numai despre Hristos, numai despre dragoste, numai despre iertare. Își rostea rugăciunile și, auzindu-l cum le spune, știind cât de mult suferea, eram profund impresionati... Vorbea despre credință, despre dragoste, despre rugăciune. Se ruga tot timpul...

Moartea lui Oprișan

Ochii îi erau deschiși, dar am văzut ca peste ochii săi părea să fie o perdea de ceata. Ochii i s-au întors peste cap. Am fost atât de speriat, mi-a fost așa de teama.. .Am pus mana pe el și am zis: "Constantine nu muri; nu muri! Vino înapoi; vino înapoi!" Am țipat cu voce tare! Imediat s-a întors. Ochii i-au devenit clari.

Nu știu ce s-a întâmplat în sufletul sau, dar am văzut o imensă groază pe fata sa. Am simțit că era gata să intre în lumea cealaltă și că eu i-am cerut să se întoarcă înapoi în celula... Constantin Oprișan plângea pentru că-l forțasem să se întoarcă. În câteva minute a murit. Înainte de a muri, a spus "Voi muri, dar după moarte, mă voi ruga lui Dumnezeu pentru voi".

...Am spus gardienilor că a murit... Au venit după trei ore...

L-am pus pe Constantin Oprișan pe pământ. Era complet dezbrăcat deoarece a trebuit să dam hainele sale de închisoare înapoi. Corpul său era complet vlăguit. Nu ne venea să credem că a fost o ființă vie. Era numai piele și os. Și m-am gândit că fierea trebuie să-i fi intrat în momentul morții în sânge deoarece era complet galben. Prietenul meu a luat o floare și i-a pus-o pe piept - o floare albastră.

Consistența formației sale filosofice e relevată de poemele compuse în perioada detenției (publicate după 1990), cel mai important fiind poemul ontologic Psihaion:

„Când am luat cunoștința de acest poem atât de profund și atât de bine șlefuit, din punct de vedere al formei, mi-am dat seama că a pierdut cultura românească prin moartea acestui martir al tineretului creștin din România, ce flacăra s-a stins în adâncul catacombei de la Jilava!” (Liviu Branzas, Raza din catacomba, ed. Scara, București, 2001).

“Mult timp va trebui să treacă până când, din rândurile tineretului roman, se va ridica o asemenea valoare” (Octavian Voinea, Masacrarea studențimii române, ed. Majadahonda, București, 1995).

Mă-ntorc în Ontonoos și tot din el cobor
Purtând pe cai eternul, sub trecător vesmant.
Si-n urma lui eoul, pierzându-se în zbor,
Mai flutura mirajul abstractului cuvânt.
(Poem ontologic)

Nu Te-am cântat, o, Doamne, nu Ti-am pătruns nici taina.
Ti-am plâns numai pe urme, urcând pe Golgota!
Dar sufletu-mi mi-e negru ca să-ți sărute haina
Si plânsul meu e rece lângă iubirea Ta.
(Elegia orgoliului)

Si cad, plângându-mi vina, pe brațele luminii.
Ci poarta-ti suferința, prin ea te-ai mântuit.
Obrazul I Se pleacă și simt pe fata spinii
Si ploua harul păcii pe sufletu-mi smerit.
(Întâlnirea cu Iisus)

"Orice fac, gândesc sau vorbesc raportez la Adevărul absolut care este Dumnezeu"

Dumitru Bordeianu - De la lepădarea de Dumnezeu la Înviere

Decorat cu medalia „Barbatie și Credința”

Dumitru Bordeianu s-a născut în 15 august, în anul 1921, în Draguseni, județul Botoșani, având să crească sub și să se bucure de oblăduirea Maicii Domnului, atât în familie, cât și în cele mai întunecate încercări ale vieții. De mic simte duhul Ortodoxiei mângâindu-l și ocrotindu-i pașii spre o viață bineplacută lui Dumnezeu.

Urmează cursurile școlare în satul natal, iar liceul la Fălțiceni și Storojinet, când intra în Frățiile de Cruce (1939). O data cu declanșarea războiului, cu pierderile teritoriale suferite de România, este mobilizat și lupta pe front, până la Cotul Donului, fiind decorat cu medalia „Barbatie și Credința”.

Dar cu sine, cu dușmanii neamului și ai lui Dumnezeu avea să dea marile batalii mai târziu.

„Bandit, dușman al clasei muncitoare”

În 1946, fiind student al Facultății de Medicină din Iași activează în rândurile Mășcii Legionare - „legături, informații, sedințe, disciplină, pregătire, curaj” - în cadrul Centrului Studentesc în „luptă fără compromis împotriva a tot ce-i rău”.

Scapă de arestările din noaptea de 14/15 mai 1948, fiind căutat de politicieni acasă, nu la Iași. Se ascunde la familia unui prieten.

Arestat la 12 iunie, fiind trădat Siguranței de un fost coleg de liceu când se întoarce pentru a-și susține examenele din sesiunea de vară, e dus sub amenințarea pistoalelor la Siguranță; de acolo, ajunge la Galata, apostrofat constant de a fi „bandit, dușman al clasei muncitoare” și amenințat cu moartea.

Urmează duba până la închisoarea Suceava, unde comuniștii declansaseră (cu Turcanu, Bogdanovici și Popa Alexandru) reeducarea. Regimul celor cinci luni de ancheta făcută numai noaptea, cuprinde: foame, frig, batai și torturi până la leșin, pedepse la izolare, confruntări pentru a declara tot și care urmăreau slăbirea încrederii în șefi și între deținuți.

În urma procesului din februarie 1949, mascarada a justiției, i se da o sentință de condamnare la 10 ani muncă silnică. Perspectiva unei lungi detenții îl găsește pe Dumitru Bordeianu hotărât să aleagă Calea Adevărului și a Vieții mărturisite în Iisus Hristos.

Reeducarea de la Pitești: de la rezistență, la cădere

În aprilie 1949 e transferat cu un lot de 80 de studenți legionari la Pitești; acolo avea să se declanșeze reeducarea prin bătaie și tortura (ai cărei responsabili sunt cei indemnati la acest „experiment” chiar din Uniunea Sovietică: Nicolski, Zeller, Jianu sau Sepeanu, Dumitrescu sau Goiciu; nu studenții supuși la chinuri inimaginabile).

Va sta în celula cu Costache Opreșan (aflat „în vârful piramidei intelectuale românești”, la cei 30 de ani ai săi) 11 luni, „cele mai plăcute din închisoare”, intrând împreună în iadul demascărilor.

Pana în vara lui 1950 Dumitru Bordeianu avea să reziste oricăror forme de supliciu (înfometare, bătaie primită de la deținuții torționari, degradarea dincolo de limita înțelegerii) până când a căzut în plasa satanei, hotărând în forul sau interior să nu mai rostească psalmi (pentru a nu risca să fie surprins);

din acel moment s-a prabusit ultima redută a rezistenței interioare; fusese avertizat de tovarășul (din Securitate, poate chiar Nicolăski) care-l anchetase: „De beton armat să fiți, și tot o să va muiem...”

Forțați să-și mănânce fecalele. Se leapădă de Dumnezeu

În camerele și celulele Pitestiului asista neputincios sau suferă pe propria piele: bătaia până la desfigurare, poziția fixă - stând pe prici, cu brațele pe genunchi și cu privirea ținta înaintea - suportată zi de zi, ore întregi încontinuu, demascările scrise și publice, torturile care îmbrăcau „cea mai degradantă formă, fiind acum administrate de noi, noua înșine, devenind din victime ale opresiunii, proprii noștri calai”, defăimarea părinților, fraților și rudelor, turnarea camarazilor, forțarea de a-și mânca propriile fecale, blasfemiile verbale sau puse în scenă la adresa Mântuitorului, a Maicii Domnului, a Sfinților.

În acest sistem halucinant de brainwashing, al alegerii între moarte, nebunie sau cedare, se produce și denigrarea și lepădarea de: Mișcare, credința, camarazi, Dumnezeu; la urma vine prabusirea.

Din iad la Înviere

Teroarea și tăvălugul reeducării, al torturii reluate mereu, neîncrederea în oameni va dura pentru Dumitru Bordeianu 4 ani, timp în care sufletul său ajunge să fie posedat de o forță satanică. Are doar șansa să nu lovească în camarazi, „tot ceea ce s-a întâmplat cu mine.... s-a referit doar la conștiința și persoana mea”.

La capătul acestui răstimp, în închisoarea Gherla are parte de gingașia camaraderească a unui ucenic și frate întru sfințenie al lui Valeriu Gafencu, Gheorghe Jimboiu (mort la Aiud în 1963) - „de când l-am cunoscut, trăiesc cu impresia că am stat de vorbă cu îngerii”, de părintească grija a dr. Traian Trifan (23 de ani de detenție), fost prefect legionar, „promotor” al rezistenței mistice din închisori (în temnița Aiudului, când Antonescu ceruse „reabilitarea” legionarilor) - „în timpul acelor Sfinte Paști am văzut fața luminoasă a lui Bădiei Trifan arătând că fetele marilor mistici români”.

Era ziua Învierii 1954 când Dumitru Bordeianu, renaște și simte că Dumnezeu nu-l parasise.

Urmează detenția la Aiud (mutat în 1955), unde înfrunta ultimele încercări de reeducare, cu un discurs în care vorbește despre reeducarea de la Suceava și demascările de la Pitești și Gherla și încheie: „Eu nu ader la acest bâlci, la această mascaradă...!” A urmat izolarea la Celular. În vara lui 1963 e trimis cu domiciliu obligatoriu într-un sat din Bărăgan, Viișoara.

Eliberat, intra în temnița cea mare: țara întreaga

După 15 ani de detenție - timp în care doar o dată a avut legături cu familia - și domiciliul obligatoriu, în 1964 este pus în libertate, când se casatoarește și își încheagă o familie. Pe plan profesional nu-și poate definitiva studiile de medicina (neingaduindu-i-se de comuniști); reușește însă să absolva Institutul Pedagogic (1969) și Facultatea de Biologie (1972) din București.

Frământat de înțelegerea propriei drame omenești, are revelația înțelesului - pe care o poate avea „cine nu-i certat cu metafizica creștina și cu Sfinții Părinți” - citind viețile și scrierile Sfinților Părinți, după sfatul unui mare teolog roman.

Anchetat de același securist ca și pr. Calciu

Frecventează mănăstirile, având îndrumători și prieteni de talia părinților Cleopa și Marcu, de la Sihăstria, prin care-și întărește credința și nădejdea de izbăvire.

În 1979 e anchetat, de același securist ca și Părintele Calciu, Grigoriu, care îl amenința că dacă nu da declarații împotriva lui Calciu, își va pierde serviciul; dar înfrunzându-l amenințările cu convingerea că nu i se mai poate smulge vreo turnatorie.

În exil: cea mai cutremurătoare mărturisire a patimilor Pitestiului

La capătul încercărilor, „după douăzeci și cinci de ani de urmărire, anchete și amenințări” alege calea exilului, ajungând în Australia în 1989. Acolo va avea liniștea depărtării și singurătății în locuința sa de lângă un parau - pe care-l recunoaște ca fiind acela lângă care se visase, încă din România, stând și scriind.

După ce împlineste postul și rugăciunea dictate de conștiința, în perioada februarie-decembrie 1990 dictează soției memoriile, așa cum i se luminează în minte, cu claritate, sub inspirație divină.

Acestea sunt publicate la Paris (1992) și reeditate la București (1996, 2001) cu titlul "[Mărturisiri din Mlaștina disperării](#)", carte ce descrie drama reeducării, zugrăvind chipuri de martiri: Gioga Parizianu, Corneliu Nita, Ionica Pintilie, Aurel Pandurescu, Mihai Iosub sau oameni fără egal, ca: Nedelcu, Berza, Reus, Dinescu, Andrisan, Mitan, eroul Visovan, bădia Ungureanu, ascet și mistic, Gelu Gheorghiu, Hutuleac; apoi: Pop Cornel, Magirescu Eugen, Patreascanu Nuti, Popescu Aristotel, care nu pot fi judecați de cei ce nu au trecut prin acele înfiorătoare suplicii sau figuri de torționari: Virgil Bordeianu, Livinschi, Zaharia, din care unii nu s-au căit.

Omul alterat și degradat, chinuit și chinându-și semenul, ajunsese să-și zdruncine sufletul, în „fenomenul” Pitesti-Gherla. Dumitru Bordeianu descrie în cartea sa fenomenul mistic al luptei dintre tinerii conștienți de menirea lor istorică, care și-au slujit neamul și Biserica lui Hristos împotriva comunismului, cu cei posedați de duhurile satanei.

Fazele reeducării, metodele de tortură, batjocurile și blasfemiile au fost descrise cu lux de amănunte, dar unele au fost imposibil să fie scrise, fiind prea de neînțeles și de necrezut.

Din exilat, călăuzitor al tineretului românesc

Bucuria cu care a revenit de câteva ori în țara, i-a fost impartasita de foștii prieteni de suferința, dar și de tinerii, de monahii și preoții care l-au căutat pentru a sorbi nemijlocit, de la sursa, frânturi din experiența sa mistică din închisori și de viața, ascultându-i îndemnurile de a nu se abate de pe calea Bisericii și de a înțelege și urma lupta pentru neam și țara, păstrând cultul pentru cei morți.

A murit la 16 august 2002; trupul i-a fost înmormântat în Australia, departe de țara, dar într-un pământ primitiv, acolo unde și-a putut depăna amintirile și întocmi mărturisirea, iar sufletul i s-a înălțat în rândurile mucenicilor și sfinților neamului românesc.

Fragmente din interviul cu Dumitru Bordeianu extrase din filmul documentar [Noaptea patimilor](#) realizat de Radu Dinu pentru TVR (1998-durata o ora)

"Eu cred nelimitat în Dumnezeu. Orice fac, gândesc și vorbesc eu raportez la Adevărul absolut care este Dumnezeu... Ceea ce este important este ca noi am fost torturați luni întregi ca să recunoaștem ce nu am făcut. Punctul culminant al acestei torturi morale a fost lepădarea de Dumnezeu. Dar a îngăduit Dumnezeu să se vadă adevărata față a comunismului.

Ceea ce s-a petrecut la Pitești și Gherla, acesta a fost comunismul. Era un duh satanic în închisoare, o forță care te apasă și te tortura..."

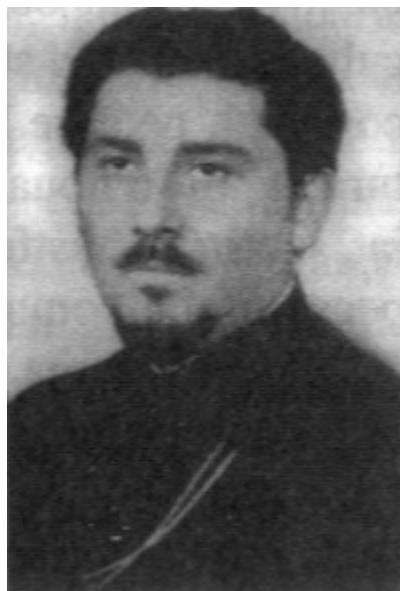
* Citate din "Mărturisiri din mlaștina disperării", ed. Scara, București, 2001-carta poate fi accesată la www.procesulcomunismului.com

Preotul Dumitru Iliescu Palanca și organizația 'Vlad Țepeș'

Document: [Manifest al organizației 'Vlad Țepeș'](#)

Copilăria

Dumitru Iliescu s-a născut în octombrie 1903, în satul Palanca din jud Vâlcea. Părinții săi erau oameni simpli, agricultori care își castigau existenta cu truda brațelor. Tânărul Dumitru urmează clasele primare la școala din comuna Nemoiu de care aparținea satul sau. Pentru clasele secundare paraseste casa părinteasca pentru a merge sa studieze la Dragasani.

Descoperind chemarea lui Dumnezeu, se înscrie în 1922 la Seminarul Sfântul Nicolae din Râmnicu Vâlcea, pe care îl termina în 1928.

La vârsta de 25 ani se casatoreste cu Iosefina, fiind hirotonit preot în decembrie 1928. Părintele Dumitru Iliescu primește un post într-o parohie din Oltenița. În amintirea satului sau natal, adaugă numelui sau de familie încă o componenta, numindu-se Dumitru Iliescu-Palanca.

La parohia Oltenița

În Oltenița, găsim biserica dărâmată, părintele Dumitru va construi o biserică nouă pe temelia celei vechi, înconjurând-o de o livada, și va amenaja și cimitirul vechi aflat în vecinătatea ei.

În 1935, tot prin efortul vrednicului preot, se înalta Căminul cultural Sfântul Nicolae, în cadrul căruia avea sa funcționeze o bibliotecă bogată în volume; în sala de festivități se organizau saptamanal conferințe și serbări tradiționale, în scurt timp fiind antrenați în activități și tinerii din parohie.

Datorita meritelor sale este ales consilier în cadrul primăriei, pledând pentru racordarea comunei la rețeaua de electricitate și face demersuri pentru deschiderea unui dispensar, care, inițial, funcționează în două camere ale Căminului cultural, apoi în urma repetatelor intervenții la conducerea comunei obține transferarea dispensarului în noul sediu al Primăriei.

În afară realizărilor materiale, părintele Iliescu - prin harul sau și cu iubire de oameni - a reușit să-i determine pe enoriași sa se apropie de Dumnezeu și sa lase în urma păcatele; prin rugăciuni și sfat duhovnicesc i-a determinat pe cei ce trăiau în păcat sa se căsătorească, pe cei cu patima alcoolului sa nu mai intre în cârciumi iar pe tineri sa trăiască în Biserică și sa se îngrijească de suflet.

În același timp, a avut o bogată activitate didactică: a predat religia la școala primară și în câteva licee și a organizat cursuri de religie pentru adulți, care veneau sa-l asculte în număr din ce în ce mai mare.

Cariera în teologie

Chiar dacă terminase Seminarul Teologic în 1928, facultatea o frecventează între anii 1932-1936 la Chisinau, luând examenul de licență “magna cum laude”, având mare inclinație către studiul teologic. Urmează cu succes și Seminarul Pedagogic de la Iași. În anul 1938 este numit director și șef de catedra la Seminarul Curtea de Argeș.

Dorind să se dedice în totalitate tinerilor care se pregăteau pentru o viață curată ortodoxă, se mută la Curtea de Argeș în primele zile ale anului 1939.

Spre sfârșitul lunii ianuarie 1939 suferă prima arestare în cadrul prigoanei carliste îndreptată asupra legionarilor. Este anchetat de Siguranța, se face percheziția la domiciliu și la seminar. Siguranța îl eliberează după o scurtă perioadă, dar este înlocuit din funcția pe care o deținea și din postul de profesor; i se oferă, totuși, „posibilitatea” de a funcționa ca suplinitor.

Urmărit de Siguranța și boicotat în acțiunile sale, decide să plece din Curtea de Argeș, instalându-se la Seminarul de la Cernica, unde va preda până în toamna lui 1940. Încă de la eliberarea sa din iarna 1939 a cerut să fie repartizat înapoi în parohia pe care o slujise, Oltenița, sau oriunde s-ar fi găsit un post vacant, dar cererea i-a fost respinsă.

Stavropoleos

La 6 septembrie 1940 România devenea Stat Național Legionar. Abia în noile condiții, teologul Liviu Stan, consilier în Ministerul Cultelor, a intervenit pentru acordarea unei parohii vacante pentru părintele Iliescu Palanca. Astfel, părintele este trimis la [parohia Stavropoleos](#), fosta mănăstire cu hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril, care nu mai funcționase de 40 ani.

Întregul ansamblu mănăstiresc era în ruina, biserica era plină de bucatile de pictură desprinse, curtea plină de pietre funerare sparte și coloane căzute.

Cu ajutor din partea Arhiepiscopiei Bucureștilor și din partea Comisiei Monumentelor Istorice și contând pe sprijinul episcopului Octavian Dobrin, părintele Iliescu Palanca va restaura biserica, transformând-o într-unul din monumentele cele mai frumoase și mai vizitate ale Bucureștiului.

Pe 6 decembrie 1940 Stavropoleos este redeschisă oficial, în cadrul unei slujbe de târnosire la care a participat un sobor mare de preoți, în frunte cu mitropolitul Gurie Grosu.

Arestările

După lovitura de stat dată de generalul Antonescu în ianuarie 1941, începe din nou prigonirea legionarilor. În decembrie 1942 părintele Dumitru este arestat și internat în lagărul de la Mănăstirea Tismana, împreună cu alți legionari, ca părintele Ion Ghindea sau părintele Ilie Imbrescu. Va fi eliberat după o luna, fiind însă supravegheat atent.

S-a reîntors la Stavropoleos unde a amenajat o grădina cu flori și arbuști, a făcut reparații la acoperișul casei parohiale (unde locuia împreună cu soția și fiul său, Paul).

A mai fost arestat, pentru perioade scurte, în 1944 și 1945, în cadrul prigoanei comuniste asupra legionarilor. Intre anii 1944-1946 este profesor la Seminarul Central, iar în 1948 primește rangul de iconom stavrofor pentru meritoasele sale realizări.

Mișcarea de Rezistența Vlad Tepes II

După intrarea trupelor sovietice în România, iubitorii de neam și cruce s-au organizat în diverse grupări de rezistență. Una dintre aceste grupări, ce acționa în București, Bacău și Roman era organizația Vlad Tepes II, aflata sub conducerea lui Gheorghe Popescu Vâlcea.

Popescu Vâlcea era director în Ministerul Cultelor și îl cunoscuse pe Iliescu-Palanca la Seminarul din Râmnicu Vâlcea, unde fuseseră colegi. În primăvara lui 1948 îi propune parohului de la Stavropoleos să intre în organizația Vlad Tepes II pentru a primi jurămintele luptătorilor și pentru a difuza materialele de propagandă ale rezistenței. Părintele Dumitru se implica activ în rezistență.

Jurămintele luptătorilor se depuneau în altarul bisericii Stavropoleos cu mana pe Evanghelie.

În mai 1948 este arestat împreună cu „lotul Vlad Tepes”, în total 24 persoane, din care majoritatea lucrau la Ministerul Cultelor, unde se și multiplicau manifestele. Urmează o ancheta dură, apoi procesul în iulie 1948 în care condamnările cele mai mari le primesc Părintele Iliescu Palanca și Popescu Vâlcea: ambii 20 ani muncă silnică și 10 ani degradarea civică.

Închisorile

Urmează apoi șirul temnițelor politice: în 1948 la Vacaresti și Jilava; la coloniile de muncă Baia Sprie și Valea Nistrului între 1951-1954. Pr. Nicolae Grebenea și-l amintește în paginile cărții sale Amintiri din întuneric:

La aceasta mina am dat și de șapte preoți. Printre ei era și Dumitru Iliescu-Palanca, protopop onorific, traducător al predicilor lui Ilie Miniat. La câteva luni după sosire, care s-a făcut în august 1951, am fost dat să lucrez cu dansul. Era preot în București la Biserița, ca o bijuterie, Stavropoleos. Îl văzusem în lagăr, în reverenda, o frumusețe.

[...] Acum lucram împreună numai noi doi. Avea multă încredere în sine. Mi-a mărturisit planurile sale:

- Vom ieși în curând din temnița. Comunismul va cădea, iar americanii vor domina lumea după căderea comunismului. România va fi atunci o țară liberă și Biserica noastră va ieși de sub jugul actual. [...]

Urmează: temnița Aiudului în 1954, închisoarea de la Lugoj, tot în 1954; apoi iar este adus la Aiud; mutat la Gherla în 1956 și, în cele din urmă, la Salcia.

Colonia de muncă Salcia

Părintele Dumitru trecuse prin multe pedepse, batai și zile de izolare datorită comportamentului sau „neadecvat” din timpul detenției: deținea obiecte nepermise, vorbea în franceză cu ceilalți deținuți, iar după ora stingerii oficia slujbe religioase (supărător, pentru comuniști!).

Din cauza TBC-ului și celorlalte boli capatate în timpul detenției de până atunci, este adus în anul 1962, la Salcia - lagărul central pentru coloniile de munca din Balta Brăilei.

Cei aproximativ 1500 de oameni de acolo erau împărțiți în 15 divizii. Părintele Iliescu Palanca făcea partea din divizia 6, „divizia preoților”. Munca în colonie era dificilă: se lucra la câmp, la porumb, sau în balta, la trestie, sau la construirea digului; normele erau uriașe iar puterile condamnaților minime.

Într-un astfel de ritm nimicitor, boala părintelui Dumitru s-a agravat, iar în 17 martie 1963 sufletul său a plecat din baraca de lemn de la Salcia. Trupul său a fost aruncat în gropile de la Agaua, o comună din apropierea Salciei, în marginea căreia erau înmormântați deținuții morți fără cruce și fără slujbă. Medicul a constatat că suferise de TBC pulmonar, criza hepatică și hepatita epidemică.

Pentru veșnicie la Stavropoleos

Trupul părintelui a fost deshumat prin grija familiei la 10-15 ani de la moartea sa - cu ajutorul lui Dumnezeu, mormântul său a fost identificat, și a fost adus într-un cimitir bucureștean.

În 1999, la împlinirea a 275 de ani de la construirea Mănăstirii Stavropoleos, s-au deshumat osemintele ctitorilor și au fost reînchinate împreună cu ale doi foști parohi, pr. Dumitru Iliescu Palanca și Ion Lancrajan.

O cruce veche de piatră îi străjuiește veșnică odihna în incinta Mănăstirii Stavropoleos (foto alăturat). Pe casa parohială a fost așezată o placă comemorativă, ce aduce la cunoștință trecătorilor numele unui sfânt al temnițelor.

După lovitură de stat din 1989, în satul Agaua a sosit un preot care, dedicându-se obștii sale, a înțeles că are în grija și imensa groapă comună în care a fost aruncați peste 3.000 de deținuți politici. Din modeste resurse personale și fără a beneficia de vreun ajutor consistent, părintele Viorel Roșu a ridicat un monument în memoria celor doborâți de munca și boli la Salcia.

"Au venit, maica, nenorociții astia de comuniști la putere și ne-au luat tot: parul din cap, pământul, caruta. Un singur lucru nu ne-au putut lua. Sufletul."

Mama Elisabeta Rizea

Mama Rizea: "Trei zile dacă mai trăiesc, da' vreau sa știu ca s-a limpezit lumea"

Elisabeta Rizea s-a născut într-o familie de tarani, în apropiere de Curtea de Argeș. A fost nepoata fruntașului taranist Gheorghe Suta, ucis de Securitate în 1948. A ispatit 13 ani de temnița grea pentru ca a sprijinit activ «Banda Terorista» Arsenescu-Arnautoiu. «Bandiții» sunt de fapt eroii rezistentei anticomuniste din Munții Fagarasului.

A fost o femeie simpla de la țara, cu o bucata mica de pământ, o casuta modesta din lemn, acoperita cu șindrila și în curte câteva animale. Imbracamintea ei de toate zilele era portul național, brodat cu modele complicate în culorile alb-negru. A abandonat școala la vârsta de 14 ani pentru a-și urma destinul, și anume, acela de a-și duce existenta din munca pământului.

Comuniștii au venit la putere în 1945. Ca răspuns, Rizea s-a alăturat rezistentei și i-a aprovizionat timp de 4 ani pe luptătorii din munți cu mâncare și bani. Opoziția ei fata de exproprierea comunista și faptul ca soțul ei, Gheorghe, s-a alăturat luptătorilor rezistentei din munți au dus la torturi și ani buni de închisoare.

A fost numita "dușman al poporului", iar gospodăria etichetata drept "casa de bandiți", apelative ce constituiau cele mai grave acuzații într-un stat comunist. A fost în cele din urma prinsa de miliție, condamnata la 7 ani de închisoare. În faimoasa închisoare de la Pitești, Elisabeta Rizea a fost pusa în lanțuri și închisa în celula de maxima securitate.

Eliberata în primăvara anului 1958, Elisabeta continua sa ia legătura cu ofițerii din Rezistenta prin intermediul unei „casute poștale” din scorbura unui copac din Valea Morii. Când conducătorul rezistentei anti-comuniste, Gheorghe Arsenescu a fost arestat în 1961, Elisabeta Rizea este arestata din nou și sentința îi este prelungita cu încă 25 de ani.

A fost transferata la închisoarea Mislea, închisoarea centrala a femeilor deținut politic, unde a stat închisa alături de doamna Ion Mihalache și de zeci de femei legionare.

În timpul încarcerării, a fost torturată pentru ideile ei. A fost atârnată cu parul de un cârlig și bătută până la pierderea cunoștinței. "După ce mi-au tras masa de sub picioare, au început să mă bata cu un bat până la sânge. Mi-au rupt câteva coaste și am leșinat. Îmi făceam cruce cu limba în cerul gurii și mă rugam la Dumnezeu să mă ajute să nu spun nimic".

În termenii amnistiei generale, Rizea a fost eliberată din închisoare în 1964. Timp de aproape 30 de ani a fost ținută sub supravegherea strictă a organelor de anchetă. Era chemată permanent la interogatorii și împreună cu soțul sau erau considerați „dușmani ai poporului”.

35 de ani mai târziu, povestea ei a fost publicată în ziarele românești și prezentată în documentarele despre perioada comunistă.

La alegerile din mai 1990, indemnă țăraniile României libere „să nu aleagă un singur partid”. În replica, autoritățile au internat-o în spitalul din Pitești pentru „diagnosticare”, dar a reușit să fugă.

Primul interviu a apărut în serialul pentru televiziune Memorialul durerii. Acest prim interviu a fost făcut în 1992, când o mare parte din sat era împotriva ridicării unei troițe în memoria fraților ei din munți. După difuzarea interviului, au început să vina oamenii la Elisabeta Rizea au început să i se ia interviuri.

Imaginea și discursul ei au fost folosite la maximum de Convenția Democrată, de staff-ul de campanie al lui Emil Constantinescu - credibilitatea CDR se datorează în mare parte Elisabetei Rizea. Din păcate promisiunile făcute de CDR-isti în campanie au fost uitate după castigarea alegerilor...

Mama Rizea a fost folosită ca o simplă imagine politică, o carte bună de jucat în fața alegătorilor.

În mai 2001, mama Rizea a fost vizitată de Regele Mihai I, pe care îl cunoscuse în copilărie. „Spunea ghicitori, iar eu râdeam. Odată, am copt împreună porumb, dar mie mi-a dat partea cu boabele mai mari”, povestește Rizea. "Până oi muri îl iubesc ca pe ochii din cap. Doresc să fie regele României, să fie mereu în țară".

Regele Mihai și regina Ana au luat prânzul împreună cu Elisabeta Rizea, care i-a servit cu oua roșii, cozonac și vin.

O viața întreaga dedicată neamului românesc și lui Dumnezeu...

Elisabeta Rizea a plecat dintre noi la 4 octombrie 2003, la vârsta de 91 ani. „Trei zile dacă mai trăiesc, da' vreau să știu că s-a limpezit lumea” - spunea Elisabeta Rizea. Ea a plecat la Domnul și lumea nu s-a limpezit încă, cine știe cât o să mai dureze.

Cu siguranța Mama Rizea asteapta de acolo de sus să i se împlinească dorința pentru care a luptat o viață întreaga și pentru care a plătit cu sânge și lacrimi.

Elisabeta Rizea:

De când m-au adus din puscarie, eu am mers taras. Făceam toate drăciile contra comunismului. Îmi dam drumu' pe scara în camera da noapte, să creadă că intru-n closet.

Aveam cuiele scoase la doua uluci și treceam dincolo. Băgam mâncarea pentru partizani într-o grămada mare de craci. Ce auzeam scriam și puneam hârtia într-o scorbura.

Puneam cana pe perete, țineam urechea pe fundu' cării și auzeam ce vorbeau securiștii în camera de-alături.

Capitanu' Carnu era din Bacău. El m-a schingiuit. Eu trăiesc încârligata, cum sunt, și cu genunchii scoși, și el nu mai e! M-a operat Maiestatea (Regele Mihai I) la spitalul de lângă Foișorul de Foc. Maiestatea a plătit. Mi-au pus cârlige la genunchi, cum puneam eu la perdele. Nu mai am par deloc, uite! Si uite în fotografie ce par bogat am avut, și salba de aur. Mi-au luat tot comuniștii.

Ginerele, cuscru, toți au făcut puscarie pentru ca eu am dat de mâncare la partizani.

Mă aducea lumea cu țoala acasă. Ultima data, a venit Carnu cu ala de cauciuc și o curea pe mana. "Spune!" N-am spus. M-a legat de mâini cu unu care-a murit și el pe șoseaua spre București. "Îți dam 300 de lei!" "Domnule căpitan, eu nu sunt Iuda, să-i vânz pe 30 de arginti..." M-a trântit pe jos.

M-a legat și m-a bătut cu cauciucu', de la ceafa la calcai, și pe stânga, și pe dreapta. A dat Domnu' de-a murit și eu trăiesc, na! Da' n-am luat banii lui.

Apoi, m-au suit legata pe un scaun, de pe scaun pe masa, de pe masa, pe alt scaun. Mi-a zvârlit basmaua din cap. "Spune!" Purtam coada cu fundă. Mi-au aruncat fota și am rămas în ie. Mi-a legat coada sub carligu' de lampa din casa boierului. Coada era groasa. Eram și eu altfel la 38 de ani... Carnu mi-a tras scaunu'. Alalalt mi-a tras și masa.

Coada mi-a rămas în cârlig și eu am căzut la pământ. Așa mi-au smuls paru'. Am făcut tratament și nu mi-a mai crescut. Da' tot nu i-am vândut..."

Gheorghe Jimboiu - Un înger în trup

Viața lui Gheorghe Jimboiu a fost o ardere de tot, bine plăcuta lui Dumnezeu.

El trebuie sa intre, alături de Valeriu Gafencu și alți tineri români morți în închisoare, în galeria sfinților români, care au trăit o tinerețe sfântă, încununată cu jertfa suprema pentru învierea neamului românesc, constituind înaltatoarea pilda pentru generațiile viitoare. Pr
Liviu Branzas, Raza din catacomba

Gheorghe este singurul copil al familiei Jimboiu, români din Oltenia; s-a născut în localitatea Vela din zona de câmpie a județului Dolj. De copil a fost deosebit, cu o structura sufletească superioară, calități cu care avea să-și impresioneze peste ani camarazii de suferință.

Cum tatăl avea să plece la Dumnezeu încă în adolescența sa, Gheorghe Jimboiu rămâne singurul sprijin al tinerei văduve care, ca mama iubitoare, s-a îngrijit cum a putut mai bine de educația fiului ei.

Deși sufletul său dovedea înclinații mai degrabă spirituale sau artistice - „Avea cele mai deosebite mâini pe care le-am văzut la un om: nefiresc de subțiri, cu degete foarte lungi, mâini făcute anume pentru rugăciune sau pentru un mare pianist” (Ferițiți cei ce plâng, Aristide Lefa) - se înscrie la Academia Comercială din Brașov pentru a-și putea ajuta mama.

În această perioadă se apropie de Mișcarea Legionară și intră în Frățiile de Cruce pentru „desăvârșirea morală și spirituală”.

Astfel, este arestat încă în 1941, ca membru al Mișcării Legionare, mama sa, grav bolnavă de inimă rămânând fără sprijin. În închisoare avea să-și contureze personalitatea-i robustă care avea să-i impresioneze pe cei din jurul său: seriozitate, ținută, minte scilpitoare, stăpânire de sine, curățenie sufletească (cf. Aristide Lefa). Va fi eliberat, doar în vâltoarea evenimentelor de după 23 august 1944.

Activează în rezistența anticomunistă. Este condamnat la 15 ani munca silnică

Pericolul bolșevic nu-l lasă indiferent, ci îl mobilizează în mișcarea de rezistență anticomunistă, activând în zona Brașovului ca șef al studențimii legionare. Valul de arestări declanșat în 1948 nu-l prinde în calea sa; dar un an mai târziu cade în mana bandelor securității.

Regimul dur de ancheta la care este supus i-a declanșat ciroza hepatică în urma loviturilor care i-au fost aplicate cu „știință” la ficat.

Pe plan moral nu va abdica de la idealul românesc și creștinesc de luptă naționalistă, rezistând fără a fi ingenunchiat de cumplitele torturi, pentru ca „se ruga cu putere, mărturisind ca a simțit real ajutorul divin” (prof. Cornel Dragoș). Judecat ca dușman al poporului, va fi condamnat la 15 ani munca silnică.

Deși ca șef legionar putea ajunge la Pitești, Dumnezeu îl ferește de ororile reeducării de acolo pentru ca se îmbolnăvește grav și de TBC, fiind astfel transferat la spitalul-penitenciar de la Targu-Ocna.

Acolo avea să-i întâlnească pe Valeriu Gafencu - „Sfântul Închisorilor” - și grupul de rezistență și rugăciune format în jurul său, pe Arhim. Gherasim Iscu, de la care Gheorghe Jimboiu își va întări flacăra iubirii jertfelnice pentru aproapele și pentru vrăjmasi, purtând în sine lumina dumnezeiască prin temnițele comuniste.

Osuarul cu moaștele "Sfinților Aiudului"

Veridicitatea celor spuse și dimensiunile posibilităților sale sufletești sunt date de mărturiile celor ce l-au cunoscut în perioada detenției:

„De multe ori, când aveam momente de framantări sufletești sau mă simțeam obosit, o discuție cu el mă refăcea și mă întărea sufletește. În cuvinte simple, reușea să redea esențialul problemelor pe care le discuta, având o putere de convingere ieșită din comun.”
Aristide Lefa, Fericiți cei ce plâng.

„Între noi s-a distins din primul moment. Rostea zilnic, pe lângă rugăciunile obișnuite, de cincizeci de ori Psalmul 50, dedicându-l de fiecare dată unui om sau unei cauze. Se ruga uneori în pat, alteori la plimbare, numai să fie liniștit. Era senin și evident desprins de cele lumești. Credea nelimitat.

Izvorau din el curatenie și înțelepciune, bunătate și severitate, pace, dar și luptă, certitudine și neobosită căutare. Înseta după apele cele mai adânci ale vieții lăuntrice.” Ioan Ianolide, Întoarcerea la Hristos. Document pentru o lume nouă.

Duhovnic fără sutana

Deși în interiorul său a deprins rugăciunea minții, pe care a coborât-o în inima, Gheorghe Jimboiu excela în faptele credinței, dăruindu-se celui de lângă el, fiind ajutat de sociabilitatea sa, comportându-se amabil în toate împrejurările.

Fiind preocupat de problemele actualității și de perspectivele de viitor, nu-și dorea să intre în cler sau în cinul monahal, ci vedea împlinirea misiunii sale printre mireni. Aceasta mobilitate sufletească făcea din el un fel de catalizator; având darul de a se împrieteni cu toată lumea, cei din jurul său găseau în el un prieten în fața căruia își deschideau sufletul cu ușurință.

Fără a conta în fața organelor de represiune comunistă dacă starea sănătății îi era ameliorată - cu siguranța în viața era ținut de purtarea de grijă divină, nu de îngrijirea medicală de care se

“bucura” ca orice deținut politic din partea comuniștilor - este mutat la închisoarea Caransebes din pricina unor alte dosare.

De acolo ajunge la temutele, marile și vechile temnițe de la Gherla și Aiud. Impresia tuturor celor care l-au întâlnit sau au auzit despre persoana sa a fost una excepțională.

Spunea mereu rugăciunea inimii

Pe când se afla în Penitenciarul Gherla, în 1954, starea sa duhovnicească îi supusese trupul și-l înaltase de la nivelul suferințelor și necazurilor omenești, plasându-l pe calea sfințeniei:

„Un tânăr curat trupește și sufletește, înzestrat cu o mare blandete și bunătate... Spunea mereu rugăciunea inimii, trăind numai pe coordonatele dragostei fata de celalalt. Nu auzai de la el un singur cuvânt de răzbunare și ura. Un înger în trup...”

Am asistat odată la o extracție de măsea, fără anestezic, făcută lui Jimboiu. A durat foarte mult această intervenție stomatologică, dar el nu a scos nici un sunet și nu a schițat nici un gest de durere. (...)

N-am întâlnit un altul, indiferent de vârsta sau pregătire, care să înțeleagă Ortodoxia și să iubească pe Hristos ca Jimboiu. Din momentul în care l-am cunoscut, n-am mai citit Viețile Sfinților ca pe o lectură oarecare.

Cunoscându-l, orice îndoială, orice suspiciune ca au existat și mai există sfinți pe pământ a fost spulberată pentru totdeauna din sufletul meu. Acest martir, cu fizicul lui de sfânt bizantin, a fost pentru mine modelul de neegalat a ceea ce trebuie să fie și să facă omul pentru mântuirea lui și a neamului care l-a conceput” Dumitru Bordeianu, Mărturisiri din mlaștina disperării.

Tămăduitor pentru frații săi de suferință

Râpa Robilor azi. Localnicii și-au făcut morminte peste cei aruncați aici

Din voia și cu puterea lui Dumnezeu devine tămăduitorul fraților săi de suferință cazuți în nenorocire, care se afundaseră în „mlaștina disperării”, prin încurajare, indemn la rugăciune și o mână de ajutor întinsă salvator, cum mărturisește același Dumitru Bordeianu:

„Gestul lui Jimboiu - mă luase de mână - m-a făcut să-l urmez... După un schimb de cuvinte credeam că am vorbit cu un înger, căci puterea care emana din el redusese la tăcere duhurile ce mă chinuiau. Și de atunci m-a invitat în fiecare zi să stăm de vorba. Dându-mi seama că felul de om este și cât de mare putere spirituală avea, l-am implorat să se roage și el pentru mine.”

Iar până la Sfintele Paști sufletul aflat în stăpânirea duhului satanei a fost salvat:

„Adevărat a înviat! a fost replica lui, plină de duioșie. Am plâns o vreme, amândoi. În viața mea n-am simțit pe nimeni așa de aproape ca, în acea clipă, pe Jimboiu. Trăiam amândoi bucuria vindecării și învierii mele.

Am vrut să-i mulțumesc pentru prețioasa îndrumare pe care mi-a arătat-o, dar el s-a mulțumit să grăiască: “Lacrimile tale au fost primite de Dumnezeu și mila Lui te-a vindecat. De când te-ai dat jos de pe prici am văzut tot; nici eu nu dormeam. Mă bucur din toată inima pentru tine”.

Un sfârșit așteptat cu bucurie

Sănătatea șubrezită de anii îndelungați de temniță, alături de lipsa unei asistente medicale i-au înlesnit dobândirea cununii de mucenic și locul în ceata sfinților, atunci când Dumnezeu a hotărât să-l cheme la Sine pe luptătorul pentru dreapta credință Gheorghe Jimboiu, în 1963, pe când se afla în Penitenciarul de la Aiud.

După mărturiile fraților de suferință, trăirea celor ca Gheorghe Jimboiu a dus la concluzia că parte din legionarii trăiseră în închisori monahismul la modul cel mai profund și exigent.

Ajuns pe culmile urcușului sau spiritual - când a putut fi considerat „creștinul deplin” - s-a apropiat de trecerea în veșnicie cu seninătatea celor împacati cu sine, cu semenii și cu Dumnezeu.

„Nimic nu indica faptul că omul acesta știe că va muri. Nici un semn de neliniște nu i se poate citi pe chip. Poate că alții ar fi căzut în disperare și ar fi bătut la ușa ca să fie duși la spital. El bate la o altă poartă, cu credință și cu smerenie: la poarta Cerului spre care nazuieste.

Biserica-monument "Calvarul Aiudului": preoții fac slujba de pomenire a celor cazuți...

Sunt convins că acest trăitor profund al lui Hristos a fost trimis de Pronie ca să vadă cum se apropie de moarte un om care a pasit peste pragul sfințeniei. Privindu-l, simt că este omul de care m-as rușina cel mai mult, dacă mi-ar cunoaște păcatele.

Nu pentru că m-ar judeca cu asprime, deoarece el este omul pe care l-am simțit trăind dragostea fratească în modul cel mai pur, ci pentru că, în timp ce el zboară prin sfere celeste,

eu zac neputincios și ticălos în genune.”. Pr. Liviu Branzas, Raza din catacomba. Jurnal din închisoare.

Râpa Robilor - unul din locurile cele mai pline de sfințenie ale neamului

Trupul lui Gheorghe Jimboiu a fost aruncat noaptea de gardieni în Râpa Robilor: imensa groapa comuna a deținuților de la Aiud - pentru a-i pierde urma.

În ultimii ani, însă, după construirea Schitului Aiud, pământul din Râpa Robilor a început să scoată la suprafață moaștele sfinților Aiudului: oase curate, frumos mirositoare; oase încă acoperite de piele; craniile pe care parul și barba nu au putrezit - toate purtând amprenta torturilor. Aceste sfinte oase alcătuiesc Osuarul Aiudului, loc de pelerinaj și izvor nesecat de minuni.

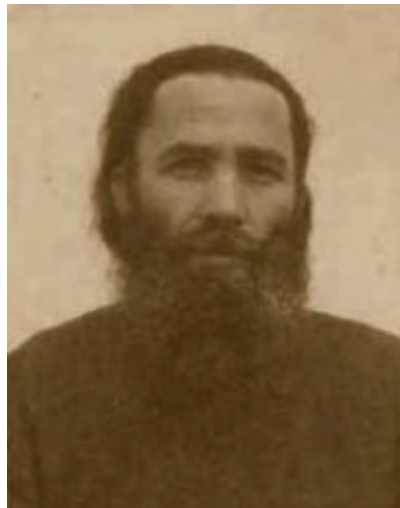
Gheorghe Jimboiu fie se odihnește astăzi sub icoana Maicii Domnului din Osuar, fie așteaptă în curtea Schitului momentul în care Dumnezeu va descoperi oamenilor moaștele sale.

Părintele Gherasim Iscu - Duhovnicul care și-a spovedit călăul

Mănăstirea, școala și activitatea misionara

Grigore Iscu s-a născut la 21 ianuarie 1912, în comuna Poduri, județul Bacău. Părinții săi, Grigore și Elena, i-au insuflat din copilărie credința ortodoxă și iubirea aproapelui. Grigore Iscu a pornit de tânăr pe drumul aspru al călugăriei, intrând ca frate de mănăstire la Bogdana, Bacău.

Între anii 1925-1928 urmează cursurile seminarului monahal de la mănăstirea Neamț, până când aceasta școală s-a desființat, continuându-și studiile la Liceul „Principele Ferdinand” din Bacău, apoi la seminarul de la mănăstirea Cernica. Ulterior s-a înscris la Facultatea de Teologie din București, pe care o va absolvi, din cauza greutăților în 1942.

În 1932 fratele Grigore a intrat în mănăstirea Tismana unde a fost hirotonisit ca ierodiacon, apoi ieromonah cu numele de Gherasim. În data de 15 aprilie 1937 este numit stareț al Mănăstirii Arnota. Aici a lucrat la refacerea mănăstirii, distruse de un incendiu, până în 1939, când a renunțat la staretie.

Lăsând în urma Arnota, părintele Gherasim intra în mănăstirea Cernica, în postul de bibliotecar-contabil la Seminarul Cernica. O dată cu lovitura de stat dată de Generalul Ion Antonescu în ianuarie 1941 începe și prigoana împotriva legionarilor.

În acest context, postul pe care îl ocupa părintele Gherasim s-a desființat pe motiv ca biblioteca Mănăstirii era formată în mare parte din cărți legionare. De la Mănăstirea Cernica pleacă la 1 aprilie 1942, fiind trimis de mitropolitul Olteniei, Nifon Criveanu, în Transnistria pentru ocrotirea ortodoxiei și a românilor de peste Prut.

În Transnistria a ctitorit biserici, fiind totodată preot, profesor de religie și învățator.

La întoarcerea în țară, în mai 1943, părintele Iscu se stabilește la mănăstirea Tismana, unde va fi numit exarh al mănăstirilor din eparhia Olteniei (iunie 1943 - aprilie 1945). În cursul anului 1943 primește staretia mănăstirii, ca protosinghel.

În noua calitate, părintele Iscu reface mănăstirea Tismana - care în timpul prigoanei antonesciene încetase să mai funcționeze ca mănăstire și devenise închisoare pentru preoții legionari.

În rezistența anticomunistă. A montat un aparat de emisie-recepție la mănăstire

Odată cu instaurarea regimului comunist în România, începe prigonirea Bisericii și a întregului neam românesc. Oamenii găsesc scăpare din calea arestărilor în munți. Nuclee ale rezistenței anticomuniste apar în toate zonele țării.

În Oltenia, membrii unui nucleu al Mișcării Naționale de Rezistență, condus de generalul Ioan Carlaont, ajung în legătura cu starețul Mănăstirii Tismana în toamna anului 1947, cerându-i găzduire pentru luptători și hrana; totodată, încercaseră să monteze un aparat de emisie-recepție în mănăstire.

Pe fondul acestei colaborări intervine arestarea Părintelui la 26 septembrie 1948 pentru uneltire împotriva ordinii sociale.

Din închisoare în închisoare

În urma procesului intentat grupului de rezistență din Oltenia, se da sentința și în cazul Părintelui, care este condamnat la 10 ani temniță grea. Începe executarea sentinței la Penitenciarul Craiova, unde este anchetat brutal pentru a mărturisi faptele pentru care fusese arestat și pentru a divulga numele celor din rezistență.

Părintele suporta cu deosebit curaj ancheta și torturile fără a trăda. Din Penitenciarul Craiova va fi mutat la Aiud în anul 1949, când închisorile politice vor fi împartite pe categorii: elevii la Târgșor, studenții la Pitești, membrii partidelor istorice la Sighet, femeile la Mislea, legionarii la Aiud etc.

La Aiud Părintele este forțat să renunțe la hainele de călugărie (pe care a fost lăsat să le poarte în timpul detenției de la Craiova). În temniță, Părintele înseninează inimile deținuților prin puterea credinței și formează alături de Sfinții Aiudului o rezistență de netrecut împotriva Întunericului. Cea mai importantă "armă" a lor fiind practicarea rugăciunii inimii.

La Canal în "brigada hoților"

Erau supuși la cele mai grele și umilitoare munci (cu predilecție să curețe closetele), brigadierii lor erau aleși dintre cei mai păgâni oameni care s-au aflat la Canal și care s-au pervertit până într-atât, încât se pretau la orice slugărnicie.

Între torționarii Părintelui Iscu de la Canal s-a distins prin cruzime un oarecare Vasilescu, deținut de drept comun care imbratisase reeducarea fiind integrat ca torționar în brigada hoților. Preoții închiși la Canal au servit drept exemplu de smerenie și rezistență tuturor deținuților, dându-le putere să reziste și să respingă reeducarea.

Cu riscuri enorme și plătind faptele cu propriul sânge preoții de la Canal oficiau în fiecare zi Sfânta Liturghie aducând astfel pe Hristos în mijlocul Infernului.

În timpul detenției de la Canal, Părintele Iscu s-a îmbolnăvit grav de tuberculoză și a fost transferat la Spitalul Penitenciar Târgu Ocna. Părintele a fost repartizat în Camera 4 Spital - camera în care erau deținuții aflați pe patul de moarte. Chiar dacă se afla într-un spital penitenciar, asistența medicală era aproape inexistentă iar despre medicamente nici nu putea fi vorba.

Deținuții care aveau cunoștințe medicale își riscau sănătatea îngrijindu-i pe cei contagioși. Camera 4 Spital era mereu supraaglomerată, astfel ca deținuții se aflau câte 2-3 într-un pat.

Părintele Gherasim imparteza patul cu generalul Todirescu (fost comandant pe țara al Jandarmeriei în timpul regelui Carol II și al lui Antonescu) pe care l-a întors către credința, salvându-i sufletul de noaptea Iadului.

Si-a cunoscut ziua morții. Calaul i se spovedește și moare în aceeași noapte cu el

Locul din fata penitenciarului de la Tg-Ocna unde erau gropile comune

Părintele Gherasim Iscu, în care strălucea harul lui Dumnezeu, și-a cunoscut mai dinainte ziua morții, anuntându-i pe cei apropiați data și rugând să-i fie spălat trupul (după rânduiala). Înainte de a parasi aceasta lume, Părintele Iscu a făcut un gest care le-a arătat celor prezenți măsura sfințeniei sale.

Acel deținut, Vasilescu, torționarul de la Poarta Alba ajunsese și el la Târgu Ocna cu plămâni mancati de cavernele tuberculozei. În 25 decembrie 1951 Părintele Iscu a cerut sa fie ridicat din pat și dus la capataiul lui Vasilescu - aflat în aceeași camera. Cu cea mai mare dragoste creștina i-a spălat fata, l-a sărutat și i-a dăruit iertarea păcatelor.

Vasilescu s-a spovedit atunci victimei sale de la Canal și, primindu-l pe Hristos în trup și în suflet, a capatat liniștea de care avea nevoie. Părintele Iscu a fost așezat apoi în pat și, la rugămintea sa, au fost citite rugăciunile, apoi a plecat la Domnul auzind cantari ingeresti. În aceeași noapte - a Sărbătorii Nașterii Domnului - Părintele Iscu și Vasilescu au plecat împreuna la Domnul impacati. Asemeni tâlharului care pe Cruce Îl cunoaște pe Dumnezeu și se caieste pentru faptele sale, așa pleacă și Vasilescu din lumea aceasta - de mana cu Sfântul Gherasim Iscu.

Trupurile lor au fost aruncate noaptea, cum obișnuiau comuniștii să-și ascundă crimele, în gropile comune de lângă Penitenciarul Târgu Ocna.

Vrednic de cinstire

Moartea Părintelui Iscu a fost transpusa în versuri de către Aurel Constantin Dragodan, deținut politic și apropiat al părintelui:

"Cu fata ca de ceara,
Cu trup firav ca de sfânt bizantin,
Părintele Gherasim a fost dus într-o seara,
Învăluindu-ne cald în surăsu-i blajin.
Zile de boala din carne i-au rupt
Si-acum doar o piele-i infasoara osul,
Dar tainic el spune rugăciunea inimii neîtrerupt:
Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul".

IPS Patriarhul Teoctist: *"...sa avem pilda Sfântului Nicodim și a altor mari părinți din aceasta mănăstire, care și-au dat sufletul pentru credința, așa cum este și neuitatul stareț al mănăstirii, părintele Arhim. Gherasim Iscu. A murit în închisorile comuniste apărând credința și dând mărturie de anii grei, de cele cinci decenii pe care le-am străbătut pentru a ne salva credința"*

Părintele Ilie Lăcătușu - Rugăciunea lui era profundă și neîncetată

O viață de martir

Moaștele pr. Ilie se afla în cripta cimitirului din cartierul Giulești

Părintele Ilie s-a născut pe 6 Decembrie 1909 în satul Crăpăturile, județul Vâlcea, din părinți binecredincioși. Își dorește de mic copil să-i slujească lui Dumnezeu și astfel, în 1934, termina Facultatea de Teologie din București, și la puțin timp după aceea este hirotonit.

Slujirea preoțească i-a adus multe satisfacții duhovnicești. Pentru mărturisirea lui Hristos, a fost ca un ghimpe pentru regimul ateu al veacului trecut și, din acest motiv, a avut mult de suferit. Aceasta nu l-a împiedicat deloc în propovăduirea Cuvântului Adevărului, căci el mai mult se teme de Dumnezeu decât de oameni.

A suferit pentru biserică și neamul său, pe care l-a iubit, ducându-și crucea grea prin închisori, asemenea părintelui Dumitru Stăniloae, a ieroschimonahului Daniil (Sandu) Tudor mort la închisoarea Aiud, a preotului Dimitrie Bejan, a protosinghelilor Nicodim Mandita, Arsenie Boca, Benedict Ghius, tânărului Constantin Opreșan mort la închisoarea Pitești,

Valeriu Gafencu și a multor alora. A fost arestat în anul 1952 pentru apartenența la Mișcarea Legionară și dus în județul Constanța, la coloniile Galeș și Peninsula. În 1954 este eliberat, iar din 1959 până în 1964, este arestat și condamnat la munca silnică în Delta, la Periprava, unde-l întâlnește pe părintele Iustin Parvu. Acolo s-au petrecut fapte demne de viețile sfinților.

După ce a fost eliberat, se stabilește forțat la Bolintin, unde lucrează ca zidar. Între anii 1965-1970, părintele Ilie a slujit într-o parohie din județul Teleorman, iar în 1970, este transferat în județul Ilfov la Cucuruz, unde, în Ianuarie 1978, este pensionat.

Suferințele din timpul vieții i-au afectat foarte mult sănătatea și din acest motiv își petrece sfârșitul vieții în spital, unde a spus că, dacă nu va muri până la 22 Iulie, va mai trăi încă 2 ani.

După cum a spus, părintele Ilie trece la cele veșnice exact la 22 Iulie, același an (1983). Tot atunci, a mai spus că, dacă soția sa va înceta din viața peste 15 ani, să fie îngropată lângă el, ceea ce s-a împlinit.

Pe 22 Septembrie 1998, la înmormântarea soției părintelui Ilie, cei prezenți s-au aflat în fata unui fapt neașteptat: trupul părintelui era neputrezit, uscat și plăcut mirositor.

La aflarea sfintelor moaște, fiica părintelui Ilie, Maria Sabina Spirache, singurul urmaș încă în viață, sesizează descoperirea Arhiepiscopiei Bucureștilor, care primește cu bucurie aceasta veste.

Câteva luni mai târziu, pe postul național de televiziune, se difuzează filmul documentar Semne, realizat de regizorul Cornel Ciomazga, în care este prezentată descoperirea.

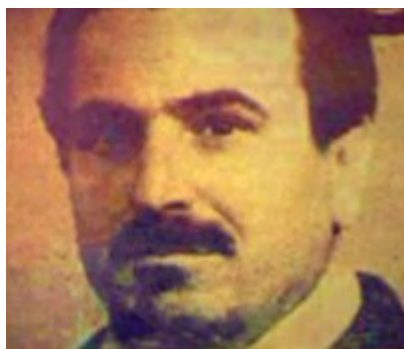
Dovada de dincolo de mormânt

Moaștele părintelui Ilie Lăcătușu au fost descoperite în data de 29 Septembrie 1998.

Trupul neputred al sfântului, în greutate de 7-8 kg, a fost găsit la 15 ani după moartea sa, în condițiile corespunzătoare sfintelor moaște: nesticacios, frumos mirositor, uscat și ușor, pielea de culoarea alunului, păstrându-și dimensiunile și aspectul, pe care privindu-l nu provoacă spaima, ci bucurie duhovnicească, dând impresia unui om care doarme.

O alta minune de acest fel este descoperirea, în aceleași condiții, în anul 1980, a moaștelor Sfântului Ioan Iacob de la Neamț, care a viețuit în pustia Hozevei, din Țara Sfânta, și care a fost canonizat în anul 1992.

Asemenea moaștelor Sfântului Ilie Lăcătușu, în România mai sunt moaște: Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iași, Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava, Sfântului Dimitrie Basarabov din București, Sfintei Filoftea de la Curtea de Argeș, Sfântului Iosif de la Partos.

Părintele Lăcătușu în tinerețe

Închis, dar liber

Părintele Ilie era un om al rugăciunii. Indiferent de ce se întâmpla în jurul său, era mereu cu mintea la Dumnezeu. Rugăciunea lui era profundă și neîncetată, ceea ce-l făcea să vadă lucrurile mai clare, în profunzimea lor, mai aproape de Adevăr.

Era un bun sfătuitor și nu se implica decât în probleme de ordin duhovnicesc. Stătea mereu retras și medita, iar de câte ori apărea câte o problemă în cadrul închisorii, mereu găsea soluția duhovnicească spre salvarea colegilor de suferință.

Mulți dintre deținuți nu rezistau presiunilor psihice și fizice la care erau supuși, de aceea unii încercau să evadeze, alții intenționau să se sinucidă, iar alții să se lepede de Hristos, pentru a scăpa de chinuri. Foamea și suferința atinseseră culmi maxime.

În aceste împrejurări, părintele Lăcătușu pe mulți îi imbarbata, altora le era alinare, făcând ca sfaturile sale să fie un bun leac pentru cei închiși împreună cu el.

Cu toate presiunile ce se făceau asupra lor, rugăciunea și răbdarea, iubirea, nădejdea sau mai ales credința, îl ajutau pe părintele Ilie să-și mentina pacea interioară, rămânând astfel neclintit în fața urii și a rautății, a violentei și a tuturor lucrărilor cu adevărat demonice ce se exercitau asupra celor întemnițati. Mereu găsea soluții pacifitoare, iar împotriva ighemonilor închisorii nu avea nimic de obiectat. Singura lui vină era că nu putea fi reeducat.

Cultul Sfântului mărturisitor

Cazul părintelui Lăcătușu a stârnit o vie și firească senzație în mass-media, dar mai ales în rândul credincioșilor.

Mai multe asociații non-guvernamentale au cerut Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române deschiderea unui dosar de canonizare, ceea ce înseamnă trecerea părintelui Ilie în rândul sfinților Bisericii Ortodoxe Române, în calendar și la Sfintele Slujbe.

Vestea aflării moaștelor părintelui Ilie Lăcătușu s-a răspândit în toate colturile țării. Credincioși, călugări și preoți îl cinstesc pe părintele Ilie ca pe un sfânt și se roagă pentru grabnica canonizare.

Astfel, prima icoana a Sfântului Ilie Mărturisitorul a fost pictată pe peretele exterior al bisericii Mănăstirii Petru Vodă. Starețul mănăstirii, protos. Iustin Parvu, este unul dintre aceia care a petrecut ani grei de închisoare (17 ani) și, cunoscându-l pe părintele Ilie, a rămas profund impresionat de viața sa duhovnicească.

În prezent moaștele părintelui Ilie se afla în cripta de la cimitirul Adormirea Maicii Domnului din cartierul Giulești (București), unde a fost înmormântat, într-un sicriu nou, din sticlă, pentru a putea fi văzut de oricine.

Mulți credincioși, preoți, călugări și chiar unii arhieri au fost și merg în continuare să se închine și să-i ceară ajutorul sfântului mărturisitor.

Este foarte important de înțeles ce înseamnă părintele Ilie pentru fiecare dintre noi, un exemplu de trăire creștină a acestor vremuri, în care ni se arată că încă se mai poate dobândi Harul Duhului Sfânt.

Patriarhul Iustinian: *"Părinte, nu știm cum sa va mulțumim ca ne-ați salvat Biserica! Ortodoxia noastră a amuțit aici. Altarele românești s-au mutat în închisori!"*

Pr. Ioan Negruțiu - Deținutul care a refuzat să fie scos din lagăr

“M-am născut într-un sat din spatele lui Dumnezeu”, într-o familie cu cinci copii, își aducea aminte părintele Ioan Negruțiu de locul nașterii sale. Firav și bolnav încă de la naștere, i s-a pregătit sicriul când împlinea trei luni; Dumnezeu însă a făcut ca acesta să devină troaca din care se hrănea capra, simbol al sărăciei în care trăia familia sa.

Orfani de la o vârstă fragedă, mai întâi de mama, apoi și de tata, cei cinci copii au crescut sub oblăduirea plină de dragoste a surorii lor celei mai mari. Locuința de la marginea satului nu era deloc înstărită: „Într-o seară am găzduit un cerșetor orb.

Am împartit cu dansul țolul cu care ne înveleam; dacă Vasile Voiculescu ar fi scris povestirea cu supă de bolovan, am fi avut și noi cu ce să ne cinștim oaspetele...”, care, surprins de o sărăcie și mai lucie, se va ruga cu lacrimi la miez de noapte.

De la sărăcie la studii eminente

Clasa I-a a frecventat-o până când timpul a fost favorabil, rămânând acasă deoarece avea o singură camasută, și aceea purtată de când împlinise trei ani. Abia la sfârșitul anului școlar, o dată cu sosirea verii, a mers iarăși la școală. Dar aici a fost pus în ultima bancă.

Însă elevul Ioan Negruțiu deprinsese buchiile de la sora sa mai mare, uimindu-se învățtoarea cu caligrafia sa și cu spiritul de observație: fiind puși să descrie clasa în care învăța, ceilalți colegi pomeniseră lucrurile de care erau inconjurați: bănci, ferestre, flori, scaune; el singur începuse enumerarea cu Icoana și Stema regala de pe peretele din capul clasei.

Atunci învățtoarea l-a luat acasă, să discute situația lui cu soțul ei, director al școlii. „Mi-au dat o felie de pâine albă unsă cu unt și cu miere deasupra; atunci am trăit primul extaz din viața mea”.

De atunci soarta tânărului s-a schimbat. Prin grija dascălilor din satul natal care i-au remarcat aptitudinile, a fost trimis la școală, cu bursa pentru orfani, la Oradea. Datorită înclinațiilor sale, a urmat Seminarul de la Galați, apoi (1934) devine student al Facultății de Teologie din București.

Aici se încadrează în Mișcarea Legionară, alături de o întreagă generație de teologi: dr. Gheorghe Furdui, dr. Gheorghe Racoveanu, Pr. Ilie Imbrescu, Arhim. Grigore Babus.

În anul de mare încercare 1938, își ia licența cu o teză despre martiriu - inspirată de jertfa lui Moța și Marin în lupta contra bolșevismului, în Spania, din 13 ianuarie 1937, și înmormântarea lor peste o lună București.

Martiriul, care îl preocupa pe tânărul teolog, avea să fie o constantă în viața Părintelui Ioan Negruțiu, după lipsurile și necazurile din pruncie având de suportat prigonirile și opresiunile regimurilor carlist, hortist și comunist, asumându-și, totodată, și nevoița „atleților” lui Hristos.

În slujba Bisericii și a Neamului

E hirotonit preot celibatar și se întoarce în locurile natale, în Beiusul Bihorului. „Nu am trecut niciodată granița țării, dar ea a trecut de trei ori peste mine”: născut în 1915, în Imperiul Austro-Ungar, din 1918 devine cetățean român, având să sufere în 1940 revizuirea frontierei în urma Dictatului de la Viena.

Părintele Ioan Negruțiu, compara drama României, „mare ca o pâine rotundă”, cu ofranda adusa de jertfa liturgică: țara este străpunsa ca o prescura cu copia în cele patru puncte cardinale. Granița se va muta abia la sfârșitul războiului la locul ei actual, dar mutarea ei nu da la o parte „cortina de fier”.

Ca și la Oradea, unde episcop era Nicolae Popovici (scos din scaun în 1950), stăpânirea comunistă găsește în zona Beiusului un vrednic opozant în personalitatea Părintelui Negruțiu: aici îl primește în sărbătoare pe Regele Mihai; PS Ioan Suciu - vicar al Mitropoliei de la Blaj și ierarhul tinerimii greco-catolice din Ardeal - îi mărturisește dorința de unitate cu Biserica Ortodoxă, căreia ierarhul greco-catolic îi „reproșează” doar lipsa unei discipline ferme; pastorește credincioșii în acele timpuri tulburi cu puterea cuvântului sau din predică; activitatea sa organizatorică se evidențiază și pe tărâm cultural, ca dirijor al corului alcătuit tot de dansul.

Toate acestea fac ca în 1947 să fie arestat și dus la Securitatea din Oradea; la Cluj i se instrumentează procesul. Lotul, al cărui cap era Părintele Negruțiu cuprindea peste 200 de români, pe care vrea să-i absolve, asumându-și întreaga vină cu care erau acuzați. Ia condamnarea cea mai mare - 10 ani muncă silnică (totuși, mica, în raport cu usurința cu care se dădeau atunci condamnări).

17 ani pe Cruce, lângă Hristos

Cunoaște regimul penitenciar dur; dar își încurajează frații de suferință cu harul care-l acoperă și cu puterea ce-l însuflețește. La Canal refuza să fie scos din lagăr, la intervenția Patriarhului Iustinian Marina.

Cu o zi înainte de a-și împlini executarea pedepsei, are o viziune în vis: Hristos este pe Golgota, iar Părintele, la poalele celor 3 cruci, văzându-L singur pe Mântuitorul, întreabă: „Pe care dintre celelalte două cruci să urc: pe cea din stânga, pentru osândire, sau pe cea din dreapta, pentru izbăvire?”

La care primește răspuns: „Ioane, crucile nu mai au semnificația din Vinerea Răstignirii; urca pe oricare, numai pe Cruce să fii, lângă Mine!” A doua zi este scos la poarta lagărului.

Pornește peste câmp, dar este ajuns de o mașina a Securității și, în loc să fie lăsat în libertate, este dus la Rubla, cu domiciliu obligatoriu, pentru a avea cei de acolo un preot.

Părintele își ia misiunea în serios și în scurt timp transformă o casă păărăginită în locaș de cult.

Reușind să primească aprobări de a merge la oraș pentru a se îngriji de starea sănătății, de fiecare dată trece și pe la Episcopia Galați și obține aprobările pentru târnosirea bisericii, aducând multa mângâiere celor ce erau ținuți departe de casele lor, putând savărsi Liturghia, botezuri, cununii, înmormântări.

Rearestat în '58 pentru poeziile lui Radu Gyr

La valul de arestări din 1958 este ridicat din nou, fiind găsite scrisori ale sale în care erau și versuri ale lui Radu Gyr, condamnat și trimis la Aiud. Decretul de eliberare a foștilor deținuți politici încheie parcursul din temnița al Părintelui.

O viața de jertfa continuă

Se întoarce în Bihorul sau natal și timp de un an este preot la țara. Zaharia, episcopul de atunci, mai înainte aservit cu totul comuniștilor, recunoaște calitățile Părintelui Negruțiu și-l aduce secretar la eparhie, pentru a-i fi de folos, trimitându-l la mai toate Consiliile eparhiale.

Mare și iscusit orator (din studenție se apropiase de filosofie, mai ales de cea germană, de care se slujea ca o albină, culegându-i numai nectarul), faima sa întinzându-se, este chemat (mai ales de Mitropolitul Nicolae Corneanu) să predice în Catedrale.

Apoi, în anii '70 este numit director al Seminarului de la Curtea de Argeș (unde și-a luat mulți colaboratori dintre părinții și profesorii de teologie care cunoscuseră închisorile comuniste) unde formează câteva generații de preoți de caracter, vrednici slujitori ai Altarului.

Fiindu-i refuzat buletinul de București și neputându-se stabili acolo, este numit inspector pe învățământul bisericesc. Un an de zile este și membru al Consistoriului Bisericesc (instanța de judecată), timp în care rezolvă toate cazurile, fără a se pronunța caterisirea vreunui preot. Cei ce l-au cunoscut, au văzut în Părintele Ioan Negruțiu o persoană de mare încredere, om hotărât și de cuprindere duhovnicească, privindu-l cu respect.

Atitudinea sa demnă a fost apreciată de Patriarhul Iustinian Marina: "Părinte, nu știm cum să-i mulțumim lui Dumnezeu și dumneavoastră ca ne-ați salvat Biserica! Noi aici am fost legați de mâini și de picioare și cu calus la gura! Ortodoxia noastră a amuțit aici.

Altarele românești s-au mutat acolo, în închisori!" Totodată, a refuzat scaunul episcopal ori de câte ori i s-a oferit, știind că aceasta urmarea să-i schimbe atitudinea de dreptate.

„În punctul cel mai de vest al duhovniciei românești”

Presiunile comuniștilor devin tot mai de nesuportat, mai ales în urma cazului Părintelui Calciu. Deși Patriarhul Iustin Moisescu îi cere: "Te rog să nu pleci; ca Biserica să stă rău. E un haos aici!", nu l-a ascultat. În 1981 „ascultă” chemarea Mitropolitului Corneanu și preia funcția de redactor al publicației eparhiale, Altarul Banatului.

Aici devine duhovnic al Mănăstirii Timiseni, unde polarizează suflarea credincioșilor din Banat, datorita virtuților sale, așa cum îl apreciasse Patriarhul Teoctist: "Mi-a dat Dumnezeu o dăruire: aceea de a clădi, de a construi, de a ridica ziduri, dar nu mi-a dat și puterea de a altoi spiritul zidului. Or, ie, Ioane, ti-a dat Dumnezeu acest dar din plin: sa pui viața în ziduri".

De altfel, Părintele Ion Buga aprecia ca Părintele Ioan Negruțiu „Ca într-o simetrie dumnezeiasca, în ultima vreme s-a așezat în punctul cel mai de vest al duhovniciei românești, să nu se răstoarne țara către nord-est, unde-s cei mai mulți duhovnici”.

După decembrie 1989, în activitatea sa plina de sacrificiu iese în evidenta misiunea de duhovnic al cetatii: este cap de afiș la conferințele studenților din Timișoara și încurajează tinerii sa intre pe linia de lupta a neamului romanesc, aceasta fiind cea mai importanta opera a sa.

Deși a fost unul dintre cei mai buni predicatori ai Bisericii, nu a dorit sa lase ceva scris (modestia sa socratica dăunează acum, lipsindu-ne de un cuvânt de întărire), cele doua convorbiri cu sfinția sa (în Convorbiri duhovnicești, vol. II, 1990 și Accesul la memorial, 1999) putând fi completate doar de mărturia celor ce l-au cunoscut sau de înregistrările unor predici.

A avut și o mare nemulțumire: nici un ofițer sau informator al Securitatii, nici un torționar din cati erau măcar în partea aceea de țara, nu au ajuns după Revoluție să-și spovedească la dansul răul comis.

Si-a dus Crucea cu demnitate și va primi cununa pe patul de suferința: din 1996, în urma unei indigestii, a unei infecții și a unor operații, avea sa zacă peste șapte ani în patul din chilia sa, îngrijit de maici și continuu cercetat de cei ce-l îndrăgeau, pana când lumina din ochi i s-a stins. De acolo a auzit chemarea celor plecați mai înainte și a urcat la Domnul în 22 octombrie 2003.

Trecutul sau de lupta și suferința dimpreună cu trupul străveziu și chipul îngeresc al Părintelui, i-au incredintat pe cei ce au participat la înmormântarea sa ca au insotit pe ultimul drum un sfânt.

"Fățul meu, toate sunt minciuni. Vezi sa nu-l pierzi pe Dumnezeu, c-ai pierdut totul"

Ion Flueraș - Drumul unui militant de stânga către Dumnezeu

Fiu de plugari - lider al PSD

Ion Flueraș s-a născut în Arad, comuna Cherelus, la 2 noiembrie 1882. Părinții săi, Moise și Maria, erau tarani plugari; averea familiei Flueraș era reprezentată de casa în care locuiau și de cele 2 hectare de pământ care le asigurau existența. Ion Flueraș a urmat școala primară în comuna natală, dovedind calități deosebite și înclinație spre studiu.

Din păcate părinții nu aveau suficiente resurse pentru a-i asigura o educație pe băncile școlii, astfel tânărul este trimis să învețe meseria de rotar pe lângă un meșter din Pâncota. O dată cu terminarea uceniciei, în 1901, este primit într-un atelier de tâmplărie din Arad.

Ajuns în oraș, ia contact cu ideologiile politice și considera că trebuie să se implice activ în viața politică, dorind să lupte pentru ca neamul românesc să obțină Unirea. În același an se înscrie în Partidul Socialist Democrat.

În slujba neamului

În scurtă vreme devine unul dintre principalii militanți ai PSD în Arad; în același timp își începe activitatea editorială devenind colaborator al numeroaselor publicații muncitorești și al ziarului Adevărul de la Budapesta, organul Secției Române a PSD din Ungaria.

Între anii 1905 și 1918 locuiește la Budapesta unde conduce resortul propagandă și presa al PSDU și devine redactorul responsabil al ziarului Adevărul.

În timpul Primului Război Mondial ajunge într-o fabrică de avioane de pe insula Csepel, apoi fiind demobilizat revine la Budapesta, implicându-se din nou în activitatea politică.

În octombrie 1918 este însărcinat de PSDU, Secția Română, să încerce o apropiere de Partidul Național Român în vederea unei colaborări care să aibă ca rezultat final Marea Unire. Ion Flueraș se achită exemplar de misiune: cele două partide vor constitui Consiliul Național Român Central, format din câte 6 reprezentanți din partea fiecărui partid. Unul dintre cei 6 reprezentanți PSD era Ion Flueraș.

Luptând pentru Marea Unire

Si-a adus contribuția la definitivarea Rezoluției Marii Adunări Naționale din 1 Decembrie 1918, iar în cadrul Adunării a fost ales vicepreședinte al acesteia, iar apoi a fost ales în Consiliul Dirigent, ca șef al Resortului Ocrotirii Sociale și Igienă. Tot la Alba Iulia este ales secretar general al PSD, chiar în ziua de 1 decembrie 1918.

În anul 1920 a făcut parte din delegația României la Conferința de pace de la Paris, în 1924, a participat la Conferința Internațională a muncii de la Geneva, apoi la Londra, unde a prezentat adeziunea Federației Social Democrate Române la Internaționala Socialistă a Muncii.

Între anii 1921-1926 este redactor responsabil al gazetei Tribuna socialistă din Cluj. Din 1922 s-a stabilit la București, lucrând în cadrul Ministerului Muncii, la resortul Ocrotiri Sociale, până în 1938, când, o dată cu dictatura regală, a activat în cadrul breslelor muncitorești.

Refuzând PCR-ul și sovietizarea

În august 1929 a fost trimis la Moscova ca reprezentant al Partidului Socialist din Transilvania și Banat, în vederea participării la lucrările celui de al II-lea Congres al Internaționalei a III-a și a discutării problemei afilierii la Internaționala a III-a a viitorului preconizat Partid Comunist în România.

Nu este însă primit la lucrările Congresului pentru că Buharin îl acuza de faptul că participă la guvernarea României ca membru al Consiliului Dirigent al Transilvaniei. Flueraș și-a apărut poziția, dar sovieticii l-au catalogat având un comportament rușinos. Totodată, Buharin hotărăște excluderea lui din partid. Lucru care nu se întâmplă.

În perioada anilor 1927-1932, a participat activ la viața politică a țării, candidând pe lista de deputați, fiind ales în trei rânduri: 1928, 1931, 1932. În parlament, Ioan Flueraș a fost un permanent și ferm apărător al celor de jos, cu prioritate al țăranimii.

După septembrie 1944 a participat la reorganizarea PSD alături de Constantin Titel Petrescu, Lotar Radaceanu, Ștefan Voitec etc., dar nu a acceptat colaborarea cu PCR, militând ferm pentru păstrarea identității PSD.

Îl refuza pe Groza și este arestat

Chiar dacă poziția sa a fost fermă în ceea ce-i privește pe sovietici, reprezentanții acestora au încercat să îl atragă de partea lor în mai multe ocazii. Însuși Petru Groza i-a oferit în 1945 postul de Ministru al Muncii în Guvernul de la 6 martie. Flueraș a răspuns negativ, exprimându-și încă o dată refuzul de a accepta ocupația sovietică pe care o numește dictatura.

Flueraș locuia în București împreună cu soția sa Ileana. Avea un atelier de tâmplărie în preajma cartierului Izvor. Acolo se întâlneau cei din formația lui Mircea Stefanovici, „Tinerimea Liberă” (o asociație de tineri cu orientare de stângă, studenți la Politehnica, ce militau în special pentru dreptul la libertatea presei).

În 1945 membrii acestei asociații, care, de altfel, funcționa legal, sunt arestați. O dată cu ei este ridicat și Ion Flueraș - care nu aparținea „Tinerimii Libere”, dar era acuzat că l-a susținut și găzduit. A fost acuzat și că ar fi răspândit manifeste interzise cu caracter democrat. După trei luni de anchete și detenție la Jilava, Flueraș a fost eliberat.

După Congresul PSD din 10 martie 1946, în care s-a hotărât mergerea în alegerile parlamentare de la 19 noiembrie 1946, pe lista comună cu PCR, s-a format PSD independent, sub președinția lui Titel Petrescu, la care a aderat și Ion Flueraș, unde a mai activat până în toamna anului 1948, când este arestat.

Respingerea comunismului: crima de înalta trădare

Arestat pentru convingerile sale politice și pentru loialitatea exemplara fata de socialismul practicat de Constantin Titel Petrescu, lui Flueraș i se aduce acuzația de crima de înalta trădare fiind condamnat la 16 iunie 1949 la 15 ani temnița grea și plata unei amenzi de 5000 lei.

Flueraș își va ispasi pedeapsa în temnița de la Gherla, unde este adus în 1949. Fiind prea bătrân și bolnav pentru a lucra în ateliere, este folosit la diverse munci precum maturat, spălat toalete etc.

Datorita acestor munci el a capatat o oarecare mobilitate în interiorul temniței, având posibilitatea de a se strecura din când în când într-unul din corpurile închisorii, unde erau depozitate icoanele și celelalte obiecte ramase de la vechea capela a închisorii.

Chiar dacă toți cei care l-au cunoscut pe Flueraș înainte de 1948 mărturisesc faptul ca era un om extraordinar, de o cinste și demnitate rar întâlnite, abia în temnița sufletul lui Flueraș se va deschide către Dumnezeu și va descoperi Adevărul și Calea.

Despre aceasta transformare și mai ales despre comportamentul creștin lui Flueraș mărturisește fostul deținut politic Dumitru Bordeianu în monumentală sa lucrare “Mărturisiri din mlaștina disperării”.

“Am rămas înmărmurit, zăbind acolo un bătrânel, în genunchi și cu mâinile inclestate. Se ruga în fata unei icoane. La zgomotul de saboți al pașilor mei a întors capul și, văzând ca sunt un deținut ca și el, mi-a făcut semn sa vin aproape. M-am apropiat cu sfiala și am îngenuncheat și eu.

După ce și-a terminat rugăciunea, l-am întrebat, nedumerit, cum se face ca el, care prin concepție ar fi trebuit sa fie ateu, se roagă totuși lui Dumnezeu? Bătrânelul, cu o voce care mi-a încălzit inima, mi-a spus ca aceasta a fost în tinerețe, ca totul n-a fost decât minciuna, iar acum se roagă lui Dumnezeu sa-l ierte.

La despartire, i-am șoptit bătrânelului sa fie prudent, căci sunt mulți turnători și s-ar putea găsi un ticălos care sa-l toarne. Mi-a răspuns însă ca nu se mai teme și atunci i-am dat pace... Întâlnirile mele cu Flueraș la capela s-au repetat de mai multe ori.

Întotdeauna mă chema lângă el, să stăm umăr la umăr și sa ne rugam... el rostea rugăciunea cu inima calda și copleșita de prezenta lui Dumnezeu.

În întâlnirile noastre în acea capela, eu îl simțeam pe bătrânelul Flueraș atât de aproape și atât de cald lângă mine, de parca alături era tata, cu barba alba... Îmi suna și acum în urechi ceea ce mi-a spus atunci: „Fătul meu, toate sunt minciuni. Vezi sa nu-l pierzi pe Dumnezeu, c-ai pierdut totul”.

Asasinarea lui Flueraș

Bătrânul Flueraș a fost asasinat pe 7 iunie 1953 de criminalii Juberian și Reck, torționari în reeducarea de la Gherla. “Numai Dumnezeu știe cine l-a ucis pe Flueraș, pentru vina ca se ruga lui Dumnezeu să-i ierte necredința și păcatele.” (Dumitru Bordeianu)

Alt fost deținut politic își amintește circumstanțele în care bătrânul a fost ucis:

“Pe cunoscutul social democrat Ion Flueraș, Reck l-a scos la corvoada în curtea fabricii, pentru curatenie, dându-i în primire closetele. L-am auzit comentând satisfăcut acest fapt:

- Lasă-l, o viața întreaga a fost sluga burgheziei, acum să-i curețe closetele.

Dar batjocura nu a fost suficientă. Într-o zi bătrânul om politic a fost chemat la ancheta, în fata, la birourile închisorii.

După ce a revenit în camera sa de la parter, unde stăteau „inapții”, o camera mare, plină de bătrâni, zeci de neputincioși, folosiți însă la diferite corvezi; după ce a revenit, la scurta vreme a fost scos din nou din camera, de data asta dus însă numai la biroul organizatoric al deținuților de vizavi de camera bătrânilor. Acolo îl așteptau Reck și Juberian.

Ce s-a întâmplat acolo, nu știu. Bătrânul nu a mai putut povesti, căci a fost readus în camera într-o pătura și la scurta vreme a murit, dacă nu chiar în ziua aceea.

În noaptea care a urmat, în fabrica au apărut manifeste scrise cu creionul pe hârtie de caiet de matematica: „Calaii Reck și Juberian, asasinii lui Ion Flueraș, vor plăti pentru crima lor”. (Ioan Munteanu, La pas prin reeducările de Pitești, Gherla, Aiud)

Trupul bătrânului luptător pentru Unire a fost rapid pregătit pentru ultimul drum de către gardienii și deținuții de la Gherla: “Mortul era pus pe o targa și transportat într-o camera de la parterul zarcii. Acolo îl dezbrăcam în pielea goală și îl întindeam pe cimentul gol tot sub supravegherea atentă a gardianului (ca nu cumva să transmitem vreun mesaj celor din lumea cealaltă)...

Morții se îngropau pe malul Somesului. De la etaj, prin crăpăturile jaluzelelor vedeam cum deținuții de drept comun săpau groapa. Morții aruncați în pielea goală în această groapă de pe o targa. Când cadavrele cădeau în groapa plină cu apa din infiltrații, cioclii săreau în laturi ca să nu-i stropească.

Apoi aruncau pământ sau balast sub greutatea căruia trupurile erau ținute pe veci în acel loc.” (Octavian Voinea, Masacrarea studențimii române.)

Calaii nu au plătit pentru fapta lor, iar sărmanul Flueraș a fost aruncat în gropile comune de la Gherla, unde se găsesc și astăzi oasele sale și ale altor sute de morți - deținuți politici uciși pentru că au refuzat să își trădeze credința și neamul românesc.

"Acum suntem total ai lui Hristos și, alături de El, drumul nostru înseamnă dragoste..."

Maica Mihaela. Martirii din Nicorești

Maria Iordache s-a născut la data de 15 noiembrie 1914 în localitatea Nicorestii Tecuciului, județul Galați. Părinții, Maria și Alexandru, mai aveau un fiu, pe Bădia Nicoara Iordache, și o fiica, Ana. Toți trei aveau să treacă prin torturi și chinuri.

Nicorestii Tecuciului au dat neamului românesc și alți mărturisitori: Preotul Tanasache Alexandrescu, Preotul Costache Olaru, Părintele Ion Filotei Movileanu, Barladeanu Toma - toți trecuți prin iadul temnițelor comuniste pentru apărarea neamului și a Crucii.

Studiile

Marieta copilareste în statul natal unde urmează școala primara și secundara. Liceul îl va începe la Dej, apoi la Liceul Domnita Elena din București. În anul 1934 intra la Academia Națională de Educație Fizică pe care o va termina în 1938. Intre timp audiază și cursurile Facultatii de Filosofie.

În acești ani intra în Mișcarea Legionară (Nicoara era fruntaș legionar, iar sora Ana, căsătorita cu Victor Chirulescu, legionar și el, fusese cununată de Corneliu Codreanu).

Măinile îi erau aspre ca o perie și pline de răni

S-a implicat în toate activitățile: lucrează benevol într-un restaurant legionar iar vara participa la taberele de munca. Un bătrân povestea că a cunoscut-o când Marieta se întorcea în București, după o tabără de munca; dând mana a constatat că mâinile ei erau aspre ca o perie de sarma și pline de răni de la muncile taberei.

Prima arestare - evadează din lagăr și-și fisurează coloana

La o manifestație făcută pe stadion în cinstea regelui Carol al II-lea, Marieta se desprinde din grupul său și luând microfonul din fața scenei unde se afla regele afirmă că arestarea lui Codreanu este o facatură (în vara lui 1938, după ce acesta fusese condamnat) și-l acuză pe Carol de dictatura și abuzuri.

Întreaga manifestație este dată peste cap, iar ceea ce trebuia să fie o manifestație de simpatie pentru rege se transformă într-un bâlci aducându-l pe Carol într-o criză de nervi. Este arestată imediat.

Bătută și anchetată de Siguranța, Marieta este dusă la Suzana (ca alte mănăstiri - Tismana, Dragomirna, Sadaclia, Dragu și altele - fusese transformată în lagăr prin decizia abuzivă și revoltătoare a Patriarhului de atunci - care era și prim ministru - Miron Cristea) acolo unde se găseau deja arestate o parte din femeile legionare.

Evadează în 15 august sărind de la înaltime; cu toate ca își fisurează coloana reușește să ajungă la Brașov. Deoarece autoritățile hotărăsc în scurt timp să desființeze lagărul, șefii lui nu declară evadarea ei, așa ca nu va fi pedepsită.

Fratele ei este asasinat în timp ce rostea "Tatăl nostru". Mircea Eliade și Nae Ionescu scapă

În timpul prigoanei regimului carlist, fratele ei, Iordache Nicoara este împușcat alături de legionarii din lagărul de la Miercurea Ciuc în timp ce rosteau "Tatăl nostru". În lagărul de la Miercurea Ciuc au mai fost închiși și Mircea Eliade, Nae Ionescu, Anghel – arhim. Arsenie - Papacioc, dar aceștia scapă de execuție.

Marieta se întoarce acasă și frecventează Mănăstirea Vladimirești (aflata în apropiere).

După 6 septembrie 1940 preia șefia Cetatuiilor. Asistând la deshumarea Căpitanului, se hotărăște să se retragă la mănăstire, dar cumnatul ei, devenit ministru al agriculturii, o convinge să sprijine efortul de refacere a țării aflate în ruine. Va lucra ca voluntara la dispensarul legionar.

Ferma după model monahal

Preda conducerea Cetatuiilor și organizează o fermă după model monahal (pe pământul cumnatei sale): crescând animale, lucrând pământul, având tesătorie și îngrijind de copiii orfani.

Intrarea în monahism

Marieta hotărâse să se călugărească "pentru ca Mișcarea Legionară să-și aducă și ea aportul la rugăciunile celor o sută de fecioare pentru salvarea neamului românesc" (Alexandrina Teglariu Voinea). Cu toată opoziția părinților săi, pe 22 septembrie 1942 intra în Vladimirești sub numele de sora Maria. În mai 1944 devine rasofora iar doi ani mai târziu este tunsă la monahism ca Maica Mihaela.

Fiind singura fată cu studii superioare, preia actele mănăstirii, devenind secretara și participând activ la organizarea obștii.

O scrisoare a stareței de la Vladimirești povestește despre smerenia și dragostea de semenii a Marietei: "Când porumbul din jurul mănăstirii era crescut destul de mare, se ducea și făcea acolo rugăciuni și mii de metanii.

Mergea la ascultările cele mai grele, deși avusese cândva fracturată coloana vertebrală; și ca să nu cârtească celelalte surori, de exemplu la secerat, seceră în genunchi, până-i sângerău.

Când la bucătărie era vreo mâncare (sarmale) de trebuia noaptea să fie fiarta pentru a doua zi, toate surorile plecau, se știa că numai sora Maria se oferea să aibă grija de mâncare, deși ziua muncea din greu, sau mergea cu oile pe ger, vânt sau ploaie. Când pleca cu oile, lua în traista o bucată de mămăliga și, de era ger, venea cu ea înghetată tun.

Monumentul martirelor de la Miercurea Ciuc

Postea zile-n sir, dacã o nemulțumea ceva; niciodatã nu se supãra, iar pentru toate împrejurãrile gãsea un rãspuns. A cerut ingaduinta sa nu stea cu obștea la masa și, timp de un an de zile, se așeza la masa dupã ce maicile și surorile ieșeau din trapeza, de manca numai resturile ce le rãmãneau lor. Dar mãncarea nu era îndestulãtoare, așã ca prea multe firimituri nu gãsea.

Cu timpul, Maicuta și fetele lãsau anume pe masa ceva de mãncare. În chilie nu se învelea noaptea, pe motiv ca nu avea plapuma adusa de acasã.

Aflând familia de aceasta, i-a adus o plapuma de mătase, foarte frumoasa, dar nici acum nu s-a învelit cu ea, ci a dat-o la staretie, pentru oaspeți - pe motivul ca nu se cade cãlugãrului sa se simtã bine sub o astfel de plapuma...Toata viața i-a fost numai de sacrificiu, pânã la sfârșitul ei mucenicesc”.

Tabãra legionara în timpul comuniștilor

În anul 1945 Mãnãstirea Vladimiresti a gãzduit ultima tabãra de munca: vara întreaga fetele conduse de Titi Gata (șefa Cetatuiilor) au modelat cãrãmizile necesare construcțiilor de la Vladimiresti. Maica Mihaela muncea cot la cot și lua parte la sedinte: “De dimineața se frãmãnta lutul pentru cãrãmizi. Apoi îl turnam în foame și îl rãsturnam sa se usuce...”

Dupã masa, ne adunam toate la un loc. Mai târziu venea și Sora Maria la noi. Niciodatã n-am sa uit aceste seri de la Vladimiresti. Ele începeau cu o sedinta în care se dezbãteau diferite probleme de educație și ideologie”. (Alexandrina Teglariu Voinea).

Închisorile Maicii Mihaela

Securitatea intervine în forța la mãnãstirea Vladimiresti - care adunase în jurul sau mii de credincioși - în noaptea de 30 martie 1955. Soldații inarmati s-au nãpustit mai întâi în chilia Maicii Mihaela, dar obștea refugiindu-se în biserica, au intrat și acolo. Când au îndreptat armele spre Sfânta Masa, Marieta s-a așezat în fata sfintelor uși, cu brațele întinse, și i-a oprit.

Întâi a fost dusa la penitenciarul Galați. Tot acolo primește și condamnarea la 25 de ani munca silnica și degradarea civica. Ia drumul temnițelor trecând prin Miercurea Ciuc, Jilava, Arad, din nou Jilava, pentru a face în 1961 ultimul drum la Miercurea Ciuc. Este repartizata la munca.

Continua sa mărturisească crezul legionar și în detenție: “Era în anul 1958... Înainte de a pleca legionarele răspândite în toate celulele au fost adunate aici, ea m-a rugat sa le spun în câteva cuvinte ce a fost Mișcarea Legionara, ce a vrut ea, cine a fost Căpitanul, ce drum a avut Legiunea...” (Sofia Cristescu Dinescu).

S-a stins în aprilie 1963, paralizata, bătuta și plina de sânge

Anchetata în legătura cu fenomenul Vladimirești și cu apartenența la Mișcarea Legionara, Maica Mihaela suferă batai și privațiuni; îmbolnăvindu-se grav, paralizează.

Marieta era o raza de speranță și un semn de la Dumnezeu; astfel, pentru ca menținea moralul închisorii a fost izolată. Dar prin intermediul alfabetului morse rugăciunile și informațiile treceau prin pereți. Așa s-a aflat ca într-o seară Maica Mihaela, iertată de Dumnezeu, s-a stins în aprilie 1963, paralizată, bătută și plină de sânge - martor al suferinței ei fiind doctorița Medeea Hanutu.

Marieta presimțise ca Ciucul îi va fi cavou; în 1961, pe când era transportată de la Jilava la Miercurea Ciuc, Marieta mărturisise Vioricai Stanulețiu Călinescu: "Mă duc să mor și eu acolo unde a murit fratele meu" (tot la Miercurea Ciuc fusese martirizat și Nicoara, fratele ei, în urma cu aproape 24 de ani). Dar în ce loc este îngropat (aruncat) trupul Marietei nu se știe.

Ultimele gânduri

„Vor veni mulți care va vor să recunoască că Mișcarea a avut un drum greșit și că tot restul luptei a fost o rătăcire. Tuturor acestora le veți răspunde răspicat: Ei nu au greșit. Ei ne-au scos din fundul unei adânci prăpăstii de întuneric, dezmat și necredință. Au aprins o făclie și am mers cu toții ținta spre ea.

Dacă am greșit că am scos sabia, am și acceptat să fim rapuși prin ea și este adevărat că am curmat vieți de oameni pe care nu aveam dreptul să le frângem. Dar astăzi, ridicați pe jertfele scumpe ale celor ce ne-au fost calauze, vedem cărarea cea adevărată și suntem siguri de lumina. Am vorbit despre Hristos și am mers în parte, după puteri, pe urmele Lui.

Acum suntem total ai lui Hristos și, alături de El, drumul nostru înseamnă dragoste și lăsarea tuturor celorlalte, inclusiv a răzbnării, pe seama lui Dumnezeu, iar grija noastră să fie una singură: aceea de a cunoaște voia Lui și apoi de a o îndeplini întocmai”.

Acest mesaj a fost transmis de Maica Mihaela prin viu grai din închisoarea Miercurea Ciuc.

Se bucura de o mare cinstitură, fiind trecută cea dintâi pe Monumentul ridicat în Cimitirul de la Miercurea Ciuc de fostele deținute politice pentru cele ce au îndurat temnița și chinuri încununate cu jertfirea vieții în timpul regimului comunist.

"Spuneți-i Aninii să mă ierte !" (nr.: prima lui soție)

Mircea Vulcănescu: "Să nu ne răzbunați"

Biografie

S-a născut pe 3 martie 1904, la București. Clasele primare le-a făcut în București, iar gimnaziul la Iași și Tecuci, familia sa refugiindu-se din Capitala după ce aceasta a fost ocupată de armata germană. În 1921 se înscrie la Facultatea de Filosofie și Litere și la Facultatea de Drept din București pe care le termina în 1925.

A fost profund impresionat de Nae Ionescu și Dimitrie Gusti pe care i-a avut profesori. Vulcănescu a plecat în 1925 la Paris pentru studii, dorind să-și dea un doctorat în drept și altul în sociologie, lucru nerealizat în final.

A colaborat la cele mai renumite reviste de cultura ale vremii, printre care amintim doar Cuvântul, Criterion, Floare de Foc, Familia etc.

A ocupat numeroase demnitati publice

Din iunie 1935, a deținut funcția de director general al Vămirilor până în septembrie '37, când a fost demis după ce a descoperit contrabanda cu băuturi și tigari făcuta de Eduard Mirto, fost ministru al Comunicațiilor. Totuși, a fost numit director al Datoriei Publice în același Minister al Finanțelor.

În anii următori, a ocupat de asemenea poziții importante în administrația națională: 1940 - 1941, director la Casei Autonome de Finanțare și Amortizare și președinte al Casei Autonome a Fondului Apărării naționale, pentru ca din 27 ianuarie 1941 să fie subsecretar de stat la Finanțe, până la 23 august 1944.

8 ani de temnița grea pentru "criminalul de război" Vulcănescu

După lovitura de stat din 23 august '44, a revenit pe postul de șef al Datoriei Publice, unde a rămas până pe 30 august 1948, când a fost arestat în lotul al doilea al foștilor membri ai guvernului Antonescu, calificați drept "criminali de război".

La 9 octombrie 1946 a fost condamnat la opt ani temnița grea. Judecarea recursului s-a prelungit până în ianuarie 1948, când instanța a menținut pedeapsa din '46.

Martiriu. A salvat viața unui deținut cu prețul propriei vieți

Mircea Vulcănescu a fost considerat de conducerea penitenciarului Aiud drept unul din stâlpii rezistenței din închisoare și prin urmare i-au aplicat cele mai grele torturi și dese izolări la crunta Zarca. Aceasta era o celula de exterminare, de 1/4 m, din beton, fără niciun mobilier, deținuții fiind nevoiți să doarmă direct pe beton.

Pe timpul iernii geamul Zarcii era ținut deschis intenționat, gardienii motivând ca geamul este strâmb iar tâmplarul trebuie să vina.

Într-un frig cumplit, fără mâncare și apă, îmbracați doar într-o zeghe ponosă și dormind direct pe beton, supraviețuirea ținea de ordinul miracolului. Au fost deținuți care au rezistat în această stare și timp de trei săptămâni.

Într-una din astfel de izolări la Zarca a lui Mircea Vulcănescu, un tânăr deținut nu a mai rezistat și s-a prăbușit din picioare. Asistenta medicală i-a fost refuzată. Încă o noapte de dormit direct pe ciment i-ar fi adus cu siguranță moartea. Atunci Mircea Vulcănescu a făcut o faptă demnă de Pateric. Filozoful s-a așezat pe ciment și l-a culcat pe deținutul bolnav peste el.

Acesta avea să-și revină, dar Mircea Vulcănescu se va îmbolnăvi grav de plămâni, decedând pe 28 octombrie 1952. Avea 48 de ani și a lăsat un testament simplu, dar care arată întreaga concepție creștină de viață a lui Vulcănescu: "Să nu ne răzbunăm!".

Ultimele gânduri

Ziaristul Gabriel Balanescu, fost coleg de suferință la Aiud cu Vulcănescu, povestește în cartea "Din împărăția morții":

"Rând pe rând, celulele se deschid și echipele, gata formate, sunt îndrumate spre locul de imbarcare. Traversând culoarul etajului doi, unde ne aflam, îmi arunc ochii la un deținut zdrentaros, care freca cu terebentina scândurile.

Mi-au atras atenția ochii lui mari, sticloși și îndrăzneala cu care ne privea, știut fiind că deținuții politici, atunci când se întâlneau cu un alt deținut, sau grup de deținuți, era obligat să privească în pământ. Am trecut chiar pe lângă el. Era Mircea Vulcănescu.

Îmi șopteste: "mergeți la muncă". În privire i-am surprins un fel de bucurie, îmbinată cu amărăciune. Aplecat, ingenunchiat pe dușumea, doar ochii și fruntea, care mi-a părut nimbata, îl mai aminteam pe cel de altădată. Corpolenta lui era redusă la un schelet, îmbrăcat în haine vârgate. Coloana vertebrală se observa prin zeghea de puscării.

Mircea Vulcănescu, una din cele mai strălucite inteligente ale generației dintre cele două războaie, fost Subsecretar de Stat la Finanțe, fusese condamnat la 8 ani de muncă silnică, pentru "aservirea economică a României, Reichului nazist".

...Mai târziu - îmi este greu să-mi amintesc anul - am stat de vorbă cu un fost secretar de la YMCA - filiala București - Zahiernic, în brațele căruia a murit Mircea Vulcănescu. Zahiernic mi-a mărturisit următoarele: Mircea Vulcănescu avea o cavernă la plămânul stâng.

Mircea Vulcănescu aflase de la alți deținuți că cei cu cavernă la plămânul stâng mor în timpul somnului. Voința de a avea conștiința a tot ce se petrece cu el era atât de mare, încât făcea eforturi supraomenești să nu doarmă - ceea ce îi slăbea mult rezistența.

Îngrijirea medicală îi era redusă la câteva aspirine pe zi și nici acestea în fiecare zi. Cu toate că fusese internat în ultima fază a bolii în infirmeria penitenciarului, n-a primit nici o medicație specifică.

Medicamentele străine, care erau în depozitul infirmeriei, erau folosite numai pentru îngrijirea delatorilor sau a celor de la dreptul comun, adică a criminalilor de rând.

- Si-a dat duhul, mi-a mărturisit Zahiernic, în brațele mele, cu ultimele cuvinte : "Spuneți-i Aninii sa mă ierte !" (Este vorba de Anina Radulescu-Pogoneanu, care a fost prima lui soție.)

Asasinarea lui Mircea Vulcănescu și a lui George Manu au fost doua dintre cele mai monstruoase asasinate de la Aiud.

Ion Constantinescu-Maracineanu, poveste în articolul "Ultimele clipe ale lui Mircea Vulcănescu" publicat în revista Memoria:

"Rostul meu în viața s-a terminat. Am început o opera, dar n-am fost în stare s-o duc până la capăt. Am predat la o catedra pe care am parasit-o tocmai în clipele în care trebuia sa fiu prezent. M-am despartit de studenții pe care-i iubeam tocmai în cele mai dureroase momente ale istoriei.

Am crezut ca mi-am făcut datoria ca cetatean fata de aceasta țara hăituita și jefuita cu nerușinare, fata de acest neam însângerat. M-am inselat. N-am fost decât un vanitos. Am ținut sa vin aici lângă cei în suferința, cei care au visat libertatea și-au sângerat pentru ea. Studenții mei nu mai pot aștepta nimic de la mine, o biata epava ce se tarate pentru ultima picătura de viața.

Strădaniile mele la altarul culturii s-au dovedit a fi zadarnice. Potențații vremii n-au nevoie de cultura. Pseudocultura și-a întins tentaculele ca o caracatița. Nu știu ale cui păcate indura acest neam ospitalier. Boala mi-a măcinat și ultima fărâma de vlagă. Sunt la capătul puterilor. Mă vedeți în ce hal am ajuns. O caricatura de om. Charon mă asteapta sa mă treacă Styxul.

Corbii sunt gata sa mă insoteasca. Priviți-i cum dau rotocoale croncănind în văzduh. Mă doboară tăcerea asta. Mă ucide suferința prin care trec prietenii de celula. Știu ca mă despart de ei. Îi rog sa mă ierte ca-i parasesc."

Principalele publicații ale lui Vulcănescu:

Teoria și sociologia vieții economice. Prolegomene la studiul morfologiei economice a unui sat (1932)

În ceasul al 11-lea (1932)

Cele doua Români (1932)

Gospodăria taraneasca și cooperația (1933)

Războiul pentru întregirea neamului (1938)

Infatisarea sociala a doua județe (1938)

Dimensiunea românească a existentei (1943)

De la haiducul Ciolacu la părintele Nectarie

Grupul de haiduci dobrogeni condus de Nicolae Ciolacu (rândul de jos, cel cu barba)

Haiducii Dobrogei

Rezistența din Dobrogea a fost declanșată în 1948, sub comanda fraților Nicolae și Dumitru Fudulea (nordul Dobrogei) și a lui Gogu Puiu (Dobrogea de Sud). Lor li s-a alăturat Nicolae Ciolacu, acesta conducând mișcarea în centrul Dobrogei. Gruparea de rezistență purta numele de Haiducii Dobrogei.

Cine erau acești haiduci? Erau cei cărora comunismul nu le adusese decât ani de puscarie, confiscarea animalelor din curte, confiscarea pământului, tăindu-le practic orice mijloc de subsistență. Conducătorii haiducilor și marea lor majoritate erau legionari. Alături de ei au venit însă și țărani sau oameni neinteresați de politică.

Împreună au luptat la propriu cu comuniștii, încercând să scape de arestarea care în acele momente echivala cu moartea. Ascunzându-se mereu din calea comuniștilor au reușit să formeze o rețea de peste 2000 de partizani - luptători activi și gazde. Cea mai mare parte din ei au murit în timpul luptelor sau capturați sub torturile securiștilor.

Despre unii din ei se știe când/unde/de cine/ au fost omorâți. Cei mai mulți sunt însă în categoria dispăruți fără urmă.

Între zecile de haiduci se evidențiază câteva figuri cutremurătoare: Gogu Puiu care a preferat să își ia viața decât să-și piardă demnitatea; frații Fudulea inițiatorii mișcării de rezistență și Nicolae Ciolacu - singurul supraviețuitor al lotului Haiducii Dobrogei...

Biografie

Nicolae Ciolacu s-a născut în comuna Lojene, Macedonia în 1910. Ulterior familia sa s-a mutat în munții Rodopi.

În 1926, circa 40 de familii de armâni din Bulgaria au fost repatriate, fiind plasate în comuna Cociular. Între ele și familia Ciolacu. Fiecare familie a primit câte zece hectare de pământ arabil și s-au apucat de plugărie.

Monahul Nectare-mormântul sau se afla la Mănăstirea Sâmbăta de Sus

Închis, torturat și înfometat încă de sub regimul Antonescu

Tânărul Ciolacu intra, ca majoritatea tinerilor aromâni, în rândurile Miscarii Legionare. După conflictul legionari-Antonescu și căderea statului național-legionar, temându-se a nu fie arestat de regimul Antonescu, Ciolacu sta ascuns până în anul 1942, când în urma unei trădări din interior cade prada Securității.

Urmează închisoare după închisoare: Bacău, Galați, Ploiești, Vaslui, Brașov. La Brașov, Ciolacu ramane închis mai multe luni.

La penitenciarul Brașov metoda de tortura era înfometarea. Nicolae Ciolacu își amintea: „Rația de pâine era 280 grame la birou, dar până să ajungă la celula era înjumătățită. Dimineața ni se dădea un ceai dres cu sare. Puțin înainte de orele 12, caruta închisorii trecea pe la toți negustorii și cu o lopată se lua de pe jos și se pune în caruta gunoiul aruncat de negustori.

La închisoare, cazanul cu apa fiartă era gata. Toate acele verdețuri mușcate și putrede erau deșertate în cazan și mâncarea era gata. Am fi dorit să ne dea mai mult, dar rația era un polonic de 500 grame. Și apoi la masa de seară ne dădea un polonic de varză acra. A început să ne tortureze foamea.

Gogeamite om în plină putere, îmi venea să plâng de foame, aveam amețeli și vedeam negru dinaintea ochilor. Ziua și noaptea nu mă gândeam la altceva decât numai la pâine. Mă gândeam, oare voi mai avea vreodată o pâine în mână?”

A urmat apoi transferul la Aiud, Alba Iulia, din nou Aiud, Ocele Mari, Vacaresti, Tulcea până în ziua de 15 mai 1945 când urmează eliberarea.

În drumul haiduciei în 1948

Între timp rușii se făcuseră stăpâni peste toată țara, în mai 1948 se făceau arestări masive. Erau vizați toți adversarii regimului comunist și bineînțeles legionarii.

Ciolacu ia drumul haiduciei cu Puiu și frații Fudulea alături de care formează grupul de rezistență armată „Haiducii Dobrogei”. Ia parte activ la toate luptele dintre haiduci și securitate. Se desparte de Gogu Puiu și de frații Fudulea înainte de Pastele din 1949 pe care hotărâseră să îl petreacă alături de familie.

Nu îi va mai revedea niciodată pe camarazii săi. De atunci începe să organizeze restul partizanilor ramași după asasinarea lui Gogu Puiu, și după arestările masive făcute în anturajul direct al fraților Fudulea.

Nicolae Ciolacu după arestare

Închisorile comuniste

Nicolae Ciolacu reuseste sa stea ascuns pana prin octombrie 1951 când este înconjurat și este nevoit sa se predea pentru a salva viața familiei lui. Cu parul peste umeri, barba până la piept și mustața mare, stufoasa, infatisarea lui provoca teroare în rândul securiștilor.

L-au băgat în mașina și l-au dus la Constanta și de acolo la București. Fiindcă se făcuseră arestări fără precedent între anii 1948-1951, închisorile devenind neincapatoare, multe instituții administrative au devenit închisori, între acestea și Banca Națională. Acolo este supus la torturi cumplite:

„Un gealat avea în mână un fel de aparat cu două cordoane, care aveau la capăt câte o bratară de metal. A început unul: Banditul, spune alte arme și alte gazde. Le-am spus: Alte arme și alte gazde nu am decât acelea pe care le-am spus. Stai pe scaun. Cel cu aparatul mi-a luat mâinile și mi le-a pus în bratarile de la cele două cordoane.

Aparatul avea o manivelă, iar un gealat i-a spus altuia: învarteste la 150 de volți sa-l omoram, mama lui de bandit, ca nu spune nimic. Când a învârtit de manivelă, a produs un curent așa de puternic încât mi-a zdruncinat tot corpul. Am sărit de pe scaun jos pe podea și țipam de durere și calaii învârteau într-una de manivelă.

Au adus o ranga, apoi m-au făcut sa mă incovoi ca un covrig și mi-au legat mâinile de gleznele picioarelor între brațe și între genunchi s-a făcut un gol, prin acel loc au introdus ranga de fier, au prins cu toți de capetele răngii, m-au săltat în sus și au pus un capăt de ranga pe un birou și celalalt capăt de ranga pe celalalt birou.

Am rămas spânzurat de ranga cu capul în jos și cu fundul și tălpile picioarelor în sus. Numai bine și potrivit de bătut și de lovit.

Au început operația cu o singură cravașă de cauciuc, pe care o foloseau pe rând, câte trei sau patru lovituri fiecare, la fund mai puțin, mai mult pe tălpi. Până la douăzeci de lovituri am răbdat, n-am țipat deloc.

Dar m-au prididit durerile și am început sa urlu de durere, dar lor nu le pasa, loveau într-una și radioul cânta cât se putea de tare, ca sa nu se audă țipetele în strada. M-am gândit la cele spuse de Sfântul Pavel: De cinci ori am capatat de la iudei patruzeci de lovituri fără una. (II Corinteni 11:24).

Acum făceam și eu un calcul, cate lovituri am primit de la cei patru gealați. Seful gealaților, când a văzut ca leșin pe ranga, a oprit bătaia. M-au dat jos, m-au dezlegat și mi-a zis: ai văzut, banditul, ce capeți dacă nu vrei sa spui și de alte arme și gazde? Am fost dus la celula.”

25 ani munca silnica

În aprilie 1952, se judeca lotul Haiducilor Dobrogei și Ciolacu ajunge alături de alți haiduci și de gazdele lor în închisoarea Tataia din Constanta. Aici i se citește sentința: 25 ani munca silnica și degradare civica pentru crima de uneltire contra securitatii Republicii Populare Romane.

De la Tataia ia drumul Jilavei și de acolo e dus la Gherla. Aici este pus sa lucreze la fabrica de mobila din incinta închisorii, din cauza regimului extrem de greu de munca și a hranei insuficiente se imbolnaveste de tuberculoza.

În toamna lui 1955, pe legionari i-au transferat la închisoarea din Aiud. Si aici fabrica avea secții de tâmplărie, fierărie, mecanica etc. Fiind bolnav nu primește dreptul la munca și va sta închis în Zarca - regimul sever pentru exterminarea deținuților: pâine putina - 200 grame, mâncare putina, căldura putina, aer de respirat puțin, doi inși într-un pat de fier, îngust de o singura persoana.

Reeducarea introdusa la Aiud în anii 1960-1961 îl gaseste în zarca refuzând sa facă compromisuri și să-și facă demascarea.

La 1 iulie 1964, toți deținuții de la zarca, pe la vreo doua sute, au fost duși la camerele de pe secții. La 1 august 1964, seara, le-au dat biletele de eliberare. I-au dus la gara la trenul de București. De acolo fiecare fost deținut politic a pornit către casa lui.

La eliberare, copiii săi aveau acum copii

După zeci de ani de închisoare Ciolacu ajunge acasă și în camera soției sale Piha gaseste o bătrânica, pe care ezita sa o salute necunoscand-o. Bătrânica cea străina era Piha, soția pe care o lăsase acasă tânăra și în putere. Copiii săi care aveau sub 10 ani când îi văzuse ultima data aveau acum copii la rândul lor.

Cum a ieșit în libertate, a fost luat în primire de securitate și periodic era chemat la miliția din comuna Tuzla, unde era anchetat de maiorul de securitate Zaharia Ion. După cincisprezece ani de stat în Tuzla, împreuna cu familia mea s-a mutat în Constanta. Si aici era chemat la securitate periodic și anchetat de maiorul Cazan și de colonelul Visinoiu.

În 1982 pleacă în SUA alături de Piha, și scrie o carte document extrem de valoroasa cu titlul „Haiducii Dobrogei”. După căderea comunismului revine în țara ca monah, la Mănăstirea Brancoveanu de la Sâmbăta de Sus. Aici haiducul Ciolacu și-a trăit ultimii ani de viața intru Hristos sub numele de Părintele Nectarie. Mormântul sau se afla chiar în curtea Mănăstirii.

Numele haiducilor dobrogeni impuscati de Securitatea comunista:

1. Nicolae Fudulea
2. Dumitru Fudulea
3. Gogu Puiu

4. Gica Perifan
5. Gheorghe Cresu
6. Gheorghe Gulea
7. Preot Mihailescu
8. Stila Timu
9. Plutonier Cenuse
10. Stere Stercu
11. Avganti
12. Nicu Marin
13. Vasile Baci
14. Dodica
15. Toma Vasile
16. Gheorghe Arau
17. Stere Grasu
18. Ion Cotan
19. Stere Alexe
20. Iancu Ghiuvia
21. Iancu Cusu
22. Iancu Bica
23. Nicolae Hasoti
24. Stere Hapa

Gazde ale haiducilor morți în închisorile comuniste lista incompleta:

1. Dumitru Grasu
2. Tascu Sifiringa
3. Gheorghe Bratianu
4. Gheorghe Enache
5. Tanase G. Vlahbei
6. Nicolae Samara
7. Nicolae Burecu
8. Vasile Papazica
9. Gheorghe Puinava
10. Teniu Bancu
11. Gheorghe Alexe
12. Iancu Nirlu
13. Dimciu Garofil

Monahul Pimen Bărbieru - Stareț și haiduc în "banda" lui Arsenescu

Orfan de ambii părinți

S-a născut la începutul secolului XX în comuna Matca din Tecuci, județul Galați într-o familie de oameni gospodari și cu frica de Dumnezeu. Tatăl, bun meseriaș, lucra pe la diferite case, lucra de toate având 7 copii în ograda, 6 baieti și o fata. Pimen era cel mai mare dintre ei.

Clasele primare le-a făcut în locurile natale. Viața familiei Bărbieru se va schimba însă odată cu intrarea României în primul război mondial. Capul familiei plecat pe front își pierde viața în luptele de la Marasesti; soția lui a refuzat să creadă că a rămas văduva. Agatându-se de speranțe deșarte a pornit spre Marasesti.

Nu și-a găsit însă soțul în viață, iar tifosul contractat în aceasta calatorie a doborât-o și pe ea.

După moartea ei s-a stins și mezinul familiei în vârsta de 2 ani.

Cei 6 copii ramași orfani au crescut pe la diferite rude care au reușit să rupă din sărăcia lor pentru a le asigura minimul necesar existenței. Aveau să se reintâlnească abia la maturitate.

Dumnezeu îl invredniceste să găsească moaștele Sfântului Ioanichie

Pimen pornește pe calea lui Dumnezeu intrând în cinul monahal. Același drum îl alege încă doi dintre frații săi (arhimandritul Nifon stareț la Cernica și Maica Doroteea de la Pasarea). Îl găsim ani mai târziu în poziția de stareț al Schitului Cetatuia - Negru Vodă; schit aflat în munții Argeșului pe un versat stâncos.

Pentru înalta trăire duhovnicească pe care o avea părintelui Pimen Bărbieru, i-a fost dat să trăiască o mare minune. Auzind că în grotle din acel munte se nevoiau în timpurile de demult mulțime de pustnici, a hotărât să coboare într-una din aceste grotle pentru a petrece acolo Postul Mare în rugăciune și austeritate precum o făceau creștinii secolelor trecute.

Reușind cu greu să pătrundă în peștera, a descoperit moaștele unui sfânt roman: Schimonahul Ioanichie (†1638). Moaștele erau frumoase și plăcut mirositoare. Dând mulțumire lui Dumnezeu pentru a-i fi îngăduit să descopere minunea să dumnezeiască a anunțat obștea și au mutat moaștele în biserică făcând slujbele cuvenite.

Partizan în grupul de rezistență condus de Gheorghe Arsenescu

În anul 1948 comuniștii, instalați deja în fruntea României, încep un val masiv de arestări vizându-i pe toți cei ce se opuneau sovietizării. În aceste condiții românii care nu voiau să-și lase neamul și țara în mâna satanei bolșevice au fost nevoiți să pună mâna pe arme și să se retragă în munți.

Acest lucru l-a făcut și Colonelul Arsenescu creând un grup de rezistență împreună cu celebrii frați Arnautoiu. Înainte de încheierea acestei grupări, Gheorghe Arsenescu a ajuns la Mănăstirea Cetățuia unde a cerut părintelui Pimen binecuvântare pentru crearea grupului de rezistență.

Părintele a consimțit iar colonelul și apropiații acestuia au depus chiar jurământul de haiducie în fața părintelui în primăvara anului 1948. Jurământul, extrem de dur, a fost consemnat de unii dintre supraviețuitorii rezistenței din munți:

Troița de la Poinarei ridicată de Elisabeta Rizea pentru grupul Arsenescu-Arnautoiu

„Jurământ

În numele lui Dumnezeu atotputernicul și pe sfânta cruce, eu..... jur să mă fac haiduc, de bună voie și nesilit de nimeni, pentru a lupta la salvarea și eliberarea Patriei și neamului din ghearele fiarelor comuniste-bolșevice și de sub jugul greu al rușilor.

Jur credința Majestății Sale Regale Mihai I, Regele tuturor românilor.

Jur credința Guvernului liber al Patriei.

Jur supunere și ascultare fără murmur și fără sovaire, sefului haiducilor.

Jur să ucid fără mila și cruțare pe toți străinii și ticăloșii care ne-au trădat și vândut Patria și neamul și au adus dezastrul țării.

Jur să nu mă despart de frații mei de luptă decât după Victoria finală.

În caz de trădare sau de calcare a jurământului, să fiu ucis atât eu cât și întreaga mea familie.

Așa să-mi ajute Dumnezeu” (Ion Ștefan în File de Istorie, Centrul Cultural Pitești)

Părintele Bărbieru s-a implicat activ în lupta grupării Arsenescu furnizând alimente, stabilind strategii, oferind adăpost partizanilor în cadrul Mănăstirii, obținând material logistic.

Predoiu Longin, unul dintre luptători, avea să menționeze într-un interviu luat după 1990 că avea un binoclu furnizat de Părintele Pimen cu ajutorul căruia îi supraveghea de la distanță pe urmăritorii săi în timpul cât a fost ascuns în păduri. Arsenescu susținea totodată că la Cetățeni se afla unul dintre depozitele sale de muniții și armament.

Autoritățile au prins de veste asupra implicării starețului de la Cetățeni, în dosarele de la Securitate menționându-se chiar că umbla “cu mâna pe cruce și cu cealaltă pe carabina”. A fost arestat în 1949 și dus pentru anchetă la Câmpulung împreună cu alți partizani din același grup precum Toma Burtea sau Predoiu Longin.

Învierea de sub pământ

Părintele a fost condamnat la 25 de ani munca silnică. A executat 14 ani și nouă luni din pedeapsă. De la Câmpulung va fi transferat la Jilava, închisoare de tranzit; de acolo a luat drumul minei de la Baia Sprie. Acolo a avut parte de alta minune, în noaptea Învierii Domnului anul 1953.

În măruntaiele pământului sutele de preoți și credincioși și-au făcut din sfredele clopot și din pânda albă epitrahil și au slujit învierea lui Hristos. La miezul nopții sfredele au pornit să sune și din pieptul tuturor a izbucnit ca un fulger strigatul învierii: Veniți de luați Lumina, Hristos a înviat!

Lucrul în mina i-a măcinat însă grav sănătatea. Din această cauză a fost transferat la sanatoriul penitenciar de la Târgu Ocna.

Sfinții tuberculoși

La Spitalul Penitenciar de la Târgu Ocna a sosit prin 1954-1955. Fostul deținut politic Vasile Cristea și-l amintea pe stareț imediat după sosirea între tuberculoși:

"Ieromonahul Pimen venise cu un lot mai mare. Sfinția Sa avea o condamnare de 25 de ani munca silnică. Când l-am văzut pentru prima oară pe părintele Pimen Bărbieru, era foarte slab, mai mult piele și os. Avusese câteva hemoptizii.

Manca foarte puțin... În urma unui tratament cu antibiotice și sub îngrijirea doctorului Aurelian Narcea, medicul penitenciarului, s-a pus pe picioare, a prins greutate și i s-a oprit evoluția bolii."

Reușind să se întrezeze Părintele a continuat să se opună comunismului prin atitudinea pe care o afișa în fața gardienilor:

„Când erau scoși deținuții în țarc, la plimbare, părintele Pimen se oprea pe neașteptate și așa începea să se uite la cer ca toți milițienii și ridicau fruntea, să vadă și ei ce-i atrăgea lui atenția.

Nedând cu ochii de nimica, reveneau cu privirile asupra lui și, nedumeriți: „Ce te uiți, ba, banditul?” - „Aștept să se pogoare îngerii, să-i alunge pe draci”, răspundea el, străpungând cu căutăturile pe ucigă-i toaca deghizați în uniforme din fata sa”. (Mihai Rădulescu - Râzând în drum spre Rai)

Starea de sănătate fiindu-i mult mai bună a fost transferat în temnița Aiudului unde a rămas până la decretul general de amnistie dat în 1964.

Cei trei frați monahi, împreună pe vecie

După eliberare a intrat în Mănăstirea Cernica unde se afla fratele său Nifon. În anul 1971 îl găsim pentru câteva luni ca stareț în fruntea Mănăstirii Sitaru. Apoi a revenit la Cernica fiind numit și duhovnic la mănăstirea Pasarea unde se găsea sora sa, Maica Doroteea.

Starețul haiduc și-a găsit odihna veșnică în anul 1982 și a fost înmormântat în cimitirul Mănăstirii Pasarea unde se odihnea și Nifon încă din 1976.

Condamnat la moarte pentru "Ridica-te Gheorghe, ridica-te Ioane"

Radu Gyr - poetul care l-a coborât pe Iisus în celulă

Laureat în mai multe rânduri al Academiei Romane

Radu Demetrescu-Gyr, fiul cunoscutului actor craiovean Coco Dumitrescu, s-a născut pe 2 martie 1905 la Campulung-Muscel.

A debutat la 14 ani, cu poemul dramatic "În munți", publicat în revista Liceului "Carol I" din Craiova, al cărui elev a fost. Devenit student al Facultății de Litere și Filosofie a Universității București, debutează editorial în 1924, cu volumul Liniști de schituri, în ton mai degrabă elegiac.

Radu Gyr a fost de mai multe ori laureat (1926, 1927, 1928 și 1939) al Societății Scriitorilor Români, Institutului pentru Literatură și Academiei Romane. Doctor în litere, a fost Conferențiar la Facultatea de Litere și Filosofie din București.

A colaborat la revista Universul literar, Gândirea, Gând Romanesc, Sfarma-Piatra, Decembrie, Vremea, Revista Mea, Revista Dobrogeana și altele, precum și la ziarele: Cuvântul, Buna Vestire, Cuvântul Studentesc etc. unde a publicat numeroase articole, studii literare și poezii.

Poezia marelui poet este studiată acum în școlile din România alături de cea a lor "poeti de după gratii" ca Vasile Voiculescu sau Nichifor Crainic.

Director general al teatrelor în 1940. Inființează Teatrul Evreiesc

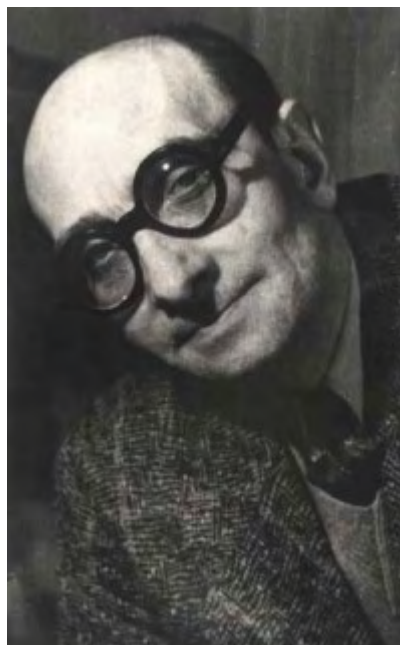
Radu Gyr intra în cadrul Mișcării legionare devenind unul din liderii marcanți ai acesteia, având gradul de comandant legionar și fiind desemnat șef al regiunii Oltenia în cadrul Mișcării. El este autorul versurilor cântecelor Sfânta Tinerețe Legionară (imnul neoficial al Mișcării), Imnul Mota-Marin (scris după moartea celor doi în Spania), Imnul Muncitorilor etc.

În 1940, pe timpul guvernării legionare, a fost numit director general al teatrelor. În aceasta calitate ia inițiativa înființării Teatrului Evreiesc.

În închisoare sub Carol al II-lea, Antonescu și comuniști

Apartenența la Mișcarea Legionară avea să-i aducă lui Radu Gyr ani lungi și grei de detenție sub regimurile dictatoriale ale lui Carol al II-lea, Antonescu și sub comuniști.

Închis în timpul regimului Antonescu este "eliberat" și trimis spre „reabilitare“ în batalioanele de la Sărata, batalioane ce activau în prima linie a frontului. Norocul îi surâde și Radu Gyr se întoarce de pe front fiind printre puținii supraviețuitori ai acestor batalioane create mai mult pentru exterminarea legionarilor decât pentru spargerea frontului inamic.

Perioada de libertate nu durează însă prea mult și Gyr este arestat de regimul comunist în 1945 care-l încadrează în „lotul ziariștilor“ și îl condamnă la 12 ani.

Condamnat la moarte pentru o poezie

Radu Gyr este eliberat în 1956, dar numai după doi ani este din nou arestat și condamnat la moarte pentru poezia "[Ridica-te, Gheorghe, ridica-te, Ioane!](#)" (titlul inițial era "Manifest"), considerată de regimul comunist un veritabil mijloc de instigare la lupta a maselor împotriva regimului bolșevic.

Pedeapsa cu moartea i se comută la 25 de ani de muncă silnică (dar nu afla aceasta decât la 11 luni după ce i-a fost schimbată sentința), poetul executând 16 ani de detenție până la amnistia generală din 1964.

Chinuri și torturi inimaginabile. I se refuza asistența medicală

A suferit chinuri inimaginabile în închisoarea Aiud, cu un regim de celulă aspră. Bolnav grav, cu un prolaps rectal gangrenat, cu hepatită, infiltrat pulmonar TBC, hemofilic, i s-a refuzat orice ajutor medical. A slăbit îngrozitor iar pielea-i atârna pe oase solzoasă și tare asemenea unei piele de șarpe. Cu toții credeau că nu va supraviețui. El a crezut însă și a biruit moartea și temnița.

Poezia de după grație - culmea creației

Creația poetului Radu Gyr avea să cunoască înaltimi nebanuite în beznă temnițelor comuniste. Evoluția poeziei sale de după grație poate constitui un scurt istoric al acelor ani grei de viață inimaginabilă.

Poetul scrie despre foamea continuă, frigul cumplit, moartea care prezenta zilnică, se cearta cu Dumnezeu, cere răzbunare pentru că în final să ajungă la o liniște sufletească și la o credință adâncă înțelegând soarta care i-a fost rezervată și jertfa uriașă care-i stă în față. "Crezul" sau devine crezul unei întregi tinere generații aruncată de comuniști în "toiul beznelor adânci".

Cum își compunea Radu Gyr poeziile în închisoare

Să scrii poezii în temnița nu era un lucru prea ușor. Simpla deținere a unui creion sau a unei bucati de hârtie îți atrăgeau batai teribile și săptămâni de izolare la Zarca (o celulă neîncalzită de 1/3m din beton, cu apă pe jos, fără pat și scaune-deținutul dormea din picioare sau pe jos).

Metodele de scriere țin de domeniul incredibilului. Deținuții foloseau bucati de săpun sau de sticlă pe care se suflă praful destinat deratizării pe care se scrijelea cu o așchie. O altă metodă de "a scrie" o constituia înnodarea aței, poeziile întregi "fiind insirate" pe ațe smulse din zeghe sau din pături.

Talpa de bocanc, captuseala hainelor, obloanele sau pereții celulelor au servit ca suport pentru strălucite opere literare.

Profesorul Atanasie Berzescu, închis la Aiud împreună cu Radu Gyr, rememorează întâlnirea avută în curtea penitenciarului cu Radu Gyr.

Rep: Cum a fost întâlnirea cu Radu Gyr

Atanasie Berzescu: Așa cum am scris și în cartea mea de memorii [LACRIMI SI SÂNGE. Rezistentă anticomunistă armată din munții Banatului](#), am avut fericirea sa-l întâlnesc în curtea penitenciarului chiar când mă aflam într-o stare de prabusire morala.

A venit la mine, m-a luat părintește de după umeri și mi-a zis "Sa nu uiți ca noi trebuie sa credem cu tărie ca vom ieși afară. Sa-l avem pe Dumnezeu în noi tot timpul."

Am avut norocul sa stau cu el mult timp. Simt și azi cum, strângându-mă la pieptul lui, cu căldura sufleteasca de părinte, mă copleșea, mă fascina. El era patriarhul nostru și comandantul nostru, al Aiudului întreg. Din gura lui am cules laude și indemn la rezistentă. Îl păstrez în minte și-n suflet până la moarte.

Celula

Rep: Ce însemna poezia lui Radu Gyr pentru deținuții din Aiud

Atanasie Berzescu: În Aiud, Radu Gyr a adus pe Iisus în celula. L-a coborât de pe Cruce și L-a adus alături de noi pe rogojina cu libărci, spre îndumnezeirea omului. Îi știam cu toții poeziile pe dinafară și așteptam cu nerăbdare următoarea creație care sa ne bucure, să ne imbarbateze.

E greu de înțeles pentru omul modern de azi ce a însemnat atunci temnița comunista și ce rol a avut poezia lui Gyr în acel context. Fără ea mulți s-ar fi prabusit. Iată ce rol major poate avea poezia în viața omului.

Rep: Ați avut curiozitatea sa-l intrebati cum compune poeziile. Ce v-a răspuns maestrul?

Atanasie Berzescu: După primele întâlniri gătuite de emoție în care abia reușeam sa articulez cuvintele am prins îndrăzneala și l-am întrebat cum scrie poeziile și cum face sa le tina minte pe toate.

"Pai, uite cum!", mi-a răspuns el râzând de curiozitatea mea. "Stau în pat pe spate și mă uit în plafon. Fiind alb, mi-l închipui hârtia mea. Acolo, în fata ochilor, scriu versurile, așa cum vin ele din inspirație. Si așa, strofa cu strofa, pana termin poezia. Când ies afară, la plimbare, îl iau pe unul dintre voi și-i spun poezia făcuta în camera. Cel care m-ajuta mai mult este Relu Stratan.

El este biblioteca mea. El știe toate poeziile mele de aici. Mai sunt și alții care le invata, cum este Gili Ioanid. Dacă se întâmpla sa moara unul, să ramana altul care sa le scoată afară."

Raman cu tristețea ca noile generații nu-l cunosc pe acest mare poet și nu își infrumusețează spiritul cu aceasta poezie de o sensibilitate și trăire cum nu se întâlnește decât la marile genii.

Poezia lui Radu Gyr pusa pe muzica de Tudor Gheorghe

Sensibilitatea și frumusețea poeziei lui Radu Gyr a fost pusă și mai mult în evidență pe muzica cunoscutul rapsod Tudor Gheorghe al cărui tata, Ilie Tudor, a fost camarad de suferință al poetului în închisoarea de la Aiud.

Prin concertul "Cu Iisus în celula - poezia în închisori 1941-1964" Tudor Gheorghe aduce în conștiința generației de astăzi una dintre cele mai cumplite suferințe pe care ființa omenească a trăit-o vreodată.

Securitatea semnează texte cu numele lui Radu Gyr

Nici după eliberarea din 1964 poetul nu avea să cunoască liniștea, Securitatea urmărindu-l pas cu pas. În 1968 Securitatea îl amenința cu închisoare dacă nu accepta să de diverse note informative dar Gyr refuza categoric. Mai mult, pentru a încerca să-l compromită, Securitatea îl obliga să colaboreze la o gazeta comunistă.

În realitate, toate articolele erau scrise de securitate și poetul era obligat să le semneze.

Poezia poetului a reușit să spargă și ultimele stavile ridicate de comuniști, opera sa fiind introdusă spre studiu în manualele școlare. Poetul trece la cele veșnice în anul 1975, lăsându-ne moștenire o opera monumentală de simțire și trăire românească precum și un **Indemn la lupta** și credința:

Nu dor nici luptele pierdute,
nici rănilor din piept nu dor,
cum dor acele brațe slute
care să lupte nu mai vor.

Cât inima în piept îți cânta
ce-nseamnă-n lupta-un braț răpus ?
Ce-ti pasa-n colb de-o spada frântă
când te ridici cu-n steag, mai sus ?

Înfrânt nu ești atunci când sângeri,
nici ochii când în lacrimi ti-s.
Adevăratele înfrângeri,
sunt renunțările la vis.

Ridica-te, Gheorghe, ridica-te, Ioane!

Nu pentru-o lopată de rumenă pâine,
nu pentru patule, nu pentru pogoane,
ci pentru văzduhul tău liber de mâine,
ridica-te, Gheorghe, ridica-te, Ioane!

Pentru sângele neamului tău curs prin santuri,
pentru cântecul tău țintuit în piroane,
pentru lacrima soarelui tău pus în lanțuri,
ridica-te, Gheorghe, ridica-te, Ioane!

Nu pentru mania scrasnita-n masele,
ci ca sa aduni chiuind pe tapsane
o claie de zări și-o căciula de stele,
ridica-te, Gheorghe, ridica-te, Ioane!

Așa, ca sa bei libertatea din ciuturi
și-n ea sa te-afunzi ca un cer în bulboane
și zarzării ei peste tine să-i scuturi,
ridica-te, Gheorghe, ridica-te, Ioane!

Si ca sa pui tot sărutul fierbinte
pe praguri, pe prispe, pe uși, pe icoane,
pe toate ce slobode-ti ies înainte,
ridica-te, Gheorghe, ridica-te, Ioane!

Ridica-te, Gheorghe, pe lanțuri, pe funii!
Ridica-te, Ioane, pe sfinte ciolane!
Si sus, spre lumina din urma-a furtunii,
ridica-te, Gheorghe, ridica-te, Ioane!

Spiru Blănaru - erou și martir al rezistenței anticomuniste

Un moldovean în fruntea rezistenței din Banat

Asemeni multor moldoveni care și-au parasit plaiurile natale în căutarea unui trai mai bun și Spiru Blănaru ajunge în Banat, în comuna Domasnea. Aici este "adoptat" de familia lui Nicolae Horascu, seful garnizoanei Miscarii Legionare din zona. Apropierea de familia Horascu va fi deplina atunci când Spiru Blănaru se va casatori cu fata "gazdei" sale, Maria Horascu.

Intrarea în familia amintita va duce la intensificarea activitatii sale în cadrul Miscarii Legionare, fapt pentru care avea sa fie luat rapid în colimator de autoritati.

Pleacă la București unde studiază dreptul pe care-l va absolvi cu brio devenind un apreciat avocat. Viața liniștita de familie (tocmai i se născuse un baietel, Corneliu) și cariera juridica îi va fi întrerupta după 1947 atunci când tot mai mulți români iau calea munților.

Spiru Blănaru începe organizarea grupurilor de partizani din Banat

Odată cu anul 1947 (după ce comuniștii au castigat alegerile din 1946, furând voturile), armata roșie începe implantarea bolșevismului la noi în țara. Cei care constituiau o primejdie pentru comuniști erau desfiintati prin exterminare. Primul obstacol înlăturat a fost monarhia.

Au urmărit îndeaproape pe ofițerii monarhiști, partidele istorice și pe legionari, care constituiau principala forță anticomunista eficienta la acea vreme. Porțile închisorilor s-au deschis. Au intrat cu miile, cu zecile de mii și chiar cu sutele de mii.

În acest moment tot mai mulți banateni fug în munți ca sa scape de arestările masive, de abuzuri și ca sa lupte împotriva comunismului. Așa a luat ființa și grupul de partizani din Teregova, condus de Spiru Blănaru, Petre Domasneanu și Gheorghe Ionescu, în 1948.

Gheorghe Ionescu a organizat comuna Teregova pentru a putea susține și aproviziona grupul lui Spiru Blănaru și al Col. Uta.

"În vremea aceea nu se mai făcea deosebire între taranisti, liberali, militari sau legionari. Toți erau români, cu o singura datorie, aceea de a apăra ființa neamului de dușmanii de la răsărit, bolșevicii.

Când a fost obligat sa fuga în munți, Gheorghe Ionescu s-a dus în grupul lui Spiru Blănaru", scrie profesorul Atanasie Berzescu (un participant activ la evenimente) în cartea sa "[LACRIMI SI SÂNGE. Rezistenta anticomunista armata din munții Banatului](#)":

Sfârșitul anului 1948 și începutul lui 1949 îl prinde așadar pe Spiru Blănaru, cu grupul sau, pe dealurile Teregovei, organizându-se și aprovizionându-se.

Atac asupra postului de jandarmi din Teregova

La începutul organizării sale, grupul lui Spiru Blănaru și Gheorghe Ionescu a fost unul ofensiv încercând să nimicească trupele de securitate și să-i alunge pe invadatorii bolșevici.

Dar fiindcă după fiecare lovitură dată de ei Securitatea organiza represii asupra populației s-a renunțat la atac și s-au menținut doar pe poziții de apărare sperând ca puterile occidentale și SUA să vadă lupta și suferința poporului român și să intervină pentru eliberarea sa.

Pe această linie se înscrie și atacul asupra postului de jandarmi din comuna Teregova. Totul a început atunci când unul din partizani, Anculia Moise, a fost arestat în seara zilei de 12 ianuarie 1949 și dus la Postul de jandarmi Teregova.

Spiru Blănaru, Gheorghe Ionescu, Anculia Petru și Ghimboase Nicolae hotărâsc atacarea postului de jandarmi și eliberarea lui Moise Anculia.

Iată cum descrie evenimentele la ancheta Stoichescu Pavel, unul din cei implicați în atacul asupra postului de jandarmi din Teregova:

"După ce s-a organizat atacul Postului de jandarmi pe la orele 2 noaptea 12-13 ianuarie am plecat cu toți în curtea Percepției vis-a-vis de Postul de jandarmi, unde ne-am plasat în poziție de tragere, iar Petru Anculia și Stoichescu Ion s-au plasat în curtea Postului de jandarmi.

La semnalul dat prin fluierături de către comandantul organizației Ionescu Gheorghe a început atacul, Spiru Blănaru a tras cu mitraliera, ajutat a fost de Grozavescu Ianas iar restul am tras cu diferite arme ce aveam asupra noastră. Petru Anculia și Ion Stoichescu au tras cu un pistol automat și cu o armă civilă.

Unul dintre ei a aruncat și o trotilă. După ce s-a tras câteva minute s-a dat ordinul, nu pot să precizez de către Spiru sau Ionescu, ca să intrăm în Postul de jandarmi să scoatem pe Anculia Moise.

După terminarea atacului au intrat la post Copaceanu Martin și Cimpoacă Iacob, care au ieșit împreună cu Moise Anculia și Ienasiga Grigore. Știu că Copaceanu Martin și Cimpoacă Iacob au luat de la post două arme Z. B."

Luptele de la Pietrele Albe-cea mai grea înfrângere suferită de trupele de Securitate

Una din cele mai importante lupte date împotriva Securității din istoria rezistenței anticomuniste din România a fost lupta de la Pietrele Albe din Banat. Partizanii au prins într-o ambuscadă doi spioni ai Securității dar unul le-a scăpat. Alertată de acesta trupele de Securitate au pornit în urmărirea partizanilor și i-a ajuns la Pietrele Albe.

Spiru Blănaru și Gh. Ionescu au condus strălucit lupta după toate regulile militare, iar partizanii s-au aparat îndârjit provocând pierderi grele trupelor de Securitate.

Ca urmare a acestei înfrângeri suferite, ministrul de externe al URSS s-a plâns la ONU de "bandiții de pe dealurile Teregovei care luptă cu arma în mână împotriva comunismului" (mărturie rămasă în analele ONU - mai multe documente despre rezistența din Banat pe fgmanu.net).

Bătălia este descrisă de prof. Atanasie Berzescu în cartea de memorialistică citată mai sus:

"Spiru Blănaru și Gheorghe Ionescu se așteptau acum la un atac din partea securității. S-au pregătit de luptă. Se aflau pe dealul Carciobati, sub muntele Semenici. De aici s-au deplasat spre Pietrele Albe. Ajunși acolo, s-au așezat în linie de apărare. Nu mai aveau timp să se ascundă.

Era ziua de 22 februarie 1949. Zăpada mare, gerul aspru. Securitatea a deschis focul cu toate armele în flancul stâng al grupului. Din această poziție partizanii au respins atacul securității cu un foc nemilos de arme automate. La mitraliera, în cadrul grupului se aflau Ion Berzescu-Berda, tragător și Petru Berzescu-Berda încărcător, frați. Spiru Blănaru conducea lupta.

Monumentul de la "Turcii morți"-Teregova ridicat pentru luptătorii din munți

Au căzut mulți morți din partea securității. De la partizani nici un mort. Atacul a fost respins. Armata s-a retras încărcându-și morții în caruta. Văzând că flancul stâng este bine fixat la teren și înzestrat cu armament bun, securitatea a deschis un alt foc, atacând flancul drept al grupului. Aici au făcut o breșă.

Doi partizani au căzut în luptă, Petru Anculia-Miloi și Ghita Urdareanu din Domasnea.

Se apropia de inserat. Grupul a făcut o manevră de retragere organizată, derutând securitatea prin susținerea retragerii cu foc continuu de către centrul de apărare a liniei de luptă. Lupta a durat până noaptea târziu. Armata era hartuită din toate partile de grupuri de câte trei partizani.

[...]În urma înfrângerii de la Pietrele Albe, securitatea a organizat urmărirea în întreaga zonă a Teregovei, extinzând-o până la Domasnea, Cornereva, Mehadia. Înspre Caransebes au cuprins toate comunele din jurul Slatinei-Timis."

Vândut de socrul unuia dintre partizani. Arestat și încarcerat la Caransebes

Spiru Blănaru, cu grupul, lui s-au retras de la Pietrele Albe către Fenes. Între Rusca și Fenes, la locul numit Tarsatura, se organizează iarasi în apărare, așteptându-se de data asta la un atac mai puternic și mai bine organizat al Securității.

Un grup în frunte cu Spiru și cu Ion Caraiman pleacă spre Fenes, pentru informații și alimente. Ajunși la Fenes, în casa lui Ion Caraiman, își dau seama că securitatea sta la pândă

și intuiesc ca socrul lui Caraiman le pregătise vânzarea. Urmărim firul povestirii așa cum îl reda profesorul Berzescu:

"În casa lui Ion Caraiman au fost primiți cu o prefăcuta căldura de către socrul lui Caraiman, Spiru și-a dat seama ca ceva nu-i curat la mijloc. Socrul, plecând afară, a dispărut. În aceasta situație, Spiru cu Caraiman au ieșit repede din casa, fugind prin gradina spre pădure.

Securitatea le-a luat urma, deschizând foc asupra lor. Ei au răspuns cu foc. În timpul acesta, Petru Berzescu și Iacob Cimpoca s-au retras spre pădure. În aceasta lupta a căzut mort Ion Caraiman, iar Spiru Blănaru a fost rănit la picior.

Era 12 martie 1949. Albul zăpezii de pe colinele Fenesului se inrosise. Sângele lui Ion Caraiman curgea în aceeași iarna cu zăpada mare, sânge vărsat în apărarea neamului de urgia comunista. Sângele lui Spiru Blănaru se infratea cu sângele lui Ion Caraiman în omătul mare.

Spiru Blănaru a fost arestat și dus la Securitatea din Caransebes. Nu a încercat nici o sinucidere cu grenada."

Executați la Pădurea Verde pe 25 iunie 1949

Monumentul ridicat în memoria celor executați la Pădurea Verde-Timisoara

Procesul lui Spiru Blănaru și al celorlalți partizani nu a ieșit de pe linia proceselor-înscenare din acea vreme. Așa ca sentința "condamnare la moarte" dat în cazul sau nu a mai surprins pe nimeni.

"La proces au fost obligați sa participe muncitori, tarani, femei și tineri, care fuseseră instruiți sa aplaude și sa susțină sentința cu manifestări puternice de aprobare. Nimănui însă dintre membrii familiilor acestora nu li s-a permis accesul.

Soția lui Spiru Blănaru, Maria, reuseste sa pacaleasca paza exterioara, dar nu poate pătrunde în sala de judecata.

Tânăra de atunci va ramane pentru copilul ei, de-a lungul timpului, braț ocrotitor, tinandu-i loc și de tata. Nu după mult timp, Maria Blănaru cu fiul Cornel, cu soacra și bunica vor fi deportați la Cuza-Voda (Ileana Sliveanu, Cărările speranței)

Au fost condamnate la moarte prin impuscare 5 persoane, iar alte 7 la munca silnica între 15 și 20 de ani. Procesul a avut loc în clădirea în care-și are azi sediul Primăria orașului.

În 25 iunie 1949, la Pădurea Verde, alături de Spiru Blănaru mai sunt executați: comandorul Domasneanu Petre, Petre Puschita zis Mutascu, Romulus Maritescu zis Fert și căpitanul Ioan Tănase.

Fără de mormânt

Toate încercările de după Revoluție de a afla unde au fost inmormântați cei executați la Pădurea Verde au fost sortite eșecului izbinduse de reaua-voința a autoritatilor și de frica martorilor.

Primăria Timișoara a dat numele unei străzi "Spiru Blănaru" ca un omagiu pentru personalitatea marelui luptător anticomunist din M-ții Banatului. De asemenea, Biserica Ortodoxa îl considera pe Spiru Blănaru un martir pentru neam și credința, apreciind înalta lui trăire ortodoxa.

"Testamentul" lui Spiru

După lungi lupte, suferințe și trădări, partizanii înțeleg ca vânzarea României pe plan internațional fusese făptuită chiar de cei pe care ei îi așteptau ca eliberatori. Cu tancurile rusești în țara, urmăriți și haituți în permanenta de trupele de securitate încrederea într-o răsturnare miraculoasă a situației se prabusește.

Hotărât să lupte până la capăt și conștient că moarte nu mai poate fi evitată, Spiru își descoperă sufletul mai tânărului sau camarad, Atanasie Berzescu, în ceea ce s-ar putea constitui într-un veritabil testament spiritual. Iată cum descrie profesorul Berzescu scena:

"În lupta aceasta cu răul, cu noi era numai Dumnezeu. Vanati din toate partile, într-o iarnă grea, ne zbăteam să găsim o ieșire. În această atmosfera de zbucium sufletesc, Spiru începe mărturisirea lui. Baierile inimii lui se dezleagă și zice:

- "Mai frate Tase Berzescu, suntem prinși ca-ntr-o menghina. Nu știu care va scăpa din noi doi cu viața. Cred totuși ca tu o să scapi. Este bine să știi unele gânduri ale mele".

Stând așa, unul lângă altul, în mijlocul întinsului de zăpada, ascultam la ce-mi spunea Spiru. Apăruse deja legea care prevedea pedeapsa cu moartea. Iată ce-mi spune Spiru:

A).- "De când stau aici în grup cu acești oameni, hotărâți să lupte până la unul, am observat un lucru extrem de important în felul lor de comportare. Deși suntem, ca apartenența politică, diferiți, ne înțelegem ca frații. Nu facem diferența între noi. Aici, după cum știi, sunt mulți legionari, taranisti, liberali și militari.

Suntem de atâta timp la un loc, nu i-am auzit o dată să facă deosebire între ei după apartenența politică. Toți suntem români și trebuie să fim uniți în fața dușmanului. Deși cel mai mare păcat al românilor este lipsa de unitate, noi aici am reușit să realizăm, în ciuda păcatului, unitatea între noi.

B). - "În fața primejdiei, noi ne-am adus aminte de Dumnezeu. Cu toții ne rugăm ca să scăpăm din drăceasca înclăstare între bine și rău. S-a realizat o prietenie, liantul fără de care nu va fi niciodată biruința.

C). - "As dori ca, la momentul potrivit, să știe și ai mei, de acasă, familia mea, prin ce am trecut și care au fost condițiile de viața și șansele de biruință asupra comunismului. Ne-am impacat cu gândul ca va trebui sa murim până la urma. Eu, frate Tase, am certitudinea ca voi muri și-ti incredintez ție aceste gânduri ale mele, nu ca pe un mesaj, ci ca unele framantari ale mele ca om.

Fiul meu, dacă va mai apuca sa scape cu viața, la fel și soția mea, as vrea sa cunoască prin ce am trecut.

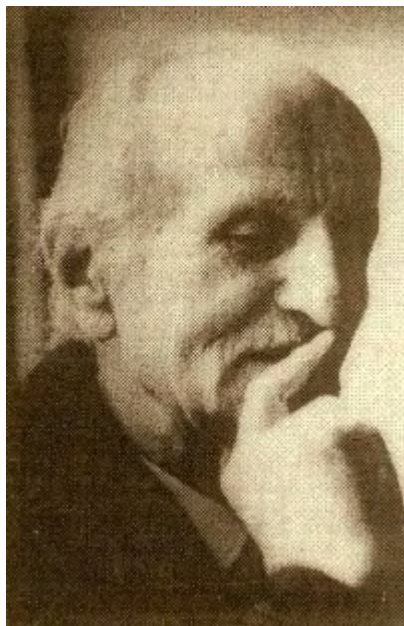
D). - "Îmi este draga țara noastră, neamul nostru romanesc. As dori ca odată sa fie liber, mare și unit. Dumnezeu sa fie cu el. Dezmembrările de partid sa dispară. Poporul roman s-a născut creștin. Avem obligația morala fata de copiii noștri sa le lăsam moștenire dreapta credința a stramosilor noștri și răspunderea fata de străbunicii noștri, crescuți în legea creștina.

Fa acest lucru, fratele meu, și este de-ajuns pentru mine. Cei care vin după noi sa știe ce-am făcut și ce-am gândit și noi, în "toiul beznelor adânci".

Din mormântul neștiut și din codrii Banatului răsuna încă mesajul de dragoste adresat de Spiru neamului sau și întregii omeniri.

"Trebuie sa mărturisim zilnic cu suferința, cu sânge și chiar cu viața de ni se va cere"

Traian Trifan - Avva și erou al demnității creștine românești

"După cuvântul moarte trebuie pus virgula, nu punct"

Traian Trifan s-a născut la 3 noiembrie 1899, în Lancramul lui Blaga, jud. Alba, pasind în viața pământeană dintr-un veac în altul.

Școala a urmat-o la Liceul evanghelic nemțesc din Sebes; din clasa a IV-a de liceu face câte un an la Liceele ungurești de stat din Sibiu și Blaj, un an la Liceul românesc Saguna din Brașov; orașul fiind ocupat în timpul războiului, își încheie studiile (făcând doi ani în octombrie-aprilie) și-și ia diploma la Blaj, în 1916.

În vara lui 1917 este recrutat în armata austro-ungară și trimis pe front în Albania, unde e telefonist (cunoștea 3 limbi). Se îmbolnăvește de malarie, e internat în Slovacia, apoi la Viena; e retrimis pe front în Muntenegru, când războiul se termina.

Cu peripeții revine în țară; participa la Adunarea de la Alba Iulia și-și vede patria întregită. Absolvă Școala militară de artilerie din București; e avansat sublocotenent. Se înscrie la Facultatea de drept din Cluj, e vicepreședinte al Centrului Studentesc, participând activ la frământările studentesti.

Își ia doctoratul în drept și face practica în avocatura la Sibiu, Sebes și Satu Mare, fiind ultimul avocat din Brașov care a dat examen de cenzura, în 1926 (după 8 ani de studii și praxa).

Lupta noastră nu este limitată în timp, ci permanentă (T.T.)

În 1927 deschide un birou de avocatura la Brașov; în 1933 își întemeiază familia, căsătorindu-se cu Elena Scholtz, cu care are două fete: Ileana și Maria. Ion Moța (cunoscut din studenție) îl convinge să intre în Mișcarea Legionară. Pledează în procesele: Duca, Bratu, „complotului studentesc” de la Târgu Mureș, ținute la Brașov.

Datorita adeziunii sale la Mișcarea Legionara e închis la Jilava (1934) și lagărul Vaslui (1938). E eliberat și concentrat în armata, cu care va parasi Basarabia fără lupta.

După instalarea Statului Național Legionar, în toamna anului 1940, lt. Trifan este numit prefect al județului Brașov; își asuma funcția, deși situația era dificila (granița mutându-se la Sfântu Gheorghe): „Mă găsesc în acest loc din ordin și voi face ce pot”. După lovitura de stat a lui Antonescu din ianuarie 1941 e somat de col.

Filip Agricola, comandant al regimentului de infanterie din Brașov, să predea Prefectura. Refuza și cere sa fie înlocuit prin decret de stat, așa cum fusese numit. În urma discuțiilor cu gen. Dragalina, a consultărilor cu Bucureștiul și a amenințarilor armatei germane de a interveni, împreuna cu Marian Traian, seful județului, predau autoritatea și sunt arestați. Urmează ancheta și procesul.

Deși col. Agricola confirma ca a fost ordine în județ și prezenta armatei la prefectura era nejustificata, totuși dr. Traian Trifan este condamnat la 16 ani închisoare.

Trebuie sa mărturisim prin comportarea de zi cu zi, poate cu suferința, cu sânge și chiar cu viața de ni se va cere (T.T.)

Împreuna cu fetele sale

Ajunge în temnița Aiudului. Prin anvergura sa spirituala polarizează, împreuna cu Marian Traian (numiți de cei mai tineri „cei doi Titanii”), grupul de adevărata fervoare și trăire creștina, care practica chiar în condițiile închisorii virtuțile patericale: ascultare, rugăciune neîntrerupta, munca.

„Aveau o trăire de chilie mănăstireasca. Se citea pe fata lor o liniște, însă convingătoare. Educația lor venea mai de demult. Amândoi se bucurau de o mare stima din partea noastră și respect din partea gardienilor” (Pr. Traian Belu).

Cererea celor din închisori de a fi trimiși pe front e acceptata printr-o adresa primita de la Antonescu, doar pentru reabilitare; dr. Trifan este în fruntea celor care nu accepta înjosirea, deși tentația eliberării era mare, pentru ca nu făcuse rău tarii și nu avea nimic de reabilitat, având cea mai demna atitudine din timpul prigoanei antonesciene.

Urmarea: suferă represalii din partea administrației și jigniri din partea camarazilor care voiau sa scape de închisoare.

Urcușul sau duhovnicesc avea sa traseze și linia de mărturisire a „misticilor”, intre care sunt pomeniți Valeriu Gafencu sau Gheorghe Jimboiu:

„Un om de o profunda trăire creștina, un mare și integru caracter, un povatuitor blând, înțelept, odihnitor, dorind parca sa cuprindă într-un cuvânt pagini întregi. Badita Trifan trăia într-o tăcere concentrata, fiind omul rugăciunii” (arhim. Arsenie Papacioc).

„A purtat lumina spiritului, ne-a pus în contact cu cerul, cu Iisus, cu Preasfânta Fecioara, cu doctrina creștina a Bisericii noastre. Printr-o viața de ruga și asceza a acestui monah între monahi, a cultivat verticala creștina, creând prin discipoli mucenici și cuvioși, o școala care a cuprins toate închisorile” (Gheorghe Dragon).

Refuză "eliberarea"

Pentru poziția sa e anchetat și judecat la Tribunalul Militar Sibiu; este achitat, însă e trimis disciplinar la Suceava. La apropierea frontului, directorul închisorii pleacă cu arhiva, lăsând conducerea primului gardian, cu ordinul de la directorul general al închisorilor, Petrescu, de a preda deținuții legionari rușilor.

Dar cu intervenții și presiuni sunt eliberați, câteva zile înainte de a ocupa rușii orașul. Un preot, deținut și el, face rugăciune și fiecare pleacă unde dorește. Împreună cu alți camarazi „mergând numai pe caile indicate de onoare”, deși puteau evada, ajung pe jos, cu mașina și trenul la Brașov, unde se prezintă la închisoare, pentru a-și executa condamnarea.

Putându-se savarsi Liturghia în închisoare, după mai mult timp, pr. Vasile Serghie l-a observat: „Va rog sa-mi spuneți de ce ați lăcrimat azi, când v-ați impartasit? - Cum sa nu plâng de bucurie când înțeleg cât mă iubește Dumnezeu, oferindu-mi-Se hrana și băutura”.

La propunerea lui Iuliu Maniu, legionarilor - singurii deținuți politici din România cărora nu li s-a aplicat decretul de amnistie de după 23 august - li se va reduce pedeapsa cu un sfert. Ajunge iar la Aiud, de unde deținuții sunt mutați datorita frontului la Alba Iulia și revin la Aiud.

Acolo îi întâmpina pe primii condamnați de comuniști, „criminali de război” sau politicieni ai vechilor regimuri. În perioada 1946-1948 o parte a deținuților sunt scoși la munca în colonii.

Traian Trifan ajunge la Galda, pe domeniul Albini (fost castelul Kendeffi, unde fuseseră anchetați și chinuți Horia, Cloșca și Crișan, lângă care era și o bisericuța), unde se trăia în oarecare libertate (un calm ce anunța furtuna ce o va dezlantui regimul penitenciar comunist) și fiecare își sporea dimensiunea spirituala; personalitatea lui Traian Trifan e evidențiată în mărturiile mai multor camarazi:

Gheorghe Stanciu-Baca: „Într-o seara m-am oprit în pragul bisericii, intimidat. Bădia Trifan era acolo, sub icoana, se ruga. M-am retras. M-a văzut și mi-a zis: Nu pleca! Minutele ce-am stat în ușa m-au inghetat.

M-a luat ușor după umăr: Vrei sa știi cât de veche este biserica? Lasă pe istorici și pe arheologi sa afle! Noi știm ca Biserica nu este veche și nu este noua; Biserica este dintotdeauna și pentru totdeauna; marea taina a Bisericii este cea din sufletul nostru!...”

Iulian Bălan: „În întunericul nepătruns al bisericii plângea ore întregi... Noi îl auzeam și ieșeam fără să-i tulburam rugăciunea. Nu făcea prozești. Cei ce-l iubeau și-l stimau erau pe picioarele lor... Legătura dintre ei era Iisus Hristos și nu era alt stâlp de susținere”.

Marin Naidim: „Când ieșeam de la lucru din vie îl vedeam pe d-l Trifan tot timpul citind din Filocalie. Uneori sta cu ochii închiși, de nu-ti puteai da seama dacă a așipit, dacă meditează sau dacă nu cumva se roagă. Impunea prin răbdare și înțelepciune; gândea profund. A rezistat tuturor încercărilor sortii prin credința tare în Dumnezeu. Rămâne în memoria noastră exemplul de Avva și de erou”.

Sandu (monah Atanasie) Stefanescu: „Cred ca Bădia Trifan și Bădia Marian trăiau rugăciunea inimii, coborând pe Hristos în inimile lor. Lumina de pe fata lor, blandetea, răbdarea, suportarea suferinței, frigul, foamea, lovirile de tot felul erau tot atâtea momente de bucurie pentru ei”.

Refuză să participe la întrecerea pentru depășirea normelor. Urmează tortura și o cana de terci la trei zile

În 1948 deținuții sunt readuși la Aiud, iar regimul devine tot mai dur; dacă nu sunt anchetați sau pedepsiți, majoritatea sunt supuși la munci, în fabrica închisorii. În 1951 refuza să participe la întrecerea pentru depășirea normelor (o forma a reeducării), declarând: „Robul este mort cu voința.

El se supune ordinelor”; în urma refuzului urmează tortura și carcera: „Bădia, așezat în genunchi, a fost tuns la zero. I s-a bătut un lanț greu la picioare și dus în celula de beton în care nu se putea sta în picioare... Aici a fost ținut timp de o luna cu regim alimentar sever (o cana de terci la 3 zile)” (George Popescu).

E scos din nou la munca cu un regim de 12 ore/zi; datorita oboselii, ajunge să doarmă în picioare (mai mult de un an de zile).

În 1953, având să i se încheie condamnarea, este dus la Vacaresti, anchetat la Uranus, trimis la lagărul de la Popești Leordeni, apoi la Caransebes și de acolo la Brașov, în 1954. După o alta ancheta, pentru că nu a fost găsit nici un motiv de condamnare, i se anulează reducerea pedepsei și e expedit la Gherla.

Comportamentul sau în Saptamana Patimilor îl descrie Dumitru Bordeianu: „Era retras într-un colț și plângea continuu, privind cu ochii spiritului și simțind cu inima suferințele Fiului lui Dumnezeu răstignit pe Cruce, pe Golgota”.

La expirarea condamnării de 16 ani, nu e pus în libertate, ci trimis cu domiciliu obligatoriu în Bărăgan. În 1958 este trimis în lagărul de „munca obligatorie” Culmea.

„După douăzeci (și unu) de ani” - o realitate, nu Al. Dumas

După 2 ani ajunge la Periprava, în Delta Dunării. În 1961, unul dintre tinerii care intrase și el în urma cu 20 de ani în închisoare îl descrie:

„Era același. Aceiași ochi, dar parca indurerati; auzeam că deseori era văzut cu lacrimi, și erau, desigur, nu pentru suferințele personale, ci lacrimi de rugăciune pentru îndurarea Cereasca.

Vorbea puțin din grai, dar mult din privire și din ținuta” (Nicolae Mazăre). Se eliberează în 1962, ajungând la Brașov de ziua Înaltării Sfintei Cruci, semn al biruinței personale.

Sfârșitul. "După cuvântul moarte trebuie pus virgula, nu punct" (T.T.)

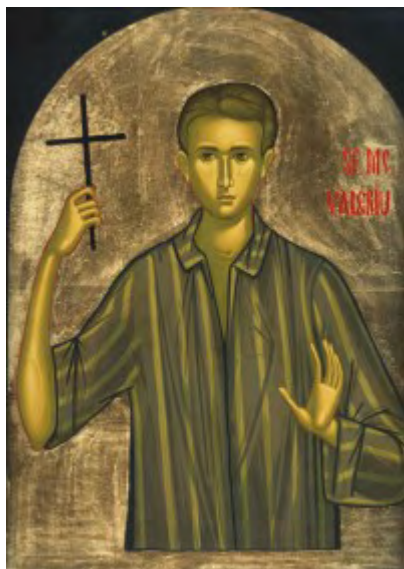
După închisoare și-a reîntregit familia (soția cu fetitele lui fuseseră izgonite din loc în loc). A trăit în mare smerenie, lăsându-ne moștenire concepția sa de viețuire după un program creștinesc în lucrarea Mărturisesc, adevărat curs de teologie.

S-a savarsit din viața aceasta în 12 aprilie 1990: „Smerit trăitor în Cel ce este Calea, Adevărul și Viața și-a adăugat sufletul la temeliea neamului românesc, fiind calauza și indemn pentru cei ramași” (Constantin Pascu).

„Dintre toți aceia pe care i-am cunoscut în timpul îndelungatei detenții (22 de ani), îndrăznesc să spun că poate nici unul nu și-a asumat suferința și condiția de a fi discreditat ca om, fără însă a renunța la demnitatea de mărturisitor al adevărului, așa cum și-a asumat-o acest bărbat pe care îndrăznesc să-l numesc erou al demnității creștine românești, în veacul XX” (Virgil Maxim).

Pr. Gh. Calciu: "Nu avem alt sfânt mai mare decât Valeriu Gafencu"

Valeriu Gafencu - "Dumnezeu revărsase asupra lui harul frumuseții sub toate aspectele"

Sf. Mucenic Valeriu

Biografie

Valeriu Gafencu s-a născut la 24 ianuarie 1921 în localitatea Singerei, județul Bălți, în Basarabia. Tatăl sau, Vasile Gafencu, a fost deputat în Sfatul Tarii, adunarea reprezentativa care a votat în 1918 Unirea cu România. După ocuparea Basarabiei de către bolșevici, în iunie 1940, a fost deportat în Siberia și a murit la scurt timp după aceea.

Lui Valeriu îi revine așadar și sarcina de a se îngriji de restul familiei, mama și cele trei surori.

Valeriu urmează cursurile liceului Ion Creanga din Bălți și în 1940 devine student al Facultatii de Drept din Iași.

Arestat de Antonescu

În toamna anului 1941, când a fost arestat și condamnat la 25 de ani munca silnică, Valeriu Gafencu avea vârsta de 20 de ani. Era student în anul al II-lea al Facultatii de Drept și Filosofie din Iași.

Reputatul profesor de Drept Civil Constantin Angelescu l-a aparat la proces pe Gafencu, declarând: "Este unul dintre cei mai buni studenți pe care i-am avut de-a lungul întregii mele cariere didactice".

Pledoarie inutilă, fiindcă dictatura antonesciana nu a văzut cu ochi buni activitatea legionară a tânărului Gafencu, care avea o funcție de conducere în Frățiile de Cruce.

Închisoare și distrugere fizica sub comuniști

Tânărul Valeriu Gafencu a ajuns la Tg. Ocna în decembrie 1949, după ce a trecut prin puscăriile de la închisoarea Aiud (intemnitat de regimul dictatorial al lui Antonescu, între 1941 - 1944) și de la Pitești (închisoare în care a avut loc cumplita reeducare comunista cunoscuta sub numele de "fenomenul Pitești", proces catalogat de Soljenitin ca cea mai mare barbarie a sec. XX).

Din cauza torturilor și regimului bestial din temnițele comuniste, Valeriu Gafencu a ajuns la sanatoriul-închisoare Tg. Ocna într-o stare atât de grava încât supraviețuirea sa timp de doi ani (până la 18 febr. 1952) poate fi considerată drept o minune.

Prețul rezistenței sale morale și spirituale în fața ighemonului comunist de la Pitești a fost unul care i-a răpit definitiv sănătatea. TBC-ul pulmonar, osos și ganglionar, reumatismul, lipsa hranei necesare i-au ruinat trupul.

Chipul sau era însă, straniu, scăldat într-o lumina nepământească, asupra căreia depun mărturie mulți din cei care au avut privilegiul de a-i fi în preajma în ultima parte a vieții sale. Sufletul și mintea sa nu se desparteau defel de rugăciune.

În ultimul an, hemoptizia (scuipa sânge) îl transformase într-o "epava". La prima vedere, căci lumina sfințeniei trecea dincolo de bietul trup în suferința și îi atingea pe ceilalți deținuți.

Cu această figură de sfânt - care nu poate fi explicată natural, întrucât se știe că boala care îl rodea aduce doar deprimare și schimonosire a chipului - a trecut la cele veșnice.

Valeriu (dreapta) împreună cu Ion Ianolide și mama sa în colonia de muncă de la Galda

Si-a cunoscut ziua morții

Cu numeroase plăgi tuberculoase pe trup - care supurau permanent - Gafencu și-a așteptat moartea cu o seninătate care i-a înmuiat și pe gardienii-calai. Trupul sau se făcuse cu adevărat lacas al Duhului Sfânt. Pentru credința sa, Valeriu a fost învrednicit de Dumnezeu să-și cunoască ziua morții.

Pe 2 februarie 1952, el și-a rugat camarazii să-i procure o lumânare și o cămașă albă, pe care să i le pregătească pentru ziua de 18 februarie a aceluiași an.

A mai cerut ca o cruciuliță (pe care se pare că o avea de la logodnica sa) să-i fie pusă în gură, pe partea dreaptă, spre a fi recunoscut la o eventuală dezgropare.

La 18 februarie, între orele 14.00 și 15.00, după momente de rugăciune incandescentă (cu fața transfigurată), Valeriu a rostit ultimele cuvinte: "Doamne, da-mi robia care eliberează sufletul și ia-mi libertatea care-mi robește sufletul".

La targa unde a fost depus, spre a fi dus într-o groapă comună (a tuberculoșilor), au venit și s-au închinat, pe rând, toți deținuții, iar calaul Petre Orban a plecat din închisoare pentru întreaga zi, pentru a-i lăsa să-și ia rămas bun de la Valeriu. Valeriu Gafencu a fost omul jertfei totale.

Si-a sacrificat, pentru Hristos și neam: tinerețea, profesia, familia, libertatea și viața. Cu toate acestea Biserica Ortodoxă Română întârzie nejustificat canonizarea lui Valeriu Gafencu. Oamenii îl cinstesc însă ca atare, icoana mucenicului putând fi găsită în tot mai multe case.

I-a salvat viața pastorului Wurmbrand cu prețul propriei vieți

Unul dintre bolnavii ce-l iubeau mult și-l admirau pe Valeriu, Victor Leonida Stratan, obținuse printr-o intervenție specială de la familie, un pachet cu streptomycină.

Deoarece starea lui era ceva mai bună, a venit cu medicamentele și i le-a pus în brațe lui Valeriu, fericit că îi poate salva viața.

Valeriu le-a primit și a doua zi l-a instiintat pe Stratan că a hotărât să le cedeze pastorului Wurmbrand, spunând că acesta se află, de asemenea, într-o stare gravă și salvarea lui ar însemna mult pentru dezvoltarea creștinătății, deoarece este o personalitate recunoscută, cu relații internaționale și mare putere de influență.

Stratan s-a supărat și a declarat că nu este de acord. Atunci, cu blândețe, Valeriu i-a spus că din moment ce i-a dăruit medicamentele, acum ele îi aparțin și are libertatea să le folosească potrivit îndemnului conștiinței lui.

Într-adevăr, medicamentele au fost folosite de pastorul Wurmbrand, a cărui viață a fost astfel salvată. Nu după mult timp, pastorul avea să facă un gest similar, cedând injecțiile primite de el chiar unui legionar. De aici și confuzia întretinută în media că pastorul i-ar fi salvat viața lui Gafencu și nu invers.

Impresionat de trăirea creștină a lui Gafencu, pastorul Wurmbrand a declarat că vrea să intre în Rai pe aceeași poartă pe care intra și Valeriu și și-a luat angajamentul că dacă va mai fi vreodată liber să vorbească lumii întregi despre trăirea de excepție a lui Valeriu și a camarazilor săi. Numai că Wurmbrand a uitat repede cele promise.

Interviu cu dr. Aristide Lefa, studentul medicinist care l-a îngrijit pe Gafencu până în ultima clipă*

Rep: Spuneți-ne vă rugăm o întâmplare mai deosebită cu pacientul Valeriu Gafencu!

Dr. Aristide Lefa: Sunt foarte multe de zis, însă am să mă opresc asupra uneia singură. Valeriu urma să suporte o intervenție chirurgicală la spitalul din localitate, fiindcă noi nu aveam cele necesare pentru a-l opera în penitenciar. Operația a fost foarte mult întârziată de autoritățile comuniste.

Când l-au pus pe masa de operație nu i-au făcut cum trebuie anestezicul sau acesta era expirat pentru ca trupul lui Gafencu nu amorfise. Si l-au operat mai bine de jumătate de ora pe viu iar el nu a spus un cuvânt. Si-au dat seama la final ce făcuseră, au rămas impresionați, dar viața unui deținut nu valora nimic pe atunci.

Au fost minuni la moartea sa.

Rep: Cum a murit Valeriu Gafencu?

dr. Aristide Lefa: A fost un miracol ca a supraviețuit atât. Pe final abia mai putea respira, inima îi bătea cu putere... I-am dat apa cu zahar căci n-aveam niciun tratament la dispoziție. După ce a luat doua guri s-a ridicat și m-a muștră ușor: "Lui i-au dat pe cruce fiere iar voi îmi dați mie miere?"....

Imediat ce i-a fost scos trupul afară și pus pe pământ, deși fusese o zi călduroasă, cu soare, pana atunci, în câteva minute s-a pornit o ninsoarea teribilă care a acoperit tot noroiul din jurul corpului lui Valeriu.

Troița ridicată la Tg Ocna deasupra gropii comune în care au fost aruncați deținuții

Câteva mărturii despre sfințenia lui Valeriu Gafencu

Preot Gheorghe Calciu Dumitreasa: "Nu avem alt sfânt mai mare decât Valeriu Gafencu"

IPS Bartolomeu Anania: "Stâlp al rezistenței spirituale românești"

Intre cei mai cunoscuți martori-martiri, care au suferit, trăind pe cele mai înalte culmi ale spiritualității creștine, stâlp al rezistenței spirituale românești din timpul opresiunii comuniste, consideram a fi fost atunci studentul VALERIU GAFENCU.

Marin Naidim, Constanta: "Era fire de poet"

Citise mult în viața lui, dar acum (cât s-a mai putut citi în Aiud, până în 1948), nu mai citea decât o singură carte, Biblia, și ce era în legătura cu ea: Filocalia, Patericul, Urmarea lui Hristos. Si se ruga.

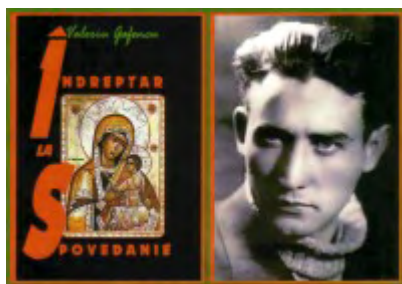
În colonie, mergea între ruinele unei vechi biserici parasite, ce se afla pe un deal, într-o lucerna a coloniei, n-avea acoperiș, era expusă ploilor și intemperiilor și el se ruga acolo.

Când venea cineva pe la el de-acasă, aborda cu ei totdeauna probleme de credință, căutând să convingă pe fiecare de importanța mântuirii.

Spunea către mine ca chiar dacă nu reușim noi să schimbăm lumea, dar măcar să trezim interesul, să o facem să nu se mai simtă bine când savarsește răul, să cream probleme, să-și pună întrebări, să-și schimbe pașii.

Făcea mult caz de "conștiința păcatului", pentru că erau mulți care considerau păcate numai curvia, hoția și crima și mulți nu se recunoșteau păcătoși, fie că nu le aveau pe acestea, fie că le minimalizau, neacordându-le importanța cuvenită.

Dar pierdeau din vedere că mai sunt și altele și poate mai mari decât acestea, cum ar fi mândria. "Celor mândri Dumnezeu le sta împotriva și celor smeriți le da har." Pe omul care se grozaveste, Domnul îl lasă singur și fără El o să-și dea seama că nu poate face nimic și o să strige la El.

Valeriu Gafencu în tinerețe

Virgil Maxim, Ploiești: "Dumnezeu revărsase asupra lui harul frumuseții"

Dumnezeu revărsase asupra lui harul frumuseții sub toate aspectele:

Fizic, părea un Arhanghel, purtând când spada de foc a cuvântului dumnezeiesc, când crinul curăției plin de parfum tainic.

Aurelian Guta, Craiova: "Nu l-am auzit niciodată plângându-se"

Starea lui Valeriu se agrava. Din cauza lungului sir de luni petrecute în pat, fără mișcare, și din cauza slăbiciunii și insuficienței circulației sângelui, i-au apărut pe corp escare mari ce nu puteau fi vindecate cu nici un chip, cuprinzându-i o mare suprafața a spatelui, coapselor și gambelor.

Alți bolnavi, în situație asemănătoare, se văitau, blestemau și se revoltau, căci usturimile și durerile rănilor erau îngrozitoare.

Pe Valeriu nu l-am auzit niciodată plângându-se, deși pe chipul său se putea citi suferința accentuată, iar în ochi îi apăreau lacrimi de durere, când era pansat, cu migala și dragoste fratească de deținuții doctoranzi în medicina Ion Ghitulescu, Nae Floricel și Aristide Lefa, timp de ore în sir.

Din fasii de camasi rupte, confecționam bandaje pentru acoperirea escarelor, dar din lipsa substanțelor medicamentoase necesare, fasiile se lipeau de răni și produceau dureri cumplite când erau desfăcute. Din gura lui Valeriu nu se auzea nici un vaiet, dar după un timp, broboane de sudoare îi acopereau fruntea boltită.

Medicii observau; era semnul că răbdarea atinsese limita. Atunci se opreau și-l lăseau puțin să-și revină.

IMNUL INVIERII**

Versuri-Valeriu Gafencu

Muzica-Mihai Lungeanu

Va cheamă Domnul slavei la lumina, să crească-n inimile noastre-nfrânte,
Va cheamă mucenicii-n veșnicii, Un om născut din nou, armonios,
Fortificați Biserica creștina, Pe chipurile voastre sa se-implânte,
Cu pietre vii zidite-n temelii. Pecetea Domnului Iisus Hristos.

Veniți, creștini, luați lumina, Un clopot tainic miezul nopții bate
Cu sufletul senin, purificat! Si Iisus coboară pe pământ,
Veniți, flamanzi, gustați din cina, Din piepturile voastre-nsângerate
E nunta fiului de Imparat. Răsuna Imnul Învierii Sfânt.

*Prezentam doar scurte pasaje din interviu, foarte multe din cele spuse de interlocutor regăsindu-se în corpul știrii.

**Se cânta de Sfintele Paști, în noaptea învierii Domnului nostru Iisus Hristos.

"Dacă am pierdut averi și ranguri, dar nu am pierdut credința în Dumnezeu, nu am pierdut nimic".

Vasile Militaru: "În poeziile mele nu va rima poporul cu tractorul"

Copilăria și debutul literar

Vasile Militaru s-a născut la 19 septembrie 1885, în comuna Dobreni-Campurel, regiunea București. Părinții săi, Ghita și Dinca, erau tarani plugari. Tânărul Vasile dovedește dorința de studiu și inclinații literare; cu toate acestea face doar 4 clase, familia Militaru fiind foarte săraca.

Debutează cu versuri în revista Literatura și arta română la vârsta de 15 ani. Primul volum de versuri Strop de rouă apărând în anul 1919. Fiind remarcat de mai mulți oameni de cultură ca Barbu Ștefanescu Delavrancea, Alexandru Vlahuța și Duiliu Zamfirescu (acesta din urmă fiind chiar mândru de descoperirea noului talent) începe să publice în ziarul Universul între anii 1927-1930.

Devine cunoscut și printr-o serie de fabule publicate în revistele Drum nou și Porunca vremii. În poezia sa vorbește despre ortodoxie, naționalism, oameni simpli, satul românesc. Un prim volum de poezii remarcat este Psaltirea în versuri (1933), premiat de Academia Română, dar opera sa de capăt rămâne Divina Zidire, la care a lucrat peste 25 de ani (1926-1955). Divina Zidire este Biblia versificată și ilustrată.

În perioada interbelică devine unul dintre cei mai populari oameni de cultură din țară. Se spune că nu exista casă de om care să știe să citească, fără un Vasile Militaru pe etajera. S-a căsătorit cu Ecaterina (Telly) Barbu și a locuit în București.

Sub pseudonimul Radu Barda

Poetul Vasile Militaru se apropie de Mișcarea Legionară după anul 1933 și dedică legionarilor mai multe poezii printre care Purtătorii tortei sau Bucura-te țară. Poeziile legionare se vor publica în volumul Temelie de veac nou, apărut în aprilie 1938 la editura Cartea Românească. Aceasta creație avea să fie unul din capetele principale în procesele politice ce vor urma.

Vasile Militaru alege să semneze o parte din scrierile sale sub pseudonimul Radu Barda. În timpul războiului publică un volum de versuri patriotice sub acest pseudonim. Tot cu acest pseudonim semnase și în Porunca Vremii, ziar subintitulat „tribuna zilnică de luptă națională și creștină”.

[Citește poezii de Vasile Militaru](#)

"În poeziile mele niciodată nu va rima poporul cu tractorul"

După instaurarea comunismului poetul reușește să scape ani de-a rândul de valurile succesive de arestări. Însă la un moment dat i se cere să-și folosească talentul literar în folosul comunismului și a conducerii. Refuzul său este categoric: "În poeziile mele niciodată nu va rima poporul cu tractorul".

Ca urmare a acestui refuz, datorită trecutului său legionar și a operei sale religioase, este arestat la 8 ianuarie 1959.

Torturat crunt la 74 de ani

Detenția o face la Pitești unde va fi torturat crunt în ciuda faptului că la data arestării avea 74 ani. De la Pitești este transferat la închisoarea din Craiova, aici se va judeca și procesul său. Sentința a fost dată la 20 iunie 1959.

Tribunalului Militar din Craiova l-a condamnat la 20 ani temniță grea pentru crima de uneltire contra ordinii sociale, la 12 ani închisoare corecțională pentru delictul de deținere de publicații interzise; la 10 ani de degradare civilă, confiscarea totală a averii personale plus obligația de a plăti 1000 de lei cheltuieli de judecată....

Bătrânul Vasile Militaru, în vârstă de 74 ani, a primit o condamnare de 32 ani, adică urmând a fi pus în libertate la venerabila vârstă de 106...

Securitatea a incendiat toate manuscrisele găsite la domiciliul poetului.

Moartea poetului

În temnița de la Ocnele Mari a fost dus imediat după pronunțarea sentinței. A fost ținut la izolare pentru a nu periclita "șansele de reabilitare" ale deținuților - care cunoșteau versurile sale și îl iubeau pe marele poet. Despre condițiile în care era ținut poetul mărturisește fostul deținut politic Dumitru Radu Udar:

"Am putut observa că poetul stătea singur în celula, mai degrabă izolat, neacordându-i-se nici un ajutor medical. Nu se vedea nicăieri vreo urmă de medicament.

Pe mica masută de fier - tablă - se găsea o cană cu ceai neîndulcit, pe care îl beam și noi ceilalți, o bucată de turtoai și un castron de tablă în care abia se distingeau câteva boabe de arpacaș, de multe ori nefiert și plin de gargarite."

Trei săptămâni mai târziu, după criminala sentință, pe data de 8 iulie 1959, Vasile Militaru s-a stins. Pentru marea sa credință și pentru suferințele îndurate, Dumnezeu a făcut astfel încât poetul să poată pleca din această lume în prezenta unui preot și a unui deținut politic care peste ani să poată mărturisi despre martiriul său.

Mărturia lui Dumitru Radu Udar - Documentele rezistenței. Vol. 1

„... am fost scos afară cu încă un deținut, preot, căruia nu-i mai rețin numele... Ne-au dus pe un coridor întunecat, oprindu-ne la ordin în dreptul unei uși pe care a deschis-o și ne-a

poruncit sa intram înăuntru, aici fiind de fapt o camera-celula a infirmeriei închisorii. Multe temnițe dispuneau de asemenea celule.

Singur în camera-celula, o jilava făptura de om, era căzut din pat cu fata în jos. Gardianul tiran ni s-a adresat cu ura care îl caracteriza și pentru care era apreciat (de conducere). Banditul asta trage sa moara, ridicăți-l în pat mai repede.

L-am întors cu fata în sus pe muribund și l-am așezat în pat. Acest om era Vasile Militaru. Cu ochii dați peste cap și cu fata brăzdata de chinurile morții. Nimic nu mai era viu în el, doar ochii, parca năluci nepământene, vegheau așteptând de undeva o mana de ajutor care nu mai venea. Am trecut la picioare făcând semn preotului sa treacă la cap.

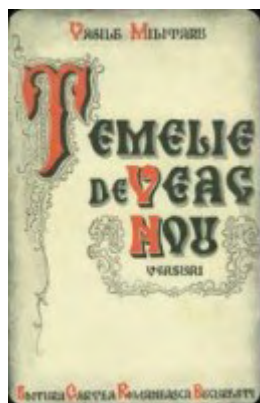
Din privire și din mișcarea buzelor (gardianul stătea în ușa) m-am înțeles cu preotul să-i spună rugăciunea din urma, pentru dezlegare. Când preotul a început prin mișcarea buzelor să-i facă rugăciunea de dezlegare, pleoapele muribundului s-au deschis, apoi iarasi s-au închis și, parca mulțumit, s-a înseninat la fata și și-a dat duhul.

Așa i-a fost dat, să nu aibă o lumânare aprinsa la capatai în acele ultime clipe ale vieții, el care se risipise în atâtea generații. Ne-am dat seama cât de profunda a fost credința în Dumnezeu a poetului, care și-a acceptat moartea ca pe o impartasanie.

... Ne-a aruncat din ușa o camasa și o pereche de indispensabili - ce-i drept curate - și ne-a poruncit: "Dezbracati-l pe bandit de ce are pe el și imbracati-l cu rufele astea." Am executat operația sub supravegherea lui. Când a văzut ca este gata, ni s-a adresat autoritar și dușmănos: - Iesiti afară! Bine ca a murit. Un bandit mai puțin în țara. Ne-a condus în celula, având grija pe parcurs sa ne atragă atenția:
- Sa nu cumva sa ciripiți în celula unde ați fost și ce-ați făcut, ca stiti ce va asteapta"

Trupul bătrânului Militaru a fost pus într-o lada apoi carat cu carutul spre groapa comuna de către doi deținuți de drept comun."

Condamnat la uitare

Coperta cartii de versuri "Temelie de veac nou", ediția din aprilie 1938, editura Cartea Românească

Militaru obișnuia sa spună: „Dacă am pierdut averi și ranguri, dar nu am pierdut credința în Dumnezeu, nu am pierdut încă nimic”.

Regimul comunist a hotărât nu numai să îl lichideze fizic ci mai cu seama să îl steargă pentru totdeauna din sufletul și conștiința românilor. Astfel, cartile sale au devenit interzise. Cine avea o carte semnată Vasile Militaru în bibliotecă risca să fie bătut în temnița. Cei mai mulți au aruncat cartile poetului de frică; alții le-au păstrat fără coperti; alții au păstrat câteva pagini.

Comuniștilor nu le-a fost de ajuns, pentru că versurile sale erau în inimile milioane de români. Atunci au inoculat oamenilor (în special tinerilor) ideea că autorul versurilor arhicunoscute este cu totul altul decât Militaru.

Autorul versurilor celebrei romanțe "A venit aseară mama"

De exemplu, se spunea că George Coșbuc ar fi scris versurile cunoscutei romanțe "A venit aseară mama". Și astăzi puțini sunt cei care cunosc adevărul: această poezie, pe care românii o cunosc și o cântă de peste 70 de ani, a fost scrisă de Vasile Militaru în jurul anului 1930, fiind o dedicație făcută prietenului său George Enescu.

Un alt exemplu ar fi poezia "M-am născut într-un bordei", despre care se știe în cel mai bun caz că face parte din folclor. Manipularea în acest sens a fost făcută și cu ajutorul unor scriitori sau critici literari fideli regimului, care acceptau să scrie la comandă.

De exemplu, în cartea Istoria Literaturii Române, Călinescu îl cataloghează pe Militaru drept un scriitor de fabule triviale, care a avut în mod inexplicabil (pentru Călinescu) un succes extraordinar la public. Nu pomenește nimic de opera sa religioasă, de poeziile patriotice etc.

Vasile Militaru nu și-a ispășit condamnarea o dată cu trecerea la cele veșnice; el continua să se zbată și astăzi în adâncă temniță a uitării și a indiferenței. Când îl vom elibera pe Vasile Militaru?

A VENIT ASEARA MAMA de Vasile Militaru

A venit aseară mama
Din sătucu-i de departe
Ca să-și vadă pe feciorul
Astăzi om cu multa carte.
A bătut sfios la ușa,
Grabnic i-am ieșit în prag,
Mi s-a umezit privirea
De iubire și de drag.

Sărutându-i mana dreapta,
Ea m-a strâns la piept duioasă,
Și-ntreband-o câte toate,
A intrat apoi în casa.
În launtrul casei mele,
Câta bruma-am adunat
Da prilej ca biata mama
Să se creadă-ntr-un palat.

Si de-abia o fac sa sada
Pe-un divan cu scoarța noua:
"Mi-era dor de tine, maica,
Ti-am adus vreo zece oua,
Nișel unt, ia, colea-n traista
Niște nuci, vreo doua sute ..."
Si cu ochii plini de lacrimi
Prinse iar sa mă sărute.

"Poate mor, ca sunt bătrâna ...
S-a prins dorul sa mă-ndrume
Sa mai vad o data, maica,
Ce mi-e azi mai drag pe lume."

Virgil Maxim - Nuntașul cerului

Virgil Maxim la 15 și 19 ani și după eliberarea din 1964

Virgil (născut la 4 decembrie 1922, în comuna Ciorani-Prahova) e cel dintâi dintre cei trei baieti ai familiei Maxim Constantin și Alexandrina. Într-o vreme în care neamului românesc îi va fi greu încercat destinul, Constantin Maxim (inginer agronom, ajuns primar la Ciorani, având realizări deosebite care i-au creat aureola de „părinte al satului”) avea sa se îngrijească de soarta fiecăruia dintre odraslele sale:

„Ne-a dat Dumnezeu trei baieti! Pe cel mai mare îl vom face invatator. Neamul și țara asta întregita are nevoie de educatori. Pe al doilea îl vom face agronom, pentru ca pământul acesta trebuie lucrat de gospodari pricepuți. Iar pe al treilea îl vom face ofițer, căci țara și neamul trebuie aparate”. (Ion Maxim a fost și el închis de comuniști, inscenandu-i-se un proces pentru delapidare; Alexandru Maxim, mezinul, erou și martir, și-a dat viața în lupta contra comunismului, cazând răpus de gloanțele Securitatii în confruntarea armata de la Mesentea, jud. Alba.)

EDUCATIA - într-o „noua școala spirituala”

Virgil Maxim va urma cursurile Scolii Normale, mai întâi la Ploiești (1936-38), apoi la Buzău (1938-1942). La invatatura nu a strălucit, dar și-a împlinit chemarea pe linia talentului artistic cu care era dotat și care i-a fost recunoscut de cei din jur. Dragostea și căldura manifestate fata de colegii săi din școala avea sa-l facă iubit între aceștia.

În 1937 depune legământul ca frate de cruce; educația primita în Mișcarea Legionara îi va marca tinerețea ce avea sa fie „destinata unei jertfe nebanuite de nimeni, dar la care Dumnezeu, în rânduiala Lui sfânta, ne chema sa ne pregătim din timp, peste ani”.

Astfel, a imbratisat încă din timpul scolii calea spre curatenie și desavarsire spirituala pe linia Bisericii lui Hristos și a spiritului românesc, îndemnat și încurajat de profesorii care-și îplineau menirea pedagogica.

Nu lipsește de la slujbele oficiate la capela scolii și, ca elev intern, participa cu regularitate la programul liturgic din timpul posturilor, dobândind astfel harul care îi va transforma constiinta în lumina în care arde dragostea lui Hristos.

CONDAMNAREA

Este arestat de pe băncile scolii la 1 noiembrie 1942. Procesul a fost o mascarada. A urmat condamnarea: 25 de ani munca silnica, pentru „crima de asociație clandestina”, din care avea sa ispaseasca până la decretul din 1964 aproape 22.

Ca și filosoful Petre Tutea, Virgil Maxim avea să-și dăruiască rodul crescut din pământul suferințelor sale trupești spre a „ramane în veșnicie în mana lui Dumnezeu, pentru neamul meu românesc; și lui trebuie să-i mulțumesc ca m-a învrednicit sa sufăr pentru el”.

Sfinții Închisorilor (de la stânga la dreapta): Zaharia Marineasa, Virgil Maxim, pr. Liviu Branzas și Nicolae Balanescu (ultimul)

AICI E AIUDUL, AICI E AIUD...

Aiud, Alba Iulia, Aiud, Targșor, Jilava, Gherla, Jilava, Gherla, Vacaresti, Aiud, Gherla, Aiud - iată parcursul lui Virgil Maxim în urcușul sau duhovnicesc prin suferința și rugăciune spre biruința. Încă din prima zi a detenției sale a impartasit fraților de suferința nădejdea ca: „Nu suntem singuri în aceasta suferința. Mântuitorul este cu noi... Sa ne întâmpine, să ne primească, să ne mângâie, să nu disperam. El ne aștepta aici și noi nu știam”.

Având acest înțeles, a înfruntat orice încercare prin care a trecut și a dat răspuns bun!

În închisoare face parte din grupul de „mistici”, trăitori deplin ai învățăturilor lui Hristos, în care și-au dat măsura devenirii titani de proporțiile unui Traian Trifan, Traian Marian, Anghel (acum, părintele Arsenie) Papacioc, pr. Vasile Serghie sau Valeriu Gafencu, Marin Naidim și atatia alții.

În închisoare (și mai ales în timpul perioadei în care s-a aflat în colonia de munca de la Galda, 1946-1948) se dedica unui program duhovnicesc intens după modelul Părinților pustiei. Pentru deținuții din grupul din care face parte și Virgil Maxim, „celula devine chilie de rugăciune, hrana - prilej de asceza, izolarea și lepădarea de bunurile și bucuriile vieții - prilej de trăire în sărăcie, curatie și feciorie, necunoscutul - prilej de incredintare în purtarea de grija a lui Dumnezeu”.

Prezenta preoților în închisori a înlesnit impartasirea cu marele har al ascultării (pe care o făceau și fata de stăpânirea lumeasca - umil act de acceptare a pedagogiei divine) și, atunci când aceasta a fost posibil, cu mari greutati și riscuri în timpul regimului comunist, cu Sfânta Euharistie - Trupul și Sângele lui Hristos.

Programul s-a întregit cu aprofundarea prin studiu, meditație și viața duhovniceasca intensa a disciplinelor teologice, ajungându-se la intensificarea exercițiului rugăciunii isihaste și învățarea Scripturilor pe de rost (a Noului Testament, mai ales), fiecare luând de la preoții investiți haric binecuvântarea pentru pravila personala:

Lumea temniței ardea în dorința de depasire a simplei cunoașteri, năzuind integrarea în ființa hristica a omului nou, creștin legionar, cu constiinta de slujitor al lui Hristos în viața neamului.

INTRE ELEVII DE LA TARGSOR

Întărit astfel, avea să fie dus de pronia divină la închisoarea Targșor, destinată de comuniști elevilor (deși avea deja 26 de ani, Virgil Maxim figura în dosarul său ca „elev”). Rugându-se lui Dumnezeu, i se descoperă lucrarea la care era chemat: „nu trebuie să mă salvez numai pe mine, ci voi avea răspundere față de o comunitate de suflete”.

Astfel, cei mai mulți au aflat în Virgil Maxim un far și o pildă în orientarea și creșterea lor duhovnicească pentru a înfrunța cu bine încercările la care aveau să fie supuși în timpul detenției de către comuniști, mai ales în „reeducarea”, care avea să se dezlantuie și la Targșor.

Aici introduce programul deprins la Aiud: candela vie a rugăciunii (când înceta unul să se roage - pe ascuns - începea următorul, apoi rugăciunea trecea de la o celulă la alta, până se întorcea în același loc).

PERSONALITATE VIAȚĂ A TEMNITELOR

Pe tot parcursul intemnitării sale, Virgil Maxim s-a străduit să-și înmulțească talanții ce-i erau saditi în suflet, chiar în condițiile dure ale detenției, reușind să găsească „metode de transformare a spiritului și mentalității acestei lumi”, să convertească „suferința în jertfă acceptată, pentru ispășirea păcatelor proprii și atragerea atenției divine”... să înfrângă teama, frica și neîncrederea.

În afară de îndemnurile cu sfatul său sau cu pilda, a fost grăitor prin atitudinea pe care a avut-o în cele mai grele împrejurări. Cum să nu te minunezi că, chiar atunci când a trecut prin reeducarea de la Gherla a găsit resurse de a rezista, bineînțeles primind ajutorul de sus:

„În acea perioadă mă rugam în mine lui Dumnezeu să pot rezista sau să mor necompromis... Așa rezistam la cele mai îndelungate și mai feroce schingiuri... Chinurile trupești nu-mi distrugeau rezistența morală... Rugăciunea inimii îmi era puterea salvatoare în toate aceste suplicii”.

MĂRTURII

Pr. Nicolae Grebenea: „Frumos, bine dezvoltat,... față prosperă, meditativ, prin inteligență, bun simț și prin ținuta lui stârnea admirația tuturor” ([Amintiri din întuneric](#)).

Pr. Liviu Branzas: „Virgil Maxim este unul dintre cei mai cunoscuți deținuți din închisori. Este din categoria celor pentru care închisoarea aceasta nesfârșită a devenit mediu de înaltare pe cele mai înalte culmi de trăire religioasă... Putini sunt astăzi, în România, care să aibă dreptul moral de a vorbi poporului român - și îndeosebi tineretului - ca acest luptător pentru învierea neamului său” ([Raza din catacomba](#)).

Mihai Rădulescu: „A pătrunde în trecutul lui Virgil Maxim prin mijlocirea memoriilor sale seamănă cu a te strecura cu sfița printre coloanele masive ale unei catedrale, simțindu-te treptat copleșit de un sentiment de răceală inerent unor atari clădiri înalte ca un strigăt împietrit către un Dumnezeu tot mai abscons, cu cât rugăciunea urca mai sus, în înalțimi fără de sfârșit înecate în umbre dense până la bezna... Virgil Maxim nu a fost un creștin ca tot altul, ci unul ieșit din comun prin formarea sa profundă teologică, ca și prin acceptul hristic al încercărilor la care era supus” (www.literaturasidetentie.ro).

POET ISIHAST

Fără a intenționa de a face literatura, și cu atât mai puțin poezie (după propria-i mărturie), Virgil Maxim a creat în perioada detenției niște „sinteze sub forma de metafora ale unor stări și stadii de viața duhovnicească”. Pe toate le-a notat într-un caiet, ascuns/zidit de teama unei rearestari într-un perete de beton (când lucra ca zidar la construirea unui cămin de nefamiliști, la Brazi).

Dar după decembrie 1989 le-a putut reconstitui numai pe unele, [cele complete fiind editate în 1992](#), din datoria de a aduce în fața lumii românești prinosul de har al suferinței: „când te vei împartasi din potirul mistic al acestor poeme ale credinței, poate vei simți în adâncul sufletului un impuls tainic de a îngenunchea. Nu te sfii s-o faci, căci poezia lui Virgil Maxim este o rugăciune profunda rostita pe Golgota unei tinereți martirizate!” (Pr. Liviu Branzas).

DE LA ELIBERARE LA LIBERTATE

Petruta și Virgil Maxim împreună cu fata lor Tatiana

După eliberare, Virgil Maxim va duce o viață urmărită pas cu pas de securitate. Se va căsători și va conviețui într-o familie creștină cu Petruta Maxim, cu care va avea o fiică, Tatiana. Câțiva ani va funcționa ca profesor, dar va fi scos din învățământ, când oamenii regimului nu îi vor mai tolera preocupările pentru a da o educație creștinească elevilor.

Va munci ca necalificat, până la calificarea în meseria de zidar, fiind mereu șicanat moral și psihic. La 48 de ani, abia, își va lua bacalaureatul! Dacă ar fi urmat o formă de învățământ superior, urcușul pe plan intelectual nu mai își mai împlinea menirea la vârsta sa; astfel se va dedica educației fiicei sale.

Va trece cu bine peste toate încercările și va ieși triumfător cu ceilalți foști deținuți politici ai regimului comunist.

După 1989, va fi încurajat de camarazii de suferință și susținut material pentru a edita două lucrări aparte. Una izvorâta din harul poetic pe care l-a fructificat, alta din calitatea de mărturisitor al temnițelor.

Este vorba de [Nuntașul cerului - poeme creștine cu isihăști](#) și [Imn pentru crucea purtată](#) - considerată printre primele cărți de memorialistică despre închisorile comuniste - în care „Virgil Maxim, în smerenia lui, ni se prezintă doar ca un mic și neînsemnat hagiograf, care a primit porunca nevăzută să înscrie în veac un semn de lauda și mulțumire pentru darul de a fi fost contemporan cu aceste încercări prin care a trecut neamul românesc” (Pr. Ioan Negruțiu).

Spirit profetic al generației sale, Virgil Maxim și-a îndemnat urmașii pe calea mărturisirii Adevărului, prin articole publicate (în Gazeta de Vest) și scrisori de lamurire trimise camarazilor săi, pana a închis ochii și a trecut la Domnul (19 martie 1997).

Singurul care ar fi putut fi patriarhul țării

La înmormântarea sa, la Salciile-Prahova, s-au adunat cu satul întreg - unde era iubit; după ce ieșire la pensie își petrecea acolo cate o jumătate de an - și camarazii sosiți din întreaga țara. Cu aceasta ocazie am auzit o consateanca mai în vârstă afirmând despre el: „Când intra domnu' Gicu (de la Virgil) în biserica, se lumina biserica!”, care confirma ținuta de înalta trăire creștineasca.

Faptul ca vocea lui, dintre toate cate s-au înaltat din mijlocul suferinței, are autoritate este de necontestat; mărturisirea părintelui Arsenie (Papacioc) este concludenta: „Maxim intuia perfect starea de lucru. De altfel, mulți o intuiau, dar el o și prezenta cu toate virgulele, cu tot înțelesul ei. Despre el a spus cineva de mare competenta ca e singurul care ar putea fi patriarhul tarii. Eu, care l-am cunoscut de tânăr, am incuviintat” (monahul Moise, Sfântul închisorilor - mărturii despre Valeriu Gafencu).

Generalul Ioan Arbore - Cu capul despicat în patru, cu creierii pe un colț de masă, așa s-a stins descendentul hatmanului Arbore

Slujba la închisoarea Văcărești

Generalul Ioan Arbore (1892 – 1954), descendent din familia hatmanului Arbore, s-a născut la Cucuteni, jud. Iași. Și-a petrecut copilăria în Dobrogea, în apropierea Deltei, la Sarinasuf, unde tatăl său era preot. Mai avea un frate, profesor de limba română la Focșani. A parcurs drumul, în cariera lui de ofițer, de la sublocotenent și până la gradul de general prin puterile lui, fără a fi ajutat de cineva din afară.

În 1941 a fost numit Comandantul Brigăzii a III-a mixte, iar un an mai târziu, în 1942, Comandantul Brigăzii a II-a. Între 1942 – 1943 a ocupat funcția de șef al armatei a III-a.

A fost subsecretar de Stat între 14 iulie 1943 și 23 august 1944 la Ministerul Economiei Naționale pentru Aprovizionare (din 1 septembrie 1942: Ministerul Economiei Naționale pentru Aprovizionarea Armatei și Populației Civile) funcție care avea sa-i atragă condamnarea și moartea.

Judecat în lotul de „miniștri antonescieni, autorii aservirii României la carul imperialismului fascist german”. Condamnat la 10 ani de închisoare.

Pe 20 mai 1944 se fac arestări masive în rândul foștilor demnitari ai guvernului Antonescu, care au făcut parte din aparatul economico-financiar. Aceștia sunt : Gh. Leon, I Petrovici, gl Gh Georgescu, gl N Stoenescu, P Nemoianu, Gheron Netta , E Otelesteanu, gl Gh Jienescu, gl V Iliescu, A Pana, gl N. Sova, Horia Cosmovici. I.N. Fintescu, Gh Cretianu, Mircea Vulcanescu, I.D. Enescu, Al Neagu, gl I Iacobici, gl E Zwiedenek, N Petra, contraamiral Nicolae Pais, Petre Strihan, amiral Gh. Coslinschi.

Pe 24 mai este arestat și g-ral Ioan Arbore, alături de I. Marian (fost ministru al agriculturii), și I. Sandu (fost subsecretar de stat la culte). Pe 3 octombrie, la secția a VIII a Curții Criminale din București, începe judecarea „lotului de miniștri antonescieni, autorii aservirii României la carul imperialismului fascist german”, cum îl caracterizează Scânteia.

Pe 9 octombrie, Comitetul de judecată al Curții Criminale secția a VII-a pronunță sentința în procesul miniștrilor antonescieni. Sunt condamnați: Ovidiu Vlădescu (lipsă) la muncă silnică pe viață, Mircea Cancicov și Gh. Jenescu la 20 de ani temniță grea; Alex Marcu și I.D. Enescu la 12 ani.; Grigore Georgescu, Ion Sichitiu, Victor Iliescu, Nicolae Sova, C.I. Constantin, Ion Marin, Petre Strihan, Gheron Netta și Ion Arbore la 10 ani; Ion Fintescu, Stavri Ghiolu, Mircea Vulcanescu, I. Petrescu la 8 ani.

In închisoare la Aiud

Imediat după proces, generalul Arbore a fost dus la închisoarea Aiud unde avea să execute cea mai mare parte a pedepsei.

"Ne oprim la etajul III, celula 309. Pe aripa scurtă, cu fața spre secția a II-a. Gardianul deschide ușa și-mi face vânt în celulă. În fața mea, trei stafii, stând pe prici sub geam, se zgâiau la mine. În urma mea, zdrannng... și ușa se închise cu un scrâșnet de zăvor... Primul din stânga vine la mine și se prezintă — Nicolae Mareș, fostul ministru al agriculturii în timpul lui Antonescu. Era inginer constructor de căi ferate. Al doilea se scoală în picioare și se prezintă, Ioan Arbore, general, fost ministru al economiei în timpul lui Antonescu. A fost și șeful Marelui Stat Major înaintea generalului Iosif Iacobici" (Atanasie Berzescu, *Au curs lacrimi și sânge - Rezistența anticomunistă din Munții Banatului*)

Atanasie Berzescu

Rep: Domnule profesor Atanasie Berzescu, ați stat cu generalul Ioan Arbore în celulă la Aiud. Ce fel de om era generalul?

Atanasie Berzescu: Era un trăitor creștin și un rugător. Spre deosebire de aproape toți cei cu care el a lucrat afară, în mari funcții de stat, era și de o modestie rară. Faptul că a fost fiu de preot s-a văzut în tot comportamentul lui. Se ruga tot timpul în celulă. Privea lumea din jurul lui cu multa îngăduință și dragoste. Ne ocrotea cât putea pe noi, cei din apropierea lui, ca pe niște copii. Vocea lui blajină și dragostea față de om îl defneau ca pe un adevărat părinte. A fost un om de o mare ținută morală. Nu l-am auzit o dată bârfind pe cineva. De câte ori Nicolae Mareș se mai scăpa de mai vorbea de rău pe cineva, el îi spunea: — "*Măi Nicolae măi, nu vorbi cu păcat de oameni, că numai Dumnezeu știe ce-o fi fost în sufletul lor, de-or fi greșit. Nici noi n-am fost mai buni.*"

Deși militar de carieră, avea cunoștințe vaste din toate domeniile. Atunci când regimul de închisoare ne îngăduia o clipă de răgaz, ne adunam în jurul lui sorbindu-i cuvintele. Ne ținea prelegeri și ne dădea informații din cele mai diverse domenii. Era un mare iubitor de carte. Ne spunea că înainte de arestare avea o bibliotecă mare și temeinică, de peste 10.000 de volume.

Rep: Îl redescoperise generalul Arbore pe Dumnezeu în închisoare sau avea aceeași trăire ortodoxă profundă și înainte de detenție?

Atanasie Berzescu: A fost un trăitor creștin și înainte de închisoare. Evident că în condițiile grele de temniță, această credință s-a aprofundat mult ca în cazul tuturor celor ce au trecut prin infernul bolșevic. Aici în temnița l-a găsit pe Dumnezeu. Era un bun cunoscător al doctrinei ortodoxe și avea preocupări permanente, atât în libertate cât și în închisoare, pentru

aprofundarea ei. Faptul că tatăl sau era preot ortodox l-a ajutat mult, dar simțea și o obligație mai mare de a se comporta ca un bun creștin. A fost un model pentru noi toți cei care l-am cunoscut.

Rep: Care era viața de deținut a generalului Arbore? Era considerat un stâlp al rezistenței în închisoare sau relațiile avute în trecut l-au ajutat să aibă un regim mai blând acum?

Atanasie Berzescu: Nu avea un regim de închisoare diferit de al majorității. Nu era văzut ca un om care poate avea o influență mare asupra celorlalți deținuți, însă toți gardienii îl priveau cu respect și chiar cu milă, apreciind modestia lui. Deși era o umbră de om, încerca tot timpul să-i ajute pe ceilalți mai suferinzi decât el. Le spăla hainele, îi îngrijea, le dădea mâncare și se ruga pentru ei. În fiecare zi, generalul Arbore se ruga cu multă căldură, stând pe prici la locul lui. Senin, le primea pe toate câte veneau pe capul lui. Niciodată nu l-am auzit văicărindu-se. Ca dreptul Iov, mulțumea lui Dumnezeu de tot ceea ce se întâmplă. El a fost scos din Aiud ulterior și ne-am despărțit astfel. A murit la penitenciarul-spital Văcărești, îngrijind până în ultima clipă deținuții bolnavi de acolo.

Rep: Sunteți de formație și teolog. Se poate spune că generalul Ioan Arbore a avut o viață de sfințenie?

Atanasie Berzescu: Nu trebuie să ne ferim de astfel de cuvinte atunci când avem toate dovezile cerute pentru canonizarea unui creștin. Pentru toți cei care l-am cunoscut și Ioan Arbore intră în acest sublim martiriu creștin din temnițele comuniste. E cea mai mare dovadă de mărturisire pe care a cunoscut-o neamul românesc, o mărturisire de credință dată zi de zi timp de 10, 15 sau 20 de ani de acești sfinți ai închisorilor. Tocmai de aceea țin să vă mulțumesc pentru inițiativa avută cu această serie de articole, dar mai ales pentru curajul avut de a spune lucrurilor pe nume, curaj care lipsește din păcate chiar multor preoți sau ierarhi ortodocși.

Sfârșitul generalului la spitalul-penitenciar Văcărești. Trupul i-a fost hăcuit cu toporul

Grav bolnav, hipertensiv, generalul Ioan Arbore a fost transferat la penitenciarul-spital Văcărești. Securitatea nu l-a adus însă la spital din milă pentru „banditul” Arbore, ci pentru a încerca un ultim șantaj în scopul obținerii de declarații compromițătoare promițându-i în schimb un tratament adecvat care să-i salveze viața. Generalul a refuzat însă. În lipsa medicației și a îngrijirii medicale, decesul a survenit rapid. Virgil Maxim descrie în cartea sa de memorialistică *Imn pentru crucea purtată* sfârșitul generalului:

"Era un bărbat frumos, deși anii de suferința îl marcase ră puternic, era de o înaltă ținută morală și demnitate morală. Cu noi, cei mai tineri, se purta ca un bunic, care încearcă să predea nepoților ultimele lui gânduri de dragoste pentru Dumnezeu, neam și țară... Într-o sâmbătă, noi, cei mai tineri și mai în putere, făcusem curățenie prin toate saloanele și spre seara ajunsesem la cel mai mic, de vreo 8 paturi, în care se afla și gen. Arbore; a vrut să-și spele singur noptiera.

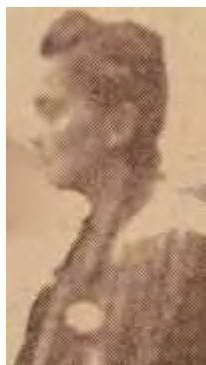
Am insistat să o lase pe seama noastră, dar n-a cedat. Apoi, obosit, s-a întins în pat. După 10 minute, în timp ce vorbea cu noi, și-a dus mâna la tâmplă: - Ah, ce durere de cap! Când am voit să-i punem o compresă, capul i-a alunecat pe pernă. Avea peste 70 de ani. Am aprins o lumânare (aveam întotdeauna la noi un căpătâi de lumânare, de la infirmerie) și-am plâns cu toții.

Am anunțat milițianul de pe secție și el a înștiințat administrația. După o oră au sosit zece ofițeri și doi medici care au confirmat decesul. Ofițerii au ordonat să se facă autopsia cadavrului. Dimineața spălam coridorul de la intrare în saloane. Auzind bușituri, am coborât treptele în curte, mimând că mă duc la cișmea.

Prin ușa întredeschisă, un milițian care făcea serviciul de felcer, hăcuia trupul generalului cu o bardă și un topor. - Ce ați constatat, de ce a murit? - Parcă mai contează. Bine c-a murit! Eu am ordin să-l tai! Dar trezindu-se la realitate, s-a uitat spre mine speriat, văzând că cel ce îl întrebase era un deținut. Se răsti: - Da' cu tine ce-i? Afară, mă! Mi s-a părut că se uită la topor. Am fugit urmărit de imaginea pe care o văzusem: capul generalului, despicat în patru, cu creierii pe un colț de masă, stâlciți de lama toporului. Dumnezeu i-a făcut altă primire în „salonul” Ospățului Împărațesc."

Numai în închisoarea Aiud au fost decimați 240 de generali ai elitei Armatei Române, dintre care: g-ralii Aurel Aldea, Ion Arbore, C. Constantin, Constantin Eftimiu, Ion Dumitrache, Nicolae Macici, Iacob Iosif, Modest Iosipescu, Socrate Mardare, Gabriel Negrei, C. Petrovicescu, Nicolae Ghenevan, Ion Sichitiu, Gh. Stavrescu, Ion Topor, Vasile Zorzor și alții.

Ecaterina Gâță - Pentru că a scuipat-o pe Ana Pauker, i-au smuls sânii cu cleștele, au violat-o și omorât-o

Țiți Gâță

Fecioara cu părul blond și ochii verzi

Ecaterina Țiți Gâță s-a născut la Sibiu, în jurul anului 1924. Avea un corp cu ținută athletică, o ținută dreaptă, părul blond, fața ovală, ochi mari și verzi. Ii plăcea să îmbrace o bluză albă cu model național pe piept. Urmează clasele primare și secundare la Sibiu, apoi se mută în București împreună cu mama sa și cu fratele.

La București a început să frecventeze cu regularitate din 19 Cooperativa Legionară din strada Gutenberg. În halatul ei de gospodărie de la școală lucra la bufetul restaurantului legionar, sub directa ascultare a Corneliiei Novac din Batalionul Comercial, la prepararea prăjiturilor.

În același timp, intră în cetățuia „Ecaterina Teodoroiu” condusă de însăși șefa pe țară a Cetățuilor (organizația de femei a Legiunii), Nicoleta Nicolescu.

Prigoana carlistă. Mănăstirile transformate în închisori

În anul 1938, Carol II-lea instaurează dictatura regală și pornește o adevărată vânătoare de legionari, întemnițând și asasinând zeci de lideri ai Mișcării amintite, dar și alți opozanți ai regimului.

În acest context se deschid o serie de lagăre în cadrul unor mănăstiri: Tismana, Dragomirna, Suzana, Sadaclia, fie în foste unități militare sau instituții ale statului – Vaslui, Miercurea Ciuc.

Un rol important l-a avut Patriarhul Miron Cristea, la acea dată și prim-ministru, care desființează astfel viețuirea respectivelor mănăstiri și oprește totodată activitatea liturgică. Astfel, *părintele* BOR (același care înainte de 1918 spunea că va crăpa capul cu cârja episcopală primului soldat regățean care va trece Carpații pentru eliberarea Ardealului) le-a luat-o cu mult înainte comunistilor și lui Nicolae Ceaușescu în desființarea de mănăstiri și prigonirea călugărilor.

Ecaterina Gâță este arestată în decembrie 1938 și ajunge în lagărul de femei de la Sadaclia, din Basarabia, împreună cu alte femei printre care și prințesa Ioana Cantacuzino. Lagărul era amenajat în incinta Schitului Sadaclia, locul călugărilor fiind luat așadar de deținuți.

Mănăstirea Sadaclia azi

Întregul ansamblu era înconjurat de sârmă ghimpată, paza era strictă, hrana era aproape inexistentă (ciorbă de sfeclă furajeră) iar somnul era întrerupt constant de consemne sonore pe care santinelele le schimbau din cinci în cinci minute. Deținutele nu aveau voie să intre în Biserica schitului.

La Sadaclia se aflau întemnițate numai fete, asupra cărora regimul carlist făcea presiuni constante pentru obținerea desolidarizării de Mișcare și intrarea în organizațiile recent create de Carol al II-lea. Fetele îi respingeau însă pe anchetatori cu hotărâre: "Nici o declarație, nici un compromis". Au fost eliberate abia în primăvara anului 1940.

Trece clandestin granița de mai multe ori. Călăuza încearcă să o violeze

Odata cu instaurarea Statului Național Legionar, revine la București; se înscrie la facultate și a începe organizarea cetățuilor, din a căror conducere făcea parte. După lovitura de stat a generalului Antonescu, urmează o nouă prigoană.

Țiți Gâtă a trecut granița clandestin de 2 ori mergând la camarazii aflați în exil, dar a treia tentativă avea să însemne și arestarea.

Țiți a fost atacată chiar de călăuza pe care o plătitese să o treacă granița. Acesta a încercat să o violeze, Țiți s-a apărat luptându-se cu până când acesta a scos un cuțit și a tăiat-o la braț. Țipatul lui Țiți a alertat paza de frontieră și atât ea, cât și agresorul au ajuns în arestul politiei.

Salvatoarea cărților de la Biblioteca Centrală Universitară

Biblioteca Centrală Universitară

Țiți era o fată sensibilă, iubea istoria și mergea zilnic la bibliotecă, petrecând în lectură ore în șir (la Biblioteca Centrală Universitară).

În 1944, în bombardamentele germane din 24-27 august, BCU a suferit grave avarii, iar incendiul a desăvârșit distrugerile. În acel moment, Țiți a organizat acțiunea de salvare a cărților din Biblioteca Universității care era în flăcări.

Părintele Arsenie Boca îi dă binecuvântarea pentru a intra în mănăstire

Sfătuitoarul și duhovnicul Ecaterinei era Părintele Arsenie Boca, care în acea perioadă se afla la Sâmbăta de Sus în mănăstirea Brâncoveanu.

Țiți mergea foarte des la el consultându-l asupra deciziilor pe care le lua în coordonarea activităților sale. Deși avea mulți pretendenți pentru căsătorie, Țiți îi refuza pentru că alesese încă din copilărie o altă cale: monahismul, pentru care își păstrase sufletul și trupul neîntinate. Părintele Arsenie îi dăduse binecuvântare pentru intrarea în monahism de îndată ce lucrurile aveau să se limpezească.

Frământă lutul pentru facerea chiliilor de la Vladimirești

În ciuda opresiunii comuniste, Țiți reușește să organizeze cu fetele ei la mănăstirea Vladimirești o tabără de munca pentru ridicarea chiliilor mănăstirii. În Mănăstirea Vladimirești se afla Marieta Iordache – Maica Mihaela, cea care îi predase în 1942 Ecaterinei conducerea Cetățuilor.

Țiți a făcut parte din toate trei seriile muncind fără întrerupere, zi după zi. Fetele făceau cărămizi frământând lutul cu picioarele. Țiți începea prima lucrul și termina ultima. Se purta cu fetele cu o deosebită înțelegere. Cum i se părea că una a obosit sau nu se simțea bine, venea imediat acolo. Pe cea obosită o scotea o oră, două de la lucru, iar pentru cea care i se părea bolnavă chema o doctoriță, o îngrijea și o veghea personal.

De dimineața fetele frământau lutul apoi îl turnau în forme și îl răsturnau să se usuce. În timpul slujbei de dimineață, continuau munca, spunând în gând rugăciunea inimii: "Doamne Iisuse Hristoase, fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătoasa!" Se făcea o pauză la masa de prânz când vorbeau, glumeau, se odihneau puțin și munca reîncepea cu frământatul lutului și turnarea cărămizilor până la masa de seară.

După masă, se adunau toate la un loc. Urmau apoi povestirile și sfaturile date de maica Mihaela și de Țiți. Așa se desfășurau seriile până după miezul nopții.

Arestarea din 1948

În anul 1948 se pregătea să treacă iarăși granița spre a merge în exil. De data asta a fost arestată de agenți din sala de lectură a Bibliotecii Academiei. Avea în poșeta pașaportul și toate cele necesare plecării, dar nu și-a luat poșeta din sala de lectură când a plecat.

Un biet student, crezând că a uitat-o, a fugit după ea și i-a dat-o. Astfel, dovada a căzut în mâna Siguranței.

O scupă pe Ana Pauker. Este omorâtă printr-o cruzime de neimaginat

Țiți a fost dusă la închisoarea Malmaison de pe Calea Plevnei. Fiind vorba de comandanta Cetățuilor, în anchetă s-a implicat direct Ana Pauker care a încercat să o facă pe Țiți să-și trădeze cauza, promițându-i libertatea. Ecaterina Gâță a încheiat discuția cu Pauker scupându-o.

Cu acest gest și-a grăbit sfârșitul. În opt zile au omorât-o. Ingrata sarcină a fost dusă la sfârșit de către Vasile Bulz. După ce maiorul Bulz a legat-o, a bătut-o bestial, i-a mutilat sânii cu cleștele, a violat-o, apoi i-a băgat un fier în vagin și, într-un final, a omorât-o. Pe data de 9 aprilie 1949 a fost chemat fratele ei (venit de pe front), dus într-o celulă unde se afla spânzurată Țiți cu propriul ei cordon.

Fratele a văzut în jurul gâtului urme de degete. Șocul asupra lui a fost atât de puternic, încât a luat-o la fugă și nu s-a mai știut nimic de el. Mama Ecaterinei a căutat-o zile în șir fără succes. Într-un final a aflat adevărul și a încercat să-i găsească trupul sau mormântul. A fost inutil: Ecaterina (Țiți) Gâță a fost aruncată probabil într-o groapă comună, fie a sfârșit la crematoriu.

Părintele Evghenie Hulea, călugărul-partizan din grupul Paragină

Închisoarea Galați

De tânăr în mănăstire

S-a născut la 17 ianuarie 1906. A intrat de tânăr în viața monahală, după vocația pe care o avea. A fost călugăr mai întâi la schitul Sihastru, apoi la Mușunoaiele. Aici devine stareț. Dovedindu-și râvna și grija pentru viața mănăstirească, pentru că biserica cea veche de la Mușunoaiele nu mai putea fi utilizată pentru cult, starețul Evghenie Hulea a construit între 1930-1936 o nouă biserică (care va fi demolată în anii '80).

Dovedindu-și vrednicia nu numai ca gospodar, a fost hirotonit la data de 9 august 1935, putându-L sluji pe Dumnezeu în chip desăvârșit la Masa Sfântului Altar.

Ajutător al grupului vrâncean de rezistență condus de frații Paragină

După încheierea războiului mondial, noul regim comunist instalat îl acuza pe Pr. Evghenie Hulea ca „în 1945 a adăpostit prizonieri germani, ajutându-i cu alimente”; iar împreună cu Emilian Nichifor, diacon tot la Mușunoaiele „a găzduit și ajutat elemente legionare fugite în munți”.

Tăvălugul bolșevic maturând totul în calea lui, românii s-au văzut nevoiți - ca de atâtea ori în istorie - să ia calea codrului. În zona Vrancei, cel mai cunoscut grup de rezistență este condus de frații Paragină. Acesta este grupul cu care Părinții de la Mușunoaiele intră în contact, împlinindu-și datoria de români iubitori de neam și țară.

În *"Frânturi din viața unui partizan"*, Ion Paragină mărturisește: „În vara aceea (1948 - n.n.), am stabilit două puncte prin care puteam fi aprovizionați cu alimente: schitul Mușunoaiele și schitul Brazi, respectiv prin starețul Evghenie Hulea și starețul Teodosie Filimon”.

În toamna anului 1949, printre cei arestați de regimul de teroare bolșevic se numără și starețul Evghenie Hulea și ierodiaconul Emilian Ilie Nichifor de la schitul Mușunoaiele. În anchete, Securitatea dorind să obțină informații legate de acțiunile de rezistență armată, făcea presiuni asupra Părintelui care, ca sprijinitor dar și ca duhovnic al unor luptători, ar fi trebuit să cunoască și cele mai ascunse cute ale sufletului acelora și îl învinuia că nu a divulgat autorităților tainele partizanilor care îi fuseseră încredințate prin spovedanie.

"Taică, ce intră sub patrafir numai Dumnezeu știe."

Aflat în închisoare, părintele Hulea spunea cu conștiința curată: *"Taică, ce intră sub patrafir numai Dumnezeu știe"*. În 11.06.1950 este condamnat prin sentința nr. 814/1950 a Tribunalului Militar Galați, la 8 ani închisoare corecțională, 40.000 lei amenda corecțională, 1 an interdicție, 3.000 lei cheltuieli de judecată, pentru ca „a sprijinit activitatea clandestină a «bandei Paragină, bandă cu caracter legionar»”.

Astfel, Dumnezeu a rânduit ca Părintele Evghenie Hulea să se afle între preoții Bisericii care aveau să-i întărească pe ceilalți întemnițați chiar cu pilda propriei lor vieți. Iar rânduiala călugărească a monahilor întemnițați nu va fi lepădată după gratii, ci va fi împărtășită celorlalți frați de suferință. După mărturia Părintelui Roman Braga, întâlnirea sa la Canal cu Părintele Evghenie Hulea - despre care afirma că este „o figură de Pateric” - va fi decisivă pentru hotărârea de a se călugări.

O scurtă perioadă de libertate

Este pus în libertate în 1953. Nu se resemnează într-o țară supusă unei crunte prigoane, ci continuă să întrețină relații cu o serie de persoane considerate „elemente dușmănoase” luptând împotriva comunismului.

Fiind suspectat că desfășoară o activitate legionară, i se deschide un „dosar de acțiune individuală”, la 16.02.1958 (cf. Arhiva CNSAS, dosar penal, I 2810, f.1). Scopul deschiderii dosarului este de a stabili care este „activitatea clandestină legionară pe care o desfășoară eventual în prezent; care sunt legăturile cu elementele legionare eliberate din penitenciar și în ce constau acestea; formele și metodele de acțiune folosite de acești oameni”.

Foarte interesant este faptul că în respectivul dosar, la fila 27, la punctul „viciile de care este predominant” se precizează: „fără vicii”. Din același dosar aflăm că între cei care au semnat note informative împotriva lui (Neacșu Ion, Coman Vasile) se afla și Merlusca Olimpia. Aceasta era cazată gratuit la Mușunoaiele deoarece suferea de TBC, și acolo a fost recrutată ca informatoare.

O nouă arestare. Torturat până la moarte.

Strângându-se probe la dosar, este iarăși reținut. În timpul anchetei de la Securitățile din Focșani și Galați este torturat până la moarte. Se mută la Domnul pentru a-și afla odihna în data de 23 octombrie 1962. Este înmormântat în comuna Pufești, jud. Vrancea.

Dosarul nu a fost finalizat, ci a fost închis la data de 19.08.1963 și clasat la arhiva secției „C” a Regiunii MAI Galați, întrucât cel în cauză decedase.

Traian Brăileanu: Teoreticianul fundamentării metafizice a sociologiei

Traian Brăileanu

Refuză catedra oferită de Universitatea din Viena pentru a veni în țară

Traian Brăileanu se naște la 14 septembrie 1882 în comuna Bâlca, județul Suceava, într-o familie de dascăli români. Încă de pe băncile gimnaziului - pe care îl sfârșește la Rădăuți - a fost remarcat pentru puterea inteligenței lui. Și-a făcut studiile universitare la Cernăuți (doctorat 1908), licențiat al Facultății de Filosofie din Cernăuți și Viena unde a audiat cursuri de filosofie modernă (în special despre Kant; e unul din principalii traducători români ai filosofului german) și cursuri de Drept (în special de Drept Roman).

Renumitul profesor de la Universitatea din Cernăuți, Richard Wahle, autor de valoroase lucrări de filosofie, l-a considerat pe Traian Brăileanu cel mai talentat elev al său din tot cursul carierei lui. În 1919, Consiliul profesoral al Universității de la Viena i-a oferit o catedră de filosofie, pe care o refuză și revine în țară.

Se căsătorește cu o româncă din Bucovina, Ecaterina Sileon, cu care întemeiază o numeroasă și fericită familie. Este profesor la Liceul „Aron Pumnul“. Curând, ajunge profesor de Sociologie, Politică și Istoria Filosofiei la Universitatea din Cernăuți între anii 1920-1940, unde studenții îl numeau Socrate. Devine decan al Facultății de Litere și Filosofie din aceeași localitate, membru al Academiei de Științe Politice de pe lângă Columbia University din New York.

Gândirea sociologică. Unul dintre cei mai mari sociologi ai României

Este cunoscut ca unul dintre cei mai mari sociologi ai României, făcând școală sociologică la Cernăuți; a desfășurat o bogată activitate publicistică. Teoretician al naționalității în sociologie, Traian Brăileanu a inițiat înființarea Grupului Iconar la Cernăuți, în 1931 (membrii marcanti: Mircea Streinul, Ion Roșca, George Drumur ș.a.), iar între anii 1935-1940 a fost Directorul revistei Însemnări Sociologice din același oraș; a condus la Sibiu (refugiat din Bucovina ocupată de bolșevici) revista Înălțarea (1940-1941). Ideea desăvârșirii naționale - în perspectiva mântuirii - este în centrul preocupărilor sale.

Statul național, spune Brăileanu, este forma ideală de conviețuire umană și reprezintă încheierea unei evoluții în care se face trecerea de la starea nedeslușită a unei națiuni la o lămurire a personalității ei. Crearea Statului Național Roman, după unirea teritorială, trebuie să înceapă cu procesul de naționalizare al păturii conducătoare. El vede în fiecare familie o citadelă a patriei.

Ministru al Educației Naționale, Cultelor și Artelor (1940-1941)

Preocupat de soarta țării întregite, este activ pe plan politic, luptând alături de personalitățile care au pus bazele României Mari, mareșalul Alexandru Averescu și istoricul Nicolae Iorga. În anii '30 se alătură tinerei formațiuni Legiunea Arhanghelul Mihail, fiind numit membru al Senatului Legionar, încă de la constituirea acestui for de conducere, în 1929. Participă la Congresul Asociației Studențești Creștine "Ștefan cel Mare" (14-16 Septembrie 1929), de la Mănăstirea Putna, ținut sub președinția lui Andrei C. Ionescu (al doilea congres al studențimii române ținut la Putna, după cel din 1871, organizat de Iacob Negruzzi, Mihai Eminescu și Ion Slavici), unde rostește o cuvântare despre problema dictaturii.

La 1 Mai 1936, se deschide tabăra de muncă legionară de la Rădăuți, sub conducerea profesor Traian Brăileanu, în care se construiește o Biserică, care este închinată Arhanghelul Mihail (patronul Legiunii). Este ales parlamentar pe listele Partidului Totul Pentru Țară în decembrie 1937.

Lagărul de la Târgu Jiu azi

Apartenența la Mișcarea Legionară îl aduce în postura de ministru al Educației Naționale, Cultelor și Artelor (1940-1941), unde își alege colaboratori ca: Secretar General, sociologul Traian Herseni, cel mai bun elev al Profesorului Gusti, sau directori generali în diferitele ramuri ale învățământului: Vasile Băncilă, filosoful noii generații, și Ion Ionica, sociolog și scriitor.

În această demnitate publică duce o deosebită activitate. Având o concepție de nivel european în calificările ce le cerea profesorilor universitari (pe lângă titluri și cursuri, să aibă lucrări de specialitate, cu alte cuvinte: să fie savanți), a numit Comisiunile de restructurare ale Universităților, formate din profesori universitari, care aveau misiunea să examineze situația fiecărui profesor și să propună îndepărtarea celor care nu corespundeau profesional și moral.

Prigoană după prigoană

După 23 ianuarie 1941, Traian Brăileanu a fost arestat împreună cu toți demnitarii legionari care au putut fi prinși și încarcerăți. A pătimit șase luni în celulele Serviciului Secret de la Malmaison. La proces, Traian Brăileanu a avut o ținută demnă. În pauze, acuzații și avocații apărării se strângeau în jurul lui, sorbindu-i cuvintele. Când i-a venit rândul la întrebatori, președintele, instruit asupra cazului sau, l-a întrebat fără prea mare interes:

"Dar dumneata ce cauți aici?" Profesorul a improvisat un mic discurs: "Am făcut o comparație. Mi-e rușine să o spun. Unii elevi m-au asemănat cu Socrate. Socrate era un mare filosof grec care s-a străduit să învețe adevărul pe compatrioții lui. Totuși, atenienii l-au condamnat la moarte. Nu vreau să mă compar cu el, dar cam asta e și situația mea".

Cum nu i s-a găsit nici un pretext serios și bun de a fi transformat în cap de acuzație pentru "rebeliune", a fost trecut în lotul celor destinați să fie achitați. Dar în 1943 este internat în lagărul de la Târgu Jiu, iar în 1946 a fost arestat de regimul comunist.

Neavând ce reproșa (ideologic și comportamental) profesorului Brăileanu, inculpat în "procesul mării trădări" intentat lui Ion Antonescu și colaboratorilor săi (ca fost ministru al Educației), ura crâncenă a comuniștilor atinge apogeul în editorialul nesemnat intitulat "Chipurile lor...", din Scânteia (9 mai 1946), prin batjocorirea verbală a celor incriminați: Traian Brăileanu este „stors, desarticulat, cu chelia semănată de peri cărunți, țepoși, ca o perie tocită, cu gura știrbă (din cauza presiunii psihice și a condițiilor de detenție a ajuns în acel hal, n.n.) din care cuvintele ies inconsistente, gelatinoase.”

Condamnat la muncă silnică pe viața. Este asasinat în chip bestial.

Astfel, este învinuit de „dezastrul țării“ și condamnat la muncă silnică pe viață. Este depus la închisoarea Aiud. Nu rezista condițiilor de detenție (și pentru că avea 65 de ani), murind la scurt timp, fiind asasinat în chip bestial prin exterminare fizică la 10 iulie 1947 (alte surse dau ca dată a decesului 3 octombrie).

Trupul neînsuflețit este înmormântat la Cimitirul Sfânta Vineri din București; altfel, moaștele sale ar fi zăcut necunoscute alături de ceilalți martiri din temnița Aiudului. Memoria nu i-a fost însă uitată, numeroase lucrări fiindu-i reeditate, profesorul Ilie Bădescu, în Istoria sociologiei, considerându-l cel mai mare sociolog roman.

Opera

a) Cărți

1). Lucrări de sociologie științifică

Introducere în Sociologie. Editura librăriei Ostașul Roman (Anton Rosca), Cernăuți, 1923.

Sociologie generală. Tipografia Mitropolitul Silvestru, Cernăuți, 1926.

Ethik und soziologie. Ein Beitrag zur Lösung des problems - individuum und Gesellschaft -. Tipografia Mitropolitul Silvestru, Cernăuți, 1926.

Politica. Tipografia Mitropolitul Silvestru, Cernăuți, 1928.

Istoria teoriilor sociologice. (Universitatea Regele Carol II, Cernăuți. Facultatea de filosofie și litere. Curs editat de Iosif V. Antohi, student anul IV (filosofie), Cernăuți, 1937, multiplicat. 623 pag.

Statul și comunitatea morala. Editura Insemnari Sociologice, Cernăuți, 1937. Tipografia Mitropolitul Silvestru. 68 pag. Editia a II-a: Tipografia : Universul, București.

Teoria comunității omenești. Institutul de Arte Grafice Cugetarea, P. C. Georgescu-Delafraș, București, 1941. 639 pag.

b) Studii și articole în periodice, cu excepția revistei Însemnări Sociologice

Cultura și Politică. In: Junimea Literară, Cernăuți, XI (1915), Nr. 4-5, pag. 96-106.

Soziologie und Politik. In: Archiv für systematische Philosophie und Soziologie, Berlin, XXI (1928), pag. 317-336.

Soziologie în Rumăniile. In: Kölner Vierteljahreshefte für Soziologie, V (1925/26), Heft 4, pag. 491-495. (Verlag von Duncker & Humboldt: München und Leipzig).

L'Etat et la communauté morale (Essai philosophique). In: Revue Internationale de Sociologie, Paris, 39, Nr. VII-VIII (Juillet-Aôut), 1931, pag. 341-373.

Filosofia socială a lui Vasile Conta. In: Revista de Pedagogie, II, Cernăuți, 1932.

Originele Metafizice. Incercare asupra temeiurilor metafizice ale sociologiei. In: Revista de Pedagogie, II, Cernăuți, 1932.

Sociologia lui T. G. Masaryk. In: Revista de Pedagogie, III, Cernăuți, 1933. Reprodus în: Istoria teoriilor sociologice de Traian Braileanu, curs editat de Iosif V. Antohi, Cernăuți, 1937, pag. 515-550.

Fundamentarea biologică a sociologiei și importanța ei pentru teoria și practica pedagogică. In: Revista de Pedagogie, IV, Cernăuți, 1934. Reprodus în: Sociologia și arta guvernării, Cernăuți, 1937.

Sociologia în învățământul superior și secundar. In: Revista de Pedagogie, IV, Cernăuți, 1934.

Nouă teorii politice. In: Revista de Pedagogie, V, Cernăuți, 1935. Reprodus în: Sociologia și arta guvernării, Cernăuți, 1936, pag. 215-229.

Essai sociologiques sur la liberté humaine. In: Révue Internationale de Sociologie, Paris, Janvier-Fevrier, 1937.

c) Însemnări Sociologice Cernăuți: 1935-1939; București: 1940. Director: Prof. univ. Dr. Traian Braileanu. Lunar. Nr. prim: 5 Aprilie 1935, Anul I; Nr. ultim: 5 Noiembrie 1940, Anul V.

Tipografii: Suceava, tipografia Orendovici; Cernăuți, tipografia Mitropolitul Silvestru; București, imprimeria Universul.

2) Scrieri filosofice

Despre condițiile conștiinței și cunoștinței. Tipografia J. Balan & M. Wiegler. Librăria editoare H. Pardini, 1912, XI, 148 pag.

Die Grundlegung zu einer Wissenschaft der Ethik. Wien und Leipzig: Wilhelm Braumüller, Universitas - Verlags - Buchandlung. Druck von Friederich Jasper în Wien, 1919, 290 pag.

Vasile Gherasim (1892-1933). In: Codrul Cosminului, VIII, Cernăuți, (1933-1934), pag. 553-561.

Gaston Bachelard: La Dialectique de la Durée. In: Revista de Pedagogie, VII (1937), Cernăuți.

O carte nouă despre Schopenhauer. In: Revista de Pedagogie, VIII (1939), Cernăuți.

Traduceri din Immanuel Kant:

Immanuel Kant: Intemeierea metafizice a morăvurilor. Editura Casei Școalelor, București, 1929, 167 pag. (Publicațiile Institutului Pedagogic - Cernăuți).

Immanuel Kant: Critica rațiunii pure. Editura Casei Școalelor, București, 1930. Tipografia Bucovina, I. E. Toroutiu, 664 pag. (traducere însoțită de o schiță biografică și o prefată de Traian Braileanu).

Immanuel Kant: Critica rațiunii de judecată. Editura Academiei Române, București, 1940. Tipografia Monitorul Oficial, București, 378 pag. (traducere însoțită de o introducere de Traian Braileanu).

Immanuel Kant: Ideea unei istorii universale. Ce este 'Luminarea?' Inceputul istoriei omenirii. - Spre pace eternă. Editura Casei Școalelor, București, 1943, 174 pag (traduceri cu

un studiu introductiv de Traian Brăileanu).

3) Scrieri politice

România și criza europeană. In: *Junimea Literară*, X, Nr. 1-2 (Ianuarie-Februarie) 1913, pag. 17-20, Cernăuți.

Aurel Onciul și ideea democrației. In: *Școala*, VI, Nr. 15, 1 Noiembrie 1921, Cernăuți.

Structura societății bucovinene înainte și după Unire. In: *Societatea de Maine*, I, Nr. 21, Septembrie, Cluj. Reprodus în: *Sociologia și arta guvernării*, Cernăuți, 1937, pag. 189-204.

Problema Capitalei. In: *Convorbiri Literare*, XLI, Octombrie 1924, pag. 780-792, București.

Sociologia și arta guvernării (articole politice). Editura Insemnări Sociologice, Cernăuți, 1937. Tipografia Mitropolitul Silvestru, 259 pag. Ediția a II-a: *Editura Cartea Românească*, București, 1940.

Doctrina legionară și știința socială. In: *Almanahul ziarului CUVANTUL*, București, 1941, pag. 95-97.

Immanuel Kant și noua ordine europeană. In: *Immanuel Kant: Ideea unei istorii universale...etc.*, București, 1943, pag. 9-60.

4) Scrieri pedagogice

Universitatea țărănească. In: *Revista de Pedagogie*, III, caietul I-II, pag. 145-159, Cernăuți, 1933.

Rolul social al învățăturilor. In: *Revista de Pedagogie*, VI, caietul II, Cernăuți, 1936.

5) Scrieri literare

Irina (nuvela). Editura Societatea Tipografică Bucovineană, Cernăuți, 1908. 58 pag.

Moartea iepii (schita umoristică). In: *Junimea Literară*, I, Nr. 2, 1904, pag. 24-25, Cernăuți.

Grindica (schita). In: *Junimea Literară*, I, Nr. 8, 1904, pag. 131-133, Cernăuți.

Un flăcău tomnatec (schita). In: *Junimea Literară*, II, 1905, pag. 9-11, Cernăuți.

Dihania (schita). In: *Junimea Literară*, II, 1905, pag. 69-71, Cernăuți.

Nunta lui Chirila (schita). In: *Junimea Literară*, V, 1909, Cernăuți.

Îmi scrii; Balada; Sonet (poezii). In: *Junimea Literară*, I, 1904, pag. 165 și 204; VII, 1910, pag. 30, Cernăuți.

6) Scrieri didactice

Etica pentru clasa VIII-a secundară. Ediția I-a: Editura Națională, Ciornei S. A., București, 1935, 197 pag.

Elemente de sociologie pentru clasa VIII-a secundară. Editura Națională, Ciornei S. A., București, 1935, 192 pag.

7) Manuscrise

Istoria doctrinelor etice. Curs universitar 1937.

Istoria doctrinelor politice. Curs universitar.

Immanuel Kant: Despre educație, 1935.

Istoria filosofiei antice, medievale, moderne; Estetica generală; Immanuel Kant, viața și doctrina (cursuri).

Immanuel Kant: Critica rațiunii practice (traducere), 1932.